

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ 7 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1985 | ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ | ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 170

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 479

Ωρολόγιο και αναλυτικό πρόγραμμα Λυκείων Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

α) Τις διατάξεις της παραγρ. 4 του άρθρου 31 του νόμου 309/76 «περί οργανώσεως και διοικήσεως της Γενικής Εκπαιδεύσεως».

β) Τις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 της Κοινής Απόφασης του Πρωθυπουργού και Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων Η/6315/5.8.85 «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων».

γ) Την Πράξη 61/1985 του Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ), στην οποία διατυπώθηκε η σχετική γνώμη του σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 2 του Νόμου 186/1975.

δ) Την 661/1985 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, με πρόταση του Υφυπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1.

Ωρολόγιο και αναλυτικό πρόγραμμα Α' τάξης Ημερησίου Λυκείου Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης.

1. Τα διδασκόμενα μαθήματα και οι ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας τους στην Α' τάξη Ημερησίου Λυκείου Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης ορίζονται ως εξής:

Μαθήματα	Ώρες
Θρησκευτικά	2
Νέα Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία	4
Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία	6
Ιστορία	2
Μαθηματικά	5/4
Φυσική	3
Χημεία	1
Γεωλογία - Ορυκτολογία	1
Ξένη Γλώσσα (Αγγλικά ή Γαλλικά)	3
Φυσική Αγωγή	2
Καλλιτεχν. - Μουσική	1
ΣΕΠ	-/1
ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ	30

2. Στην Α' τάξη Λυκείου διδάσκεται το ένα από τα δύο μαθήματα, των Καλλιτεχνικών ή της Μουσικής. Στην περίπτωση που σε ένα Λύκειο υπηρετούν Καθηγητές και των δύο ειδικοτήτων, τότε το καθένα από τα δύο αυτά μαθήματα διδάσκεται μία ώρα κάθε 15 ημέρες.

3. Ο σκοπός και η διδακτέα ύλη των διδασκομένων μαθημάτων στην Α' τάξη Ημερησίου Λυκείου Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης ορίζεται αναλυτικά κατά μάθημα ως εξής:

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

Α' ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος στην τάξη αυτή είναι:

α) Να εισαγάγει τους μαθητές με τρόπο απλό, αλλά ουσιαστικό, σε καίρια Θεολογικά, λατρευτικά και πρακτικά θέματα, που απασχόλησαν την Εκκλησία μέσα στην Ιστορία, αλλά εξακολουθούν να έχουν μεγάλη σημασία για την Εκκλησία και το σύγχρονο άνθρωπο γενικά, και β) Να βοηθήσει τους μαθητές, μέσα από τη σύγχρονη εμπειρία και προβληματική, στην άνετη πρόσβαση και βιωματική κατά το δυνατόν προσέγγιση των ζωτικών αυτών θεμάτων.

Β' ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

ΘΕΟΛΟΓΙΑ, ΛΑΤΡΕΙΑ ΚΑΙ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. ΘΕΟΛΟΓΙΑ — ΛΑΤΡΕΙΑ ΚΑΙ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ Α' (Ιωάν. 4: Ένας αποκαλυπτικός διάλογος για το Θεό, τη λατρεία και τη ζωή — Ουσιαστικότητα και αλληλοεξάρτηση των τριών).

2. ΘΕΟΛΟΓΙΑ — ΛΑΤΡΕΙΑ ΚΑΙ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ Β' (Έννοια των τριών όρων—Μέλημα όλων των πιστών—Δικαιώματα και ευθύνη των νέων γι' αυτά).

Κεφ. Α' ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

3. ΘΕΟΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ. (Συνάντηση και κοινωνία Θεού και ανθρώπου μέσα στην Ιστορία — Κρίση και σωτηρία του ανθρώπου και του κόσμου: Αφετηρία, πορεία, αποτυχία, παλιγγενεσία, νέα ζωή για την ανθρωπότητα, το τέλος ως καινούργια αρχή — Το εγώ και το εμείς μέσα σ' αυτή την πορεία — Το λογικό και η καρδιά στην υπηρεσία αυτής της συνάντησης).

4. ΕΝΑΝΘΡΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ. Το ΝΑΙ του Θεού στην Ιστορία, η ασύλληπτη αγάπη του Θεού για τους ανθρώπους και τον κόσμο — Δυνατότητες της ανθρωπότητας για καινούργια ζωή — Γιατί η ανάγκη του ΝΑΙ στην Ιστορία από το Θεό — Κατάφαση και ποιότητα.

5. ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ. (Οι ιεροί συγγραφείς παρουσιάζουν το ίδιο νόημα του Θανάτου του Χριστού με διαφορετικά χρώματα. Συνοπτικός Θάνατος του παλιού κόσμου και γέννηση ενός καινούργιου. Παύλος και Ιωάννης: Α' Καταλλαγή μεταξύ Θεού και ανθρωπότητας και των ανθρώπων μεταξύ τους. Β' Έκφραση της εμπλοκής της αγάπης του Θεού στην ανθρώπινη ιστορία — Ο αγώνας και τα παθήματα των πιστών ως συμμετοχή στο θάνατο του Χριστού Προς Εβραίους 12 Ιε, Α' Πέτρου 4, Ιε).

6. Η ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ. (Η σημασία του ότι έγινε ήδη η «απαρχή» — «αρραβών» — η ελπίδα του κόσμου Ευαγγέλια, Παύλος, λοιπά κείμενα Πατερικά και Υμνολογικά).

7. ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ. (Η Βίβλος ως ιστορία με αρχή, πορεία και τέλος — «Ιδού καινά ποιώ πάντα— εν καινότητι ζωής περιπατήσωμεν — καινός ουρανός —καινή γη» στα Ευαγγέλια, Α' Κορ., Αποκάλυψη —Παρόν, μέλλον/άτομο, σύνολο — Η αφανής πορεία προς το «τέλος». Η φύση του τέλους»).

8. Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΩΣ ΣΩΜΑ ΧΡΙΣΤΟΥ, ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΕΛΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΚΤΙΣΗΣ. Σύνολο χαρισματούχων αγωνιστών — «Μεταμορφούσθαι τη ανακαινώσει του νοός υμών» — Από τη δουλεία στην ελευθερία — Κοινωνία αγάπης: Α' Κορ. 12. Β' Κορ. 5 Ρωμ. 7 8 Ιωάννης).

9. ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ. (Το πρώτο Θεολογικό πρόβλημα της αρχέγονης Εκκλησίας: Υπέρβαση των εθνικών, φυλετικών, κοινωνικών και άλλων διακρίσεων, τότε και σήμερα — Η καθολικότητα ως πρόσκληση και μεταμόρφωση του κόσμου: Πράξ. 15 και 17, Ρωμαίους, Γαλάτας).

10. ΑΡΝΗΤΕΣ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ. (Γνωστικισμός — Η Αντίδραση της Εκκλησίας: Ιστορικότητα και συλλογικότητα της χριστιανικής ζωής —Όχι πνευματοκρατικός, άυλος και άσαρκος Χριστιανισμός —Σημασία του υλικού, σωματικού και ιστορικού για το Χριστιανό και την Εκκλησία. Εκκλησία του Λαού, όχι μιας ELITE. Αναβίωση του Προβλήματος σήμερα).

11. Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΤΑΦΑΣΚΕΙ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ. (Αγώνες της εναντίον του Αρειανισμού, Νεστοριανισμού, Μονοφυσιτισμού — ανάλυση απλή και σύντομη των θέσεων της Εκκλησίας σε κάθε περίπτωση, που δείχνουν την κατάφαση).

12. ΜΠΟΡΕΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΤΟ ΚΑΛΟ ΑΠΟ ΜΟΝΟΣ ΤΟΥ; (Ποία είναι η έννοια της προπατορικής αμαρτίας — οι απόψεις του Πελαγίου και του Αυγουστίνου — ο Κασσιανός εκφράζει την ορθόδοξη θέση — πως μπορεί να κάνει κανείς το καλό σήμερα και γιατί το κάνει— ο τελικός σκοπός του Θεού. Αυτά όλα σε σχέση με τη σημερινή Ψυχολογία και Κοινωνιολογία).

13. ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΚΡΑΤΟΣ. (μία ή δύο αρχές και πως; Στη Δύση δύο αρχές—πηγές εξουσίας. Στην Ανατολή μία — Έκθεση των σχετικών προβλημάτων στη Δύση και στην Ανατολή, άλλοτε και τώρα).

14. ΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΜΑΘΕΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΟ; (Φάσεις στη διερεύνηση του προβλήματος: Ευνόμιος — Βασίλειος — Χρυσόστομος — Αναγέννηση — Παλαμάς — Σχολαστικισμός — Αποφατισμός. Το πρόβλημα της Θεογνωσίας — ο Νίτσε, η «Θεολογία του θανάτου του Θεού»).

15. Η ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ. (Επιδράσεις της δυτικής Θεολογίας — αντίδραση του ορθόδοξου λαϊκού φρονήματος — Ποιές επιδράσεις ασκήθηκαν τότε και εξακολουθούν να επιδιώκουν και τώρα. Η αντίδραση του λαϊκού αισθήματος).

16. Η ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΣΗΜΕΡΑ. (Αποκατάσταση Θεολογικής ταυτότητας — δυναμική παράδοση — διάλογος με τον κόσμο — προοπτικές δια το μέλλον).

17. ΘΕΟΛΟΓΙΚΕΣ ΖΥΜΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΟΣΜΟ. (Θεολογία της ελπίδας, Θεολογία της απελευθέρωσης, αναζητήσεις στη Λατινική Αμερική).

Κεφ. Β' ΑΠΟ ΤΗ ΛΑΤΡΕΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

18. ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ ΣΤΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟ. (Ευχαριστιακή θεώρηση της ζωής και του κόσμου — λειτουργική οργάνωση του χώρου και του χρόνου — «αδιαλείπτως προσεύχεσθε» δοξολογία, ευχαριστία, αναφορά).

23. ΤΟ ΒΑΠΤΙΣΜΑ ΚΑΙ ΤΟ ΧΡΙΣΜΑ. (Κατά την Κ.Δ. και τους Πατέρες: Πέρασμα του Ιορδάνη προς τη Γη Επαγγελίας — Κατακλυσμός — Κάθοδος στον Άδη—Μύηση στο θάνατο του Χριστού — Νέα Δημιουργία από το Πνεύμα μέσα από το ζωογόνο νερό — φωτισμός κλπ.—Χρίσμα: Όνομα, σφραγίδα— πνευματοφορία, στρατιώτες Χριστού, Οικείοι Θεού).

24. ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΗΣ Θ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ: Α' ΙΕΡΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ. (Απλή μνεία του Όρθρου — Δοξολογία — Ειρηνικά — Αντιφωνική ψαλμωδία του λαού — Αναγνώσματα — Ο λόγος του Θεού στη ζωή του ανθρώπου).

25. ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΗΣ Θ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ: Β' ΤΕΛΕΣΗ ΤΗΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΣ. («Αγαπήσωμεν αλλήλους» —παράθεση κειμένου της Αναφοράς — Θεολογική σύνοψη της Θ. Οικονομίας — Κοινωνία — Το Ευαγγέλιο δρώμενο επί της ιστορικής σκηνής).

26. ΤΟ ΑΙΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ ΟΠΩΣ ΕΚΦΡΑΖΕΤΑΙ ΣΤΗ Θ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΛΑΤΡΕΙΑ ΓΕΝΙΚΑ. (Ανάλυση σχετικών κειμένων).

27. Η ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΥΜΝΟΓΡΑΦΙΑ. (Εξέλιξη, είδη, κυριότεροι Υμνογράφοι — Ο διδακτικός και θεολογικός χαρακτήρας των ύμνων — Το πρόβλημα της γλώσσας —Δείγματα. Γιατί η ανάγκη να υμνούμε;).

28. Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ. (Εμφάνιση και εξέλιξη — Η Βυζαντινή εκκλησιαστική και δημοτική μουσική: δύο πηγές της μουσικής των Ελλήνων. Η μουσική ως μέσο κοινής αναφοράς στο Θεό).

29. Η ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΥΛΙΚΟΥ ΣΤΗ ΛΑΤΡΕΙΑ. (Εξαγιασμός της κτίσεως — Χρήση και όχι εκμετάλλευση — Παραδείγματα).

30. Η ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑ. (Σύντομη μνεία νοήματος ναοδομίας. Βασικές αρχές της εικονογράφησης του Ναού — Σύμβολα — Ανάλυση μιας εικόνας: Ανάσταση Μονής Χώρας — Η εσχατολογική Χριστιανική δημοκρατία στην εικονογραφία).

31. Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΕΟΡΤΗ. (Νόημα, εορταστικοί κύκλοι, σημασία για το σύγχρονο άνθρωπο, πανηγύρια — Η έννοια του ιερού χρόνου).

Κεφ. Γ' ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

32. Η ΖΩΗ ΩΣ ΧΑΡΙΣΜΑ. (Ποικιλία χαρισμάτων στη διακονία της κοινής ζωής — Μικροί και μεγάλοι —Το κριτήριο της σπουδαιότητας κάθε χαρίσματος Οικοδομή του Σώματος. Α' Κορ. 12 και Ρωμ. 12 — «Πάντα χορηγεί το Πνεύμα το άγιο» — Δόξα του ερχόμενου Θεού).

33. ΚΛΗΡΟΣ ΚΑΙ ΛΑΟΣ ΕΝΑ ΣΩΜΑ. (Η χάρη της γενικής και ειδικής Ιερωσύνης — Πολώσεις και σωστή σχέση. Α' Πέτρου, 2, 9. Αποκάλ. 1, 6—Η ευθύνη όλων για την Εκκλησία).

34. Η ΖΩΗ ΩΣ ΜΕΤΑΝΟΙΑ ΚΑΙ ΑΓΩΝΑΣ. (Η ενεργοποίηση των χαρισμάτων στον αγώνα της ζωής, Α' Κορινθ.

13—14— Παραβολή ταλάντων —Αστοχήματα, πτώσεις, μετάνοια μέσα στη ζωή της κοινότητας, Ματθ. 18, 15 εξ. Ματθ. 18, 21 εξ., Α' Κορινθ. 12, 26— Δημιουργικότητα και κοινωνικότητα, μέσα από την αναγνώριση των αδυναμιών μας).

35. Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ Σ' ΕΝΑ ΠΛΟΥΡΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΟΣΜΟ. («Μόνον εν Κυρίω» — τι σημαίνει αυτό, ως ειδοποιός διαφορά του Χριστιανού; «Ο μη ών καθ' ημών, υπέρ ημών εστί» Μαρκ. 9, 38—40).

36. ΠΙΣΤΗ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ ΣΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ. (Ματθ. 7. Ιάκ. 1—2. Η πράξη ως συστηματική επιδίωξη του ανθρώπου πραγμάτωσης της πίστης «δι' αγάπης ενεργουμένη». «Πράξις θεωρίας επίβασις» Τρόποι κατανόησης κάποιας διάσπασης και υπό ποιούς όρους).

37. Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΩΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΖΩΗΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ. (Προφήτες, Πραξ. 6, Α' Κορ. 11: Η δικαιοσύνη ανήκει στη δομή της Εκκλησίας — δεν είναι απλά εκκλησιαστική διδασκαλία περί δικαιοσύνης—Η έσχατη Κρίση).

38. ΙΣΧΥΡΟΙ ΚΑΙ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ. (Ρωμ. 15. Λαϊκή Θρησκεία — προοδευτικά κινήματα — Ζηλωτές αδιάφοροι. Πολυμορφία και ενότητα — Οι όροι συνύπαρξης).

39. ΚΟΣΜΙΚΟΙ ΚΑΙ ΑΣΚΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ. (Α' Κορ. 7. Κολοσ. 2, 16 εξ. Δύο ισότιμα είδη χαρισματικής ζωής — άσκηση κοσμικών και άσκηση Μοναχών — Ο Χριστιανισμός γενικά ως άσκηση).

40. ΤΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΝΟΗΜΑ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ. (Γάμος στην Κανά, Εφεσ. 5: Συμμετοχή στην ιδιαίτερη σχέση του Θεού με τον κόσμο, του Χριστού με την Εκκλησία).

41. Η ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΩΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ. ('Αρσεν και θήλυ — εικόνα και ομοίωση — Χαρισματούχος και ισότιμο μέλος του σώματος του Χριστού ανήκει στο γενικό ιερατείο — Γυναίκα και άνδρας στην ορθόδοξη εικονογραφία. Το δόγμα και η καθημερινή πράξη — Σύγχρονες πιέσεις).

42. ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ. Α' Κορ. 1—4, Εφεσ. 2, Γαλ. 2. 'Οχι μονολιθικότητα ή μονοπώληση — ανάγκη ποικιλίας μορφών ζωής — σεβασμός και αγάπη στο διαφορετικό. (διαφοροποίηση δεν είναι στοιχείο υπεροχής αλλά ανάγκης).

43. ΨΕΥΔΟΠΡΟΦΗΤΕΣ ΚΑΙ ΨΕΥΔΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ. (Ματθ. 7, Α' Κορ. 14, Α' Ιωάν. 4— Η διάκριση των πνευμάτων τότε και σήμερα).

44. Η ΑΙΣΙΟΔΟΞΙΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥ ΑΚΟΜΑ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ. (Φιλιπ., Ιακώβου— αντίδραση στο κακό — δημιουργία νέων ευκαιριών. Η σύμφωνη με το σκοπό της ιστορίας ζωή — Αισιοδοξία πέρα από τη χαρά και το πένθος του Χριστιανού).

45. ΠΩΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΝΤΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ Η ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΔΕΔΟΜΕΝΕΣ ΘΕΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗ ΖΩΗ. (Παύλος, υπομονή και ελπίδα μέσα στο σχέδιο του Θεού — Παραδείγματα μεταστροφής σωματικών μειονεκτημάτων σε δημιουργικές δραστηριότητες — Η έλλειψη ή ασθένεια σαν πρόκληση για ανάπτυξη δυνάμεων στη ζωή).

Παραδείγματα μεταστροφής σωματικών μειονεκτημάτων σε δημιουργικές δραστηριότητες. Η έλλειψη ή η ασθένεια σαν πρόκληση για ανάπτυξη δυνάμεων στη ζωή).

45. Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΟ ΘΑΝΑΤΟ (Ο Ιησούς — Η νεκρώσιμη ακολουθία — άλλα κείμενα Α' Θεσ. 4, 13, εξ. Ιωάννου, 5, 24 εξ και σχετικά αναγνώσματα — Η αντιμετώπιση του θανάτου από την κοινή με το Χριστό ζωή μέσα στο εδώ και τώρα).

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Α' ΣΚΟΠΟΙ

Γενικός Σκοπός της διδασκαλίας της Νεοελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας είναι η εισαγωγή των μαθητών στο νεοελληνικό κόσμο και πολιτισμό, όπως αυτός, διατηρώντας τους δεσμούς του με την αρχαία ελληνική παράδοση, διαμορφώθηκε και εξελίχθηκε βαθμιαία από τους τελευταίους βυζαντινούς αιώνες ως σήμερα και όπως εκφράζεται μέσα από τα κείμενα.

Ειδικότερα οι σκοποί του μαθήματος κατά κλάδους είναι οι ακόλουθοι:

Ι. Με τη διδασκαλία κειμένων επιδιώκεται:

1. Να αποκτήσουν οι μαθητές σαφή και πλήρη εικόνα για τις αρχές, την εξέλιξη και τη σημερινή θέση της νεοελληνικής λογοτεχνίας, ώστε:

α) να γνωρίσουν την ιδιοτυπία, τον πλούτο, την ποικιλία και τον δυναμισμό της.

β) να κατανοήσουν τον ιδιαίτερο χαρακτήρα και τις αξίες του νεοελληνικού πολιτισμού και συνειδητοποιήσουν την αυτοδυναμία του.

γ) να γνωρίσουν το χαρακτήρα και το ήθος του λαού μας και να εδραιώσουν την πίστη τους στη ζωτικότητα και τη δημιουργικότητά του.

2. Να έλθουν σε επαφή με τη λογοτεχνική δημιουργία των άλλων αναπτυγμένων λαών, να γνωρίσουν και εκτιμήσουν τον πολιτισμό τους.

3. Να στοχασθούν πάνω στα προβλήματα της κοινωνίας της σημερινής και της παλαιότερης, ιδιαίτερα της ελληνικής, όπως παρουσιάζεται στα κείμενα της λογοτεχνίας.

4. Να αναπτύξουν την καλαισθησία τους, ώστε να καταστούν ικανοί να εκτιμούν και να χαίρονται το ωραίο στα έργα του λόγου.

ΙΙ. Με τη διδασκαλία των εκθέσεων επιδιώκεται:

Η περαιτέρω καλλιέργεια των εκφραστικών ικανοτήτων που απέκτησαν οι μαθητές από τη διδασκαλία του μαθήματος στο Γυμνάσιο, ήτοι:

1. Ο εθισμός στην ακρίβεια, τη σαφήνεια, την πληρότητα και την καλαισθησία της εκφράσεως.

2. Η πληρέστερη κατανόηση της αλληλεξαρτήσεως σκέψεως και εκφράσεως, ώστε να γίνουν ικανοί να διατυπώνουν με επιτυχία λεπτότερες νοηματικές αποχρώσεις και συνθετότερες πνευματικές συλλήψεις.

3. Η απόκτηση προσωπικού ύφους.

Β' ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

1. Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, ώρες 21/2 (διδακτικές ενότητες 65).

α) Διδασκαλία χαρακτηριστικών κειμένων από τις αρχές της νεοελληνικής λογοτεχνίας ως το 1830 (εκτός της Επτανησιακής Σχολής).

Διδακτικές ενότητες 23.

Διδάσκονται κείμενα που φανερώνουν την εξέλιξη της νεοελληνικής λογοτεχνίας και ειδικότερα: ακριτικά τραγούδια — υστεροβυζαντινά δημώδη κείμενα — δημοτικά τραγούδια (ιδιαίτερα παραλογές, ιστορικά, κλέφτικα και μοιρολόγια — κείμενα της κρητικής λογοτεχνίας, του νεοελληνικού διαφωτισμού και απομνημονεύματα αγωνιστών. Τα κείμενα της καθεμιάς από τις παραπάνω ενότητες διδάσκονται ύστερα από περιεκτική γραμματολογική ενημέρωση και σαφή τοποθέτηση μέσα στην εποχή τους. Για την ερμηνευτική εργασία βλ. την παράγραφο β'.

β) Διδασκαλία κειμένων της σύγχρονης νεοελληνικής λογοτεχνίας. Διδακτικές ενότητες 32.

Διδάσκονται ποιήματα, διηγήματα, αποσπάσματα μυθιστορημάτων καθώς και θεατρικών έργων (ή σύντομα μονόπρακτα στο σύνολό τους).

Τα εκτενέστερα αποσπάσματα μελετούν οι μαθητές στο σπίτι τους σύμφωνα με τις οδηγίες του καθηγητή. Όμως η ερμηνευτική επεξεργασία γίνεται στο σχολείο και συνίσταται σε βαθύτερη εξέταση του ιδεολογικού περιεχομένου, των ιδιαίτερων εκφραστικών μέσων, της τεχνοτροπίας και του ύφους του κάθε διδασκόμενου έργου, καθώς και στο χαρακτηρισμό και την κατάταξή του στο αντίστοιχο λογοτεχνικό είδος.

Ιδιαίτερα, κατά τη διδασκαλία ιατρικών κειμένων, γίνεται στοιχειώδης ενημέρωση των μαθητών σχετικά με το θέατρο ως ιδιαίτερο λογοτεχνικό είδος και αναφορά στη βοήθεια που προσφέρουν οι άλλες καλές τέχνες (αρχιτεκτονική, ενδυματολογία, ζωγραφική, μουσική, όρχηση) για την παρουσίασή του στη σκηνή. Ακόμη θα δίνονται σύντομες και σαφείς πληροφορίες για τους συγγραφείς και τα έργα τους.

γ) Διδασκαλία κειμένων ξένης λογοτεχνίας, διδακτικές ενότητες 10.

Λογοτεχνικά έργα από δόκιμες μεταφράσεις:

1. Της λατινικής λογοτεχνίας.
2. Της ιταλικής λογοτεχνίας του 14ου—16ου αιώνα.
3. Της γαλλικής, ισπανικής και αγγλικής λογοτεχνίας του 16ου και των αρχών του 17ου αιώνα.

Ύστερα από περιεκτική γραμματολογική ενημέρωση για λογοτεχνικά έργα της κάθε χώρας και τη σαφή τοποθέτησή τους μέσα στην εποχή τους, γίνεται ανάγνωση και ερμηνεία εκλεκτών έργων (ή αποσπασμάτων έργων) της ξένης λογοτεχνίας, όπως γίνεται και με τα νεοελληνικά κείμενα και σύγκρισή τους προς τα αντίστοιχα νεοελληνικά έργα που έχουν διδαχθεί οι μαθητές.

Οι μαθητές ασκούνται στην καλαίσθητη ανάγνωση και απαγγελία, όπως και στη γόνιμη χρησιμοποίηση λεξικών, γραμματολογίας και άλλων αξιόπιστων βοηθημάτων για την κατανόηση και την ερμηνεία λογοτεχνικών έργων και καθοδηγούνται ώστε να μελετούν με δική τους πρωτοβουλία λογοτεχνικά έργα στο σπίτι τους ή σε σχολικές και άλλες βιβλιοθήκες.

2. Γλωσσική διδασκαλία.

Συμπλήρωση της καταρτίσεως των μαθητών στη νεοελληνική (δημοτική) γλώσσα με ποικίλες γλωσσικές, ιδίως λεξιλογικές ασκήσεις. Οι ασκήσεις αυτές — που γίνονται με την ευκαιρία της ερμηνείας των κειμένων ή της διορθώσεως των εκθέσεων—αναφέρονται, ειδικότερα, στα εξής:

α) Χρήση συνώνυμων λέξεων και αντιδιαστολή τους από τις λέξεις που έχουν αντίθετη σημασία.

β) Επισήμανση της κύριας σημασίας των λέξεων (κυριολεξία) καθώς και της μεταφορικής.

γ) Παραδείγματα ξενικών επιδράσεων στη νέα ελληνική και η αφομοίωση ή ο εξελληνισμός των ξένων λέξεων.

δ) Ο πλουτισμός της νέας ελληνικής από την αρχαία και τη μεταγενέστερη ελληνική.

3. Εκθέσεις, ώρες 1 1/2.

Γενικές παρατηρήσεις.

Οι εκθέσεις που γράφονται από τους μαθητές στη διάρκεια ενός διδακτικού έτους δεν πρέπει να είναι λιγότερες από 10 και περισσότερες από 12. Στον αριθμό αυτό δεν περιλαμβάνονται οι γραφόμενες με την ευκαιρία διαφόρων γεγονότων, επετείων, εορτών κλπ. οι οποίες δεν είναι απαραίτητο να γράφονται στις ώρες της Νεοελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας.

Κάθε έκθεση νοείται ως ένας επιμέρους κύκλος διδασκαλίας που αρχίζει με τη γραπτή ανάπτυξη ενός θέματος στην τάξη, συνεχίζεται με την προσεκτική διόρθωση του κειμένου από τον καθηγητή και ολοκληρώνεται με την επιστροφή των μαθητικών εργασιών και τη διατύπωση γενικών και ειδικών παρατηρήσεων σχετικά με την επίδοση της τάξης ή του κάθε μαθητή.

Η κάθε έκθεση γράφεται στη διάρκεια δύο διδακτικών ωρών και η διόρθωσή της γίνεται σε μια διδακτική ώρα. Η διόρθωση συνδυάζεται και με τη γλωσσική διδασκαλία.

Θέματα εκθέσεων:

Τα θέματα μπορούν κάποτε να είναι ελεύθερα, οπότε ο κάθε μαθητής επιλέγει και αναπτύσσει όποιο αυτός προτιμά. Κατά κανόνα όμως οι μαθητές αναπτύσσουν ένα κοινό θέμα που προέρχεται από την τάξη με την καθοδήγηση του καθηγητή.

Τα θέματα μπορούν να είναι:

Χαρακτηρισμοί γεγονότων, προσώπων, κοινωνικών ομάδων, καταστάσεων, ενεργειών, κοινωνικών τύπων, επαγγελματιών κ.λ.π.

Περιγραφή και στοιχειώδης κριτική του περιεχομένου λογοτεχνικών και άλλων κειμένων (λ.χ. ιστορικών, επιστημονικών) που διδάχτηκαν στην τάξη.

Μικρές πραγματείες για θέματα που συζητήθηκαν στην τάξη και προκάλεσαν το ιδιαίτερο ενδιαφέρον των μαθητών, ιδιαίτερα κατά την επεξεργασία των κειμένων Νεοελληνικής Λογοτεχνίας.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Α΄ ΣΚΟΠΟΙ

Γενικός σκοπός της διδασκαλίας της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στο Λύκειο είναι η εισαγωγή των μαθητών στον αρχαίο ελληνικό λόγο, η ερμηνεία των κειμένων σε συνάρτηση με την γλωσσική του μορφή και η βίωση των αξιών, που περιέχονται σε αυτά. Αναλυτικότερα οι σκοποί της διδασκαλίας του μαθήματος αυτού στο Λύκειο είναι οι ακόλουθοι:

1. Η σπουδή της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Με τη σπουδή της αρχαίας ελληνικής γλώσσας επιδιώκεται:

α) Να γνωρίσουν οι μαθητές το βασικό λεξιλογικό θησαυρό του αρχαίου λόγου και τα γραμματικά και συντακτικά του φαινόμενα.

β) Να καταστούν ικανοί να εκτιμούν και να απολαμβάνουν τις αρετές του αρχαίου λόγου, την αρχιτεκτονική συμμετρία, το ρυθμό, την ποικιλία, την ευστοχία στην εκλογή των λέξεων, την πυκνότητα, την πειθαρχία, αλλά και την ευκαμψία, την έλλειψη του περιττού και τη χάρη του.

γ) Να ασκηθούν πνευματικά οι μαθητές και να καλλιεργηθούν γενικότερα, με την επαφή μέσω της γλώσσας, με το πνεύμα, τις σκέψεις, τα συναισθήματα και τις επιδιώξεις των προγόνων μας, καθώς και με την ιστορία, τη φιλοσοφία και τον πολιτισμό, που εκφράζεται με τη γλώσσα.

δ) Να κατανοήσουν, τέλος, οι μαθητές ότι η νεοελληνική γλώσσα έχει τις ρίζες της στην αρχαία ελληνική και ότι αποτελεί εξέλιξη και συνέχειά της.

1. Η ανθρωπιστική μόρφωση των μαθητών.

Με τη μελέτη των συγγραμμάτων των αρχαίων ελληνικών από το πρωτότυπο κείμενο στο Λύκειο επιδιώκεται:

α) Να καλλιεργηθούν οι μαθητές διανοητικά, συναισθηματικά βουλητικά, ηθικά, αισθητικά και να αναπτυχθούν ολόπλευρα, ώστε να διαμορφωθούν σε τέλειες, κατά δυνατό, προσωπικότητες.

β) Να κατανοήσουν και να βιώσουν τις αξίες του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού.

γ) Να αποκτήσουν ιδιαίτερα το συναίσθημα της ευθύνης τους ως πνευματικών ανθρώπων ώστε να συμβάλλουν στην οικοδόμηση ενός ελεύθερου και δημοκρατικού βίου, στην κοινωνική και πνευματική ανάπτυξη του λαού και στην από κάθε άποψη ανύψωση του επιπέδου της ζωής του.

δ) Τέλος, να κατανοήσουν οι μαθητές την αδιάσπαστη ιστορική συνέχεια και παρουσία του ελληνικού πνεύματος από τα χρόνια του Ομήρου μέχρι σήμερα και την τεράστια συμβολή του στην ανάπτυξη της Ευρώπης, και γενικότερα ολόκληρης της ανθρωπότητας.

Ειδικά στην Α΄ τάξη του Λυκείου ο σκοπός της διδασκαλίας της αρχαίας ελληνικής γλώσσας και γραμματείας κατά κύριο λόγο γλωσσικός. Επιδιώκεται να εισαχθούν οι μαθητές στον αρχαίο λόγο και να εξοικειωθούν με τη λει-

τουργία του, ώστε βαθμιαία να αποκτήσουν την ικανότητα να κατανοούν και να ερμηνεύουν τους αρχαίους έλληνες συγγραφείς από το πρωτότυπο.

Β΄ ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Η γλωσσική διδακτική εργασία διεξάγεται με βάση ειδικό Εγχειρίδιο, που περιέχει ανθολογημένα κείμενα (αυτούσια ή ελαφρά διασκευασμένα) κατάλληλα για τη διδασκαλία των γραμματικών και συντακτικών φαινομένων και του βασικού λεξιλογίου.

Συγκεκριμένα:

α) Από τη Γραμματική διδάσκονται τα κυριότερα φαινόμενα από το φθογγολογικό, τυπολογικό και ετυμολογικό μέρος της Γραμματικής του αττικού πεζού λόγου.

Φθογγολογικό: Γράμματα, δίφθογγοι, συλλαβισμός, τόνοι και τονισμός, έγκλιση, πάθη φωνηέντων και διφθόγγων, πάθη συμφώνων.

Τυπολογικό: Κλίση άρθρου, κλίση ουσιαστικών (α΄ κλίση, β΄ κλίση, γ΄ κλίση), κλίση επιθέτων (δευτερόκλιτα, τριτόκλιτα, ανώμαλα)· κλίση μετοχών, παραθετικά, αντωνυμίες αριθμητικά, ρήματα (βαρύτονα, συνηρημένα σε μι, ειμί και άλλα ανώμαλα), άκλιτα μέρη του λόγου.

Ετυμολογικό: Παραγωγή και σύνθεση.

β) Από το Συντακτικό διδάσκονται τρείς κατηγορίες φαινομένων ανάλογα με το βαθμό ομοιότητας με τα συντακτικά φαινόμενα της νεοελληνικής:

Συντακτικά φαινόμενα για τα οποία γίνεται απλή υπόμνηση του ρόλου τους:

Η πρόταση — σύνδεση προτάσεων (παρατακτική, υποτακτική), κύριοι όροι προτάσεως (υποκείμενο, συνδετικό, κατηγορούμενο, γενική κατηγορηματική), συμφωνία του κατηγρουμένου προς το υποκείμενο, γενικά περί αντικειμένου, είδη προτάσεων (ελλιπής, επαυξημένη πρόταση), ονοματικοί προσδιορισμοί (παράθεση, επεξήγηση, επιθετικός προσδιορισμός, κατηγορηματικός προσδιορισμός), το ρήμα (γενικά), παθητικά ρήματα (σημασία τους).

Συντακτικά φαινόμενα που διδάσκονται σύντομα:

Συμφωνία ρήματος και υποκειμένου, επιρρηματικοί προσδιορισμοί, εμπρόθετοι προσδιορισμοί, ποιητικό αίτιο, συνολική θεώρηση επιρρηματικών σχέσεων (τόπου, χρόνου, ποσού, αιτίας κλπ.).

Συντακτικά φαινόμενα που διδάσκονται αναλυτικά και με επιμονή στην ιδιοτυπία τους:

Η αιτιατική με ουσιαστικά και επίθετα, η γενική με ουσιαστικά και επίθετα, (και η γενική κατηγορηματική), η δοτική με ουσιαστικά, επίθετα και ρήματα, μονόπτωτα ρήματα, δίπτωτα ρήματα, σύνταξη απαρεμφάτου, σύνταξη απροσώπων ρημάτων, χρόνοι και εγκλίσεις του ρήματος, ειδικές προτάσεις στον ευθύ και πλάγιο λόγο, κατηγορηματική μετοχή, αιτιολογικές προτάσεις στον ευθύ και πλάγιο λόγο, αιτιολογική μετοχή, τελικές προτάσεις στον ευθύ και πλάγιο λόγο, τελική μετοχή, ενδοιαστικές προτάσεις στον ευθύ και πλάγιο λόγο, συμπερασματικές προτάσεις στον ευθύ και πλάγιο λόγο, απαρέμφατο του αποτελέσματος, υποθετικές προτάσεις στον ευθύ και πλάγιο λόγο, υποθετικοί λόγοι, υποθετική μετοχή, χρονικές προτάσεις στον ευθύ και πλάγιο λόγο, χρονική μετοχή, αναφορικές προτάσεις στον ευθύ και πλάγιο λόγο, επιθετική μετοχή, ο πλάγιος λόγος συνολικά, πλάγιες ερωτήσεις, η μετοχή συνολικά, η μετοχή σε γενική και αιτιατική απόλυτο.

ΙΣΤΟΡΙΑ

Α΄ ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της διδασκαλίας της Ιστορίας στο Λύκειο είναι η καλλιέργεια ιστορικής συνείδησης και κρίσης. Με τη σπουδή του ανθρώπινου παρελθόντος ο νέος άνθρωπος:

α) Προάγεται ανθρωπογνωστικά, ώστε καλύτερα να αντιλαμβάνεται και αντικειμενικότερα να ερμηνεύει όσα συμβαίνουν γύρω του σήμερα.

β) Κατανοεί ότι η Ιστορία είναι έργο συλλογικό του ανθρώπου και η ευθύνη συλλογική, αλλά και προσωπική στο βαθμό που καθένας συμβάλλει συνειδητά και ελεύθερα στην κοινή προσπάθεια.

γ) Επισημαίνει την ιδιαιτερότητα της κοινωνίας, στην οποία ανήκει και αναπτύσσεται, τα ιδιαίτερα προβλήματα που την απασχολούν, την ανάγκη συνεργασίας όλων των μελών της για την επίλυση των επι μέρους προβλημάτων και την ανάγκη συνεννοήσεως και αμοιβαίου σεβασμού όλων των κοινωνιών για την ειρήνη και την ευημερία όλων.

δ) Ύστερα από απλή υπόμνηση των ιστορικών γεγονότων, που διδάχτηκαν στο Γυμνάσιο με αφηγηματική μορφή, αναζητεί τα βαθύτερα αίτια της ιστορικής δράσης, επιμένει στην κριτική και την αξιολόγηση των γεγονότων, προχωρεί στην ερμηνεία των μορφών πολιτισμού (οικονομική ζωή, κοινωνική και πολιτική οργάνωση, δίκαιο, επιστήμη, καλλιτεχνική δημιουργία θρησκεία), τις οποίες αντικρύζει ως έκφραση συνολική των συνθηκών ζωής και της βιοθεωρίας των ανθρώπων της ιστορούμενης περιόδου.

Συνολικά με τη διδασκαλία της Ιστορίας επιδιώκεται η καλλιέργεια ιστορικής συνείδησης και κρίσης στους μαθητές, καθώς και συλλογικής αντίληψης.

ε) Τέλος η διδασκαλία ιστορίας στο Λύκειο έχει πρόσθετο στόχο να ενημερώνει τους μαθητές στη μεθοδολογία της ιστορικής έρευνας.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

1. Ιστορία του Ανθρώπινου Γένους:

α) Σπουδάζοντας το παρελθόν.

β) Οι άνθρωποι πριν από τις τεχνολογικές επαναστάσεις.

γ) Η γεωργική επανάσταση.

δ) Η βιομηχανική επανάσταση.

ε) Η επανάσταση της υψηλής τεχνολογίας.

στ) Ατενίζοντας το μέλλον: Προβληματισμοί για το μέλλον μας.

2. Ιστορία του Νεοελληνικού κράτους (με αναφορές και στην παράλληλη ιστορία του κόσμου):

α) Εισαγωγή: πλαίσια της Ελληνικής και της παγκόσμιας ιστορίας.

β) Η πάλη των Ελλήνων για πολιτική ανεξαρτησία (από τον Καποδίστρια ως το β΄ μισό του 20ου αιώνα).

γ) Η πάλη των άλλων λαών για την ανεξαρτησία τους: ακμή και παρακμή της ευρωπαϊκής κυριαρχίας στον κόσμο.

δ) Η ελληνική προσπάθεια για οικονομική ανεξαρτησία.

ε) Η προσπάθεια των άλλων λαών για οικονομική ανεξαρτησία: ακμή και παρακμή της ευρωπαϊκής οικονομικής ηγεμονίας.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

Α. ΣΚΟΠΟΣ

Ο γενικός σκοπός της διδασκαλίας των Μαθηματικών είναι:

1. Η μεθολογική άσκηση του μαθητή στην ορθολογική σκέψη, στην ανάλυση, στην αφαίρεση, στη γενίκευση, στην εφαρμογή, στην κριτική και στις λογικές διεργασίες, καθώς και η μύηση στη μαθηματική αποδεικτική διαδικασία.

2. Η γενικότερη πνευματική καλλιέργεια και η συμβολή στην ολοκλήρωση της προσωπικότητας του μαθητή, καθόσον τα Μαθηματικά, αναπτύσσουν την παρατηρητικότητα, την προσοχή, τη δύναμη αυτοσυγκεντρώσεως, την επιμονή, την πρωτοβουλία, τη δημιουργική φαντασία, την πειθαρχημένη σκέψη και συμπεριφορά, καλλιεργούν το αίσθημα του ωραίου και του ηθικού και διεγείρουν το κριτικό πνεύμα.

3. Η ανάπτυξη ικανότητας για την ακριβή σύλληψη των εννοιών των μεγεθών, των ιδιοτήτων και των σχέσεων μεταξύ τους και ιδιαιτέρως εκείνων που είναι απαραίτητες για την κατανόηση και επίλυση πραγματικών προβλημάτων της

σύγχρονης ζωής και για την επαφή με τη σύγχρονη τεχνική, οικονομική και κοινωνική πραγματικότητα.

4. Ο εθισμός των μαθητών στη διατύπωση των διανοημάτων με τη χαρακτηριστική στη μαθηματική γλώσσα τάξη, σαφήνεια, ακρίβεια, αυστηρότητα, λιτότητα και κομψότητα.

5. Η κατανόηση του ρόλου των Μαθηματικών στους διάφορους τομείς της γνώσεως και η επαρκής προπαρασκευή των μαθητών για τη συνέχιση των σπουδών τους.

Ειδικότεροι σκοποί της διδασκαλίας των Μαθηματικών στο Λύκειο είναι:

1. Να εμπεδώσει και διευρύνει σε θεωρητικότερα επίπεδα γνώσεις που απέκτησαν οι μαθητές στο Γυμνάσιο.

2. Να μυήσει και να εξοικειώσει το μαθητή στη μέθοδο διδασκαλίας της μαθηματικής αποδείξεως και να του αναπτύξει «μαθηματική σκέψη».

3. Να ασκήσει το μαθητή ώστε να χρησιμοποιεί τα Μαθηματικά όχι μόνο ως γνώση, αλλά και ως μέθοδο σκέψεως και πράξεως στην καθημερινή πρακτική.

4. Να φέρει το μαθητή σε επαφή με ποικίλα θέματα εφαρμογών των μαθηματικών που συνδέονται με τις άλλες Επιστήμες και τη σύγχρονη πραγματικότητα.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Ι. ΑΛΓΕΒΡΑ

Διατίθενται 3 ώρες την εβδομάδα από την αρχή της διδασκαλίας των μαθημάτων μέχρι 20 Ιανουαρίου και 2 ώρες από 21 Ιανουαρίου μέχρι το τέλος της διδασκαλαίας των μαθημάτων.

1. Έννοιες από τη Μαθηματική Λογική και εφαρμογές.

Πρόταση και προτασιακός τύπος. Σύνολο αληθείας, Λογικές πράξεις. Ποσοδείκτες. Ταυτολογία και αντίφαση. Μέθοδοι αποδείξεως. Επαγωγή. Εφαρμογές στη διατύπωση και απόδειξη μαθηματικών προτάσεων.

2. Το σύνολο R των πραγματικών αριθμών ως αντιμεταθετικό σώμα.

Οι βασικές πράξεις στο R. Αξιώματα στο (R, συν, ') Θεωρήματα που προκύπτουν άμεσα. Διερεύνηση εξισώσεως α' βαθμού. Εφαρμογές.

Θεωρήματα που προκύπτουν άμεσα Διερεύνηση αξισώσεως α' βαθμού. Εφαρμογές.

3. Το R ως διατεταγμένο σώμα.

Τα αξιώματα διατάξεως στο R. Συμβιβαστότητα της διατάξεως με την πρόσθεση και τον πολλαπλασιασμό. Θεωρήματα που είναι άμεσες συνέπειες. Απόλυτη τιμή πραγματικού αριθμού. Ιδιότητες. Εφαρμογές, Δυνάμεις και διάταξη. Ανίσωση α' βαθμού με ένα άγνωστο.

4. Πραγματικές συναρτήσεις.

Ορισμός συνάρτησης γενικά. Πραγματική συνάρτηση. Περιορισμός και επέκταση των πραγματικών συναρτήσεων. Ίσες συναρτήσεις. Πράξεις στο σύνολο των πραγματικών συναρτήσεων. Ανάπτυγμα και παραγοντοποίηση. Ασκήσεις λογισμού με πολυωνυμικές και ρητές συναρτήσεις. Εφαρμογές στη λύση εξισώσεων και ανισώσεων.

5. Κυκλικές συναρτήσεις.

Τριγωνομετρικός κύκλος και βασικές κυκλικές συναρτήσεις. Τριγωνομετρικοί αριθμοί των τόξων 0°, 30°, 45°, 60°, 90°, 180°, 270°. Θεμελιώδεις σχέσεις μεταξύ των τριγωνομετρικών αριθμών του ίδιου τόξου. Σχέση μεταξύ τριγωνομετρικών αριθμών τόξων που έχουν άθροισμα ή διαφορά 90°, 180°, 270°, 360°. Αναγωγή τόξου στο α' τεταρτημόριο. Ταυτότητες. Βασιές τριγωνομετρικές εξισώσεις.

6. Ριζικά.

Το αξίωμα κιβωτισμού στο R. Η ύπαρξη τετραγωνικής ρίζας για τους μη αρνητικούς. Βασικές ιδιότητες λογισμού των ριζικών. Δυνάμεις με ρητό εκθέτη.

7. Εξισώσεις και ανισώσεις στο R.

Λύση της εξισώσεως β' βαθμού στο R. Άθροισμα και γινόμενο των ριζών. Εφαρμογές. Τροπή τριώνυμου σε γινόμενο. Πρόσημο του τριώνυμου β' βαθμού. Θέση πραγματικού αριθμού ως προς τις ρίζες τριώνυμου. Ανισώσεις β' βαθμού. Συστήματα γραμμικών εξισώσεων και απλές μορφές συστημάτων με εξισώσεις β' βαθμού.

ΙΙ. ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ

Διατίθενται 2 ώρες την εβδομάδα από την αρχή μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων.

1. Εισαγωγικές έννοιες.

Αντικείμενο της θεωρητικής Γεωμετρίας. Αρχικές έννοιες. Σημείο, ευθεία, επίπεδο. Το επίπεδο ως βασικό σημείο σύνολο. Ημιευθεία, ευθύγραμμο τμήμα, γωνία, πολύγωνο.

2. Ευθύγραμμα τμήματα.

Ισότητα και ανισότητα ευθυγράμμων τμημάτων. Μέσο ευθυγράμμου τμήματος. Πράξεις με ευθύγραμμα τμήματα. Μέτρηση τμημάτων.

3. Τόξα και γωνίες.

Κύκλος και κυκλικός δίσκος, χορδές και τόξα. Επίκεντρη γωνία. Ισότητα και ανισότητα τόξων. Πράξεις με τόξα και μέτρηση τόξων, ισότητα και ανισότητα γωνιών. Διχοτόμος γωνίας. Διαδοχικές γωνίες. Πράξεις με γωνίες και μέτρηση γωνιών. Γωνίες κατακορυφήν. Ορθή γωνία και καθετότητα ευθειών. Γωνίες συμπληρωματικές και παραπληρωματικές.

4. Τρίγωνο.

Είδη τριγώνου. Διάμεσοι, διχοτόμοι, ύψη τριγώνου. Ισότητα τριγώνων. Κριτήρια ισότητας. Εξωτερική γωνία τριγώνου. Σύγκριση πλευρών ή γωνιών τριγώνου. Σύγκριση αντίστοιχων πλευρών ή γωνιών δύο τριγώνων. Ισότητα ορθογωνίων τριγώνων.

5. Καθετότητα και παραλληλία ευθειών.

Μοναδικότητα καθέτου. Κάθετος και πλάγιες προς ευθεία. Δύο βασικοί γεωμετρικοί τύποι: η μεσοκάθετος ευθυγράμμου τμήματος και η διχοτόμος γωνίας. Παραλληλία ευθειών. Αίτημα του Ευκλείδη και συνέπειές του.

Γωνίες παράλληλων ευθειών που τέμνονται από άλλες. Γωνίες με αντίστοιχες πλευρές παράλληλες ή κάθετες. Άθροισμα των γωνιών τριγώνου.

6. Παραλληλόγραμμα και Τραπέζια.

Είδη παραλληλογράμμων. Βασικά θεωρήματα. Εφαρμογές. Το τμήμα που συνδέει τα μέσα δύο πλευρών τριγώνου. Διαίρεση Τμήματος σε ίσα τμήματα. Ορθογώνιο. Διάμεσος ορθογωνίου τριγώνου που αντιστοιχεί στην υποτείνουσα. Ρόμβος. Τετράγωνο. Τραπέζιο. Ισοσκελές τραπέζιο.

7. Σχετικές θέσεις ευθειών και κύκλων.

Χορδές και αποστήματα. Σχετικές θέσεις ευθείας και κύκλου. Εφαπτόμενη κύκλου. Σχετικές θέσεις δύο κύκλων. Κοινές εφαπτόμενες κύκλων.

8. Εγγεγραμμένα και περιγεγραμμένα σχήματα.

Εγγεγραμμένη γωνία. Γωνία που σχηματίζεται από χορδή και εφαπτόμενη. Η έννοια του κανονικού πολυγώνου. Γενικές ιδιότητες κανονικών πολυγώνων. Ιδιότητες εγγεγραμμένων και περιγεγραμμένων σε κύκλο τετραπλεύρων.

9. Γεωμετρικές κατασκευές και γεωμετρικοί τόποι.

Βασικές γεωμετρικές κατασκευές. Αναλυτική και συνθετική μέθοδος. Βασικοί γεωμετρικοί τόποι. Κατασκευές με χρησιμοποίηση των γεωμετρικών τόπων.

ΦΥΣΙΚΗ

Α. ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος της Φυσικής είναι:

Να γνωρίσει στους μαθητές τα φυσικά φαινόμενα, ώστε να κατανοήσουν τους φυσικούς νόμους που τα διέπουν και να αποκτήσουν την ικανότητα να τα ερμηνεύουν.

1. Να προκαλέσει το ενδιαφέρον των μαθητών για την επιστημονική έρευνα στο χώρο της Φυσικής και για την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων της στις πρακτικές εφαρμογές

για τη βελτίωση των όρων της διαβιώσεως (συγκοινωνίες, βιομηχανίες, τηλεπικοινωνίες κλπ.).

3. Να ασκήσει τους μαθητές στην παρατήρηση και στο πείραμα με τη σπουδή του υλικού κόσμου, να αναπτύξει τις νοητικές τους ικανότητες (κρίση, φαντασία κλπ.), καθώς και κοινωνικές αρετές, όπως τη συνεργατικότητα, την υπευθυνότητα κλπ.

4. Να βοηθήσει τους μαθητές να εκτιμήσουν τη σημασία της συνεργασίας των επιστημόνων όλων των λαών στον επιστημονικό και τεχνικό τομέα για την πρόοδο των επιστημών και για τη βελτίωση των συνθηκών διαβιώσεως του ανθρώπου.

5. Έμμεσος τέλος σκοπός του μαθήματος είναι: Να γνωρίσουν οι μαθητές τη συμβολή στις φυσικές επιστήμες των μεγάλων επιστημόνων της ανθρωπότητας και κυρίως των αρχαίων Ελλήνων, ώστε να συνειδητοποιήσουν ότι η πρόοδος των επιστημών προϋποθέτει μόχθο, αυτοθυσία και αγάπη προς τον άνθρωπο.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

1. Εισαγωγή.
Φυσικά μεγέθη. Το διεθνές σύστημα. Διαστάσεις.
Μεταβολές φυσικών μεγεθών.

Α. ΜΗΧΑΝΙΚΗ

2. Κινήσεις ευθύγραμμες και καμπυλόγραμμες.
Συστήματα αναφοράς. Ταχύτητα. Επιτάχυνση.
Κινήσεις με επιτάχυνση. Σύνθεση ταχυτήτων. Ελεύθερη πτώση.
Βολές. Περιοδικές κινήσεις. Ομαλές κυκλικές κινήσεις.
Γραμμικές αρμονικές ταλαντώσεις. Φθίνουσα - αμείωτη.

3. Σύνθεση δυνάμεων.

4. Δύναμη και κίνηση.
Νόμοι του Νεύτωνα. Αρχή διατήρησης της ορμής.
Τριβή. Κεντρομόλος δύναμη. Δύναμη και αρμονική ταλάντωση.

5. Περιστροφή στερεού. Ροπή δύναμης. Κέντρο βάρους. Ροπή αδράνειας. Στροφορμή.

Β. ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ—ΗΛΕΚΤΡΟΜΑΓΝΗΤΙΣΜΟΣ

6. Ηλεκτρισμός. Νόμος COULOMB. Ηλ. Πεδίο. Παραβολή ηλ. και βαρυτικού πεδίου. Δυναμικά, χωρητικότητα—Πυκνωτές. Μαγνήτες. Μαγνητικό πεδίο. Νόμος BIOT — SAVART. Νόμος LAPLACE ηλ. κινητήρες. ΗΕΔ από επαγωγή. Μαγν. Ροή. Νόμοι Επαγωγής. Αυτεπαγωγή. Εναλλασσόμενο ρεύμα: Τάση-ένταση. Ενεργός τάση και ένταση. Ισχύς. Γεννήτριες. Μετασχηματιστές. Τριφασικό ρεύμα.

ΧΗΜΕΙΑ

Α. ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος της Χημείας είναι:

1. Να γνωρίσουν οι μαθητές τα χημικά φαινόμενα και τους νόμους που διέπουν και να προχωρήσουν στην ερμηνεία τους, χρησιμοποιώντας τις βασικές έννοιες για τη λεπτοδομή της ύλης και τη λειτουργία της στο επίπεδο των χημικών φαινομένων.

2. Να αναπτύξουν την παρατηρητικότητά τους, την ερμηνευτική τους διάθεση, την πρωτοβουλία και τη συνεργατικότητα, την κρίση, την ακρίβεια διατυπώσεως και τη δεξιοτεχνία τους στα πειράματα, ιδιαίτερα στην ποιοτική διερεύνηση των χημικών φαινομένων, καθώς και την ικανότητα για επίλυση απλών προβλημάτων πάνω σ' αυτά.

3. Να κατανοήσουν οι μαθητές τις σχέσεις της Χημείας με τις άλλες επιστήμες, καθώς και τις ποικίλες επιπτώσεις της στα άτομα και στο κοινωνικό σύνολο, την ανοδική πορεία της χημικής γνώσεως, τον ανανθρώπινο χαρακτήρα της ως επιστήμης και τη μεγάλη της χρησιμότητα για την ανθρώπινη ζωή.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Ιστορική εξέλιξη της Χημείας. Φυσικά και Χημικά φαινόμενα. Σύσταση της ύλης. Νόμοι της Χημείας. Ατομική και μοριακή θεωρία. Οι τρεις φυσικές καταστάσεις της ύλης. Διαλύματα. Σύμβολα στοιχείων — Χημικοί Τύποι — Χημικές εξισώσεις. Χημική συγγένεια — Σθένος — Ρίζες. Υδρογόνο — Όζον — Νερό — Υπεροξείδιο του Υδρογόνου. Αλογόνα — Υδραλογόνα.

Θείο και ενώσεις του. Άζωτο — Φωσφόρος — Άνθρακας — Πυρίτιο — Βόριο.

ΓΕΩΛΟΓΙΑ — ΟΡΥΚΤΟΛΟΓΙΑ

Α. ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος της Γεωλογίας — Ορυκτολογίας είναι:

1. Να γνωρίσουν οι μαθητές τα χαρακτηριστικά γεωλογικά φαινόμενα της σύγχρονης και παλαιότερης ιστορίας της γης και να προχωρήσουν στην ερμηνεία τους.

2. Να γνωρίσουν τα ορυκτά της Γης όχι μόνο καθ' εαυτά, αλλά και σε συνδυασμό με τις πηγές του φυσικού πλούτου της χώρας, την οικονομική της ανάπτυξη και τα προβλήματα προστασίας του περιβάλλοντος.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Γενικά το αντικείμενο της Γεωλογίας με ιστορική αναδρομή. Τομή της γης. Ηπειρωτικός και Ωκεάνειος φλοιός. Θεωρίες (λιθοσφαιρικές πλάκες). Σεισμοί. Ηφαιστειότητα. Ορυκτά και πετρώματα. Πυρογενή πετρώματα. Ιζηματογενή πετρώματα. Μεταμορφωμένα πετρώματα. γεωλογικός κύκλος. Ορογενετικά συστήματα. Ορογένεση. Ανάλυση της μορφολογίας της επιφάνειας της γης. Εξωγενείς δυναμικοί παράγοντες. Το νερό. Τα απολιθώματα και η πληροφόρηση από αυτά. Παραμόρφωση πετρωμάτων. Γεωλογικοί χάρτες και τομές. Γεωλογική Ιστορία της γης και ειδικότερα της γης της Ελλάδας. Πρακτικές εφαρμογές της Γεωλογίας: Υπόγεια νερά. Μεταλλεύματα. Βιομηχανικά ορυκτά — Λατομικά προϊόντα. Η Γεωλογία και τα τεχνικά έργα. Ενεργειακοί πόροι: Καύσιμα και σχάσιμα υλικά. Περιβάλλον και χωροταξικός σχεδιασμός.

ΑΓΓΛΙΚΑ

Α' ΣΚΟΠΟΣ

Γενικός σκοπός:

Σκοπός της διδασκαλίας της Αγγλικής στο λύκειο είναι να μπορέσει ο μαθητής να καταλαβαίνει και να παράγει αυθεντικό προφορικό και γραπτό λόγο έτσι ώστε να καλύψει τις βασικές επαγγελματικές και προσωπικές του ανάγκες στον ευρύτερο κοινωνικό χώρο.

Πιο συγκεκριμένα, η διδασκαλία στο λύκειο στοχεύει στην εμπέδωση των γνώσεων χρήσης (USE) της γλώσσας, που έχουν ήδη αποκτηθεί στο γυμνάσιο, αλλά και στην εκμάθηση νέων πιο σύνθετων λεκτικών πράξεων (SPEECH ACT). Οι ουσιαστικές διαφορές της διδασκαλίας στο λύκειο από τη διδασκαλία στο γυμνάσιο είναι ότι ο μαθητής του λυκείου πρέπει: α) να προετοιμασθεί για την κατανόηση και παραγωγή συνεχούς συνεκτικού λόγου (COHESIVE DISCOURSE AT A MACRO — RATHER THAT MICRO—LEVEL) και β) να μπορεί να καταλαβαίνει και να αποδίδει διάφορες αποχρώσεις διάθεσης, τόνου, ύφους ανάλογα με τις συγκεκριμένες γλωσσικές περιστάσεις και κοινωνικές καταστάσεις.

Ειδικοί στόχοι:

Ο μαθητής του λυκείου πρέπει να ασκηθεί ώστε σταδιακά να μπορεί να καταλαβαίνει:

1. Αυθεντικά γραπτά κείμενα όπως είναι άρθρα, συνεντεύξεις και στήλες με ειδήσεις, σχόλια, κριτικές κλπ. σε εφημερίδες και περιοδικά προσωπικά γράμματα ή πιο επίσημες επιστολές γραμμένες σε τόνο φιλικό, επαγγελματικό κλπ.

μπροσούρες ή οδηγίες χρήσης, κατασκευής, λειτουργίας συσκευών, μηχανημάτων, κλπ. συνταγές φαρμάκων, προκηρύξεις. διαφημιστικά έντυπα κλπ.

2. Αυθεντικό προφορικό λόγο όπως είναι μια διαπροσωπική (επίσημη ή ανεπίσημη) συζήτηση μεταξύ δύο ή περισσοτέρων ατόμων για θέματα κοινωνικά, προσωπικά, επαγγελματικά ή μια τηλεφωνική συνδιάλεξη, εξαγγελία μέτρων, ανακοινώσεις, ειδήσεις από μαζικά μέσα ενημέρωσης ανέκδοτα και τραγούδια μια σύντομη διάλεξη ή αφήγηση μιας ιστορίας κλπ.

Ο μαθητής πρέπει να ασκηθεί επίσης ώστε να μπορεί σταδιακά να παράγει:

α) Αυθεντικό προφορικό λόγο με σκοπό τη συμμετοχή σε μια φιλική ή επαγγελματική συζήτηση ή τηλεφωνική συνδιάλεξη, τη διεξαγωγή μιας επαγγελματικής συνέντευξης κλπ.

β) Αυθεντικό γραπτό λόγο ώστε να κάνει μια αίτηση ή μια ανακοίνωση να φτιάξει ένα ενημερωτικό φυλλάδιο ή ένα μικρό άρθρο να γράψει μια προσωπική ή επίσημη επιστολή σε τόνο φιλικό ή επαγγελματικό, να δώσει γραπτές οδηγίες χρήσης, κατασκευής, λειτουργίας συσκευών, μηχανημάτων κλπ.

Πιο συγκεκριμένα, προκειμένου να μπορεί ο μαθητής του λυκείου να καταλαβαίνει και να παράγει γραπτό και προφορικό λόγο, με τις μορφές που αναφέρονται πιο πάνω, πρέπει να αναπτύξει περισσότερο και μέσα από πιο σύνθετες διαδικασίες τις δεξιότητες που ήδη έχει από το γυμνάσιο. Ακόμα, χρειάζεται να αποκτήσει κι' άλλες δεξιότητες, όπως αυτές που ακολουθούν:

1. Να ακούει ή και να διαβάζει προσεκτικά (SCANNING), ώστε να εντοπίζει τα πιο σημαντικά σημεία της πληροφόρησης που του μεταδίδονται και να μπορεί να συναγάγει το θέμα ή να αποδώσει περιληπτικά ολόκληρο το περιεχόμενο με ή χωρίς δικά του σχόλια.

2. Να επιλέγει συγκεκριμένα στοιχεία από πληροφόρηση που του μεταδίδεται γραπτά ή προφορικά προκειμένου να:

2.1. κάνει κάποια κατάταξη ή ανακατάταξη των στοιχείων αυτών σύμφωνα με κάποιους συγκεκριμένους σκοπούς.

2.2. συσχετίσει τα στοιχεία αυτά με απόψεις δικές του ή των άλλων.

3. Να εκφράζει την ουσία της πληροφόρησης που του δίνεται γραπτά ή προφορικά στη δική του γλώσσα ή και αντίστροφα.

4. Να μετακωδικοποιεί το γραπτό ή προφορικό λόγο, που του μεταδίδεται, σε διαφορετικό ύφος, τόνο ή μορφή, όπως στις εξής περιπτώσεις:

Μια συνέντευξη να αποδοθεί σε μορφή κειμένου, ένα μήνυμα σε τόνο αυστηρό να μεταδοθεί πάλι σε τόνο ήπιο και φιλικό, ένα κείμενο που σχολιάζει ένα γεγονός σε ύφος ειρωνικό να αποδοθεί σε ύφος ουδέτερο.

Για να μπορεί όμως, ο μαθητής του λυκείου να κάνει αυτή τη μετακωδικοποίηση τόνου και ύφους και γενικότερα για να μπορεί να αποδίδει το σωστό τόνο και ύφος στο λόγο που παράγει, πρέπει να μπορεί να διακρίνει και να παράγει:

5. Συναισθηματική έμφαση στον προφορικό λόγο με στοιχεία όπως της επιφωνηματικές εκφράσεις, επαναλήψεις στοιχείων που δηλώνουν επιτακτικό βαθμό, τονισμό στο βοηθητικό ρήμα, επιτακτικά επιρρήματα και επίθετα, επιτακτική χρήση ερωτηματικών και αρνητικών τύπων προτάσεων, επιφωνηματικές και ρητορικές ερωτήσεις κλπ.

5. Γλωσσικές λειτουργίες που δηλώνουν συναισθηματική κατάσταση όπως την απογοήτευση και λύπη, αποδοκιμασία και αποδοχή, έκπληξη και ανησυχία, προθυμία και απροθυμία κλπ.

Ακόμα, προκειμένου να μπορεί ο μαθητής του λυκείου να συμμετέχει εποικοδομητικά σε μια συζήτηση πρέπει να μπορεί:

7. Να εισάγει ένα θέμα συζήτησης χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα γλωσσικά — φωνητικά στοιχεία.

8. Να συμβάλλει στη διεξαγωγή της συζήτησης με τους εξής τρόπους:

8.1. Να δίνει τα κατάλληλα λεκτικά — φωνητικά σήματα που δείχνουν ότι προσέχει το συνομιλητή του.

8.2. Να συνεχίζει τη συζήτηση με το να προσθέτει, να αξιολογεί, να δίνει παραδείγματα κλπ. ή να μπορεί να αλλάζει θέμα χρησιμοποιώντας εκφράσεις όπως BY THE WAY, INCIDENTALLY κλπ.

9. Να τελειώνει ένα θέμα στη συζήτηση ή τη συζήτηση ολόκληρη, με τα κατάλληλα σήματα και γλωσσικές λειτουργίες.

Τέλος, προκειμένου να μπορεί ο μαθητής του λυκείου να παράγει συνεχή συνεκτικό λόγο πρέπει να μπορεί:

10. Να χρησιμοποιεί λογικά - συνδετικά στοιχεία (RHETORIC DEVICES), όπως συνδέσμους (αντιθετικούς, συμπερασματικούς, υποθετικούς, προσθετικούς, εναλλακτικούς), αναφορικές προτάσεις, μετοχές (PRESENT AND PAST PARTICIPLE CONSTRUCTIONS), προτάσεις κατά παράθεση κλπ.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Ο μαθητής της Α΄ λυκείου πρέπει να μπορεί:

1. Να αναφέρει γεγονότα με σκοπό να πληροφορήσει.

2. Να διηγείται επεισόδια ή ιστορίες εκφράζοντας και την ψυχολογική του στάση απέναντι στα γεγονότα.

3. Να εκφράζει περιέργεια για κάτι, ελπίδα ή προσμονή για ένα ευχάριστο γεγονός.

4. Να εκφράζει σφοδρές του επιθυμίες.

5. Να εκφράζει προθυμία ή απροθυμία να εκτελέσει εντολές.

6. Να δέχεται ή να απορρίπτει προτάσεις άλλων και να αντιπροτείνει.

7. Να δίνει ευχές γενικά και ειδικότερα σε διάφορες κοινωνικές εκδηλώσεις και περιστάσεις.

8. Να δίνει και να δέχεται συλλυπητήρια.

9. Να προσκαλεί, να δέχεται και να απορρίπτει προσκλήσεις δίδοντας κατάλληλες δικαιολογίες.

10. Να προσφέρει κάτι και να δέχεται ή να απορρίπτει προσφορά κάποιου αντικειμένου ή τη βοήθεια κάποιου.

11. Να κάνει και να δέχεται φιλοφρονήσεις.

ΓΑΛΛΙΚΑ

Α΄. ΣΚΟΠΟΣ

Η γλώσσα είναι όργανο επικοινωνίας και επομένως το μάθημα κατ' αρχήν στοχεύει στη λειτουργία και όχι στην περιγραφή αυτού του οργάνου.

Επομένως για το μάθημα αναπτύσσονται δεξιότητες των μαθητών για την αποτελεσματική χρήση της γλώσσας στον κοινωνικό χώρο.

Το μάθημα, ως προς τις επιλογές των θεμάτων, μεθόδων, τεχνικών και υλικών μέσων, προετοιμάζεται με τελικό αποδέκτη το μαθητή, ως άτομο κοινωνικό με συγκεκριμένες ανάγκες, εμπειρίες και επιδιώξεις σε συνάρτηση με τις ανάγκες και τις επιδιώξεις του κοινωνικού συνόλου.

Αυτό σημαίνει πως ο μαθητής θα πρέπει να ασκείται έτσι ώστε να είναι δυνατό να πραγματοποιεί λεκτικές πράξεις (SPEECH ACTS/ACTS DE PAROLE) για να ικανοποιήσει κοινωνικές του ανάγκες άρα παρεμβαίνει ο ίδιος ενεργά στην παραγωγή πρωτότυπου λόγου αντί να περιορίζεται στην αναπαραγωγή προτύπων λόγου ή μεταγλώσσας.

Κατά συνέπεια η διδακτέα ύλη για το Λύκειο ταξινομείται σύμφωνα με λεκτικές πράξεις ελάχιστες ενότητες για την επικοινωνία. (AUSTIN «UNITE ILLOCUTOIRE AU NIVEAU DE LA COMMUNICATION»).

Ειδικοί στόχοι:

Η επιλογή της ύλης (ταξινομημένης όπως αναφέρθηκε παραπάνω) και των τεχνικών για την κατάκτηση της από

τους μαθητές, καθορίζεται από τους ειδικούς στόχους του καθενός, από τα επίπεδα μάθησης οι οποίοι είναι οι εξής:

1.1. Να κατανοεί τον αυθεντικό προφορικό λόγο και να είναι σε θέση να αντιδρά σ' αυτόν προφορικά ή γραπτά, κατά τρόπο γλωσσικά και κοινωνικά ορθό. Ειδικότερα:

1.1.1. Προφορικά:

Να μπορεί να «δεχτεί» μια πληροφορία για ένα κοινό καθημερινό θέμα ή και για ένα κάπως ειδικότερο θέμα σε εκλαϊκευμένο επίπεδο.

Να μπορεί να αντιδράσει γλωσσικά σ' ένα «γεγονός γλωσσικό» ή μη «γλωσσικό», δηλαδή να συμφωνήσει, να διαφωνήσει, να δεχτεί, να αρνηθεί, να ζητήσει, να προτείνει, να κρίνει, να χαρακτηρίσει κλπ.

1.1.2. Γραπτά:

—Να μπορεί να κάνει γραπτώς όλες τις πιο πάνω γλωσσικές πράξεις σε περιπτώσεις, είτε που η προφορική επικοινωνία είναι αδύνατη, είτε το επιβάλλει η διαδικασία (επιστολές, τηλεγραφήματα, σημειώματα, κάρτες, αίτηση για δουλειά, αίτηση για συνδρομή, συμπλήρωση εντύπου, δήλωση απώλειας αντικειμένου, αναφορικά για ατυχήματα).

—Να μπορεί να κρατήσει γραπτές σημειώσεις (αριθμούς, μεγέθη, ημερομηνίες, ονόματα, οδηγίες) από προφορικό λόγο.

1.2. Να καταλαβαίνει στοιχειωδώς τον αυθεντικό γραπτό λόγο και να αντιδρά με όλους τους δυνατούς, γλωσσικά και κοινωνικά, τρόπους, προφορικά και γραπτά.

1.2.1. Προφορικά:

—Να μπορεί να σχολιάσει μια γραπτή πληροφορία π.χ. από ένα έντυπο οδηγιών, από μία απλή είδηση σε εφημερίδα ή περιοδικό, από μία αφίσα, από ένα «προσπέκτους» μηχανής, φαρμάκου κλπ.

—Να μπορεί να ζητήσει και να δώσει πληροφορίες σχετικά με το περιεχόμενο μιας δημοσίευσης, τηλεφωνικά ή αυτοπροσώπως.

1.2.2. Γραπτά:

—Να μπορεί να συνθέσει γραπτά την απάντηση σ' ένα γράμμα, σε μια αγγελία, σ' ένα δημοσίευμα απλού περιεχομένου.

—Να μπορεί να κρατήσει σημειώσεις από ένα γραπτό κείμενο (από μια ανακοίνωση, από μια αγγελία, από ένα δημοσιευμένο κείμενο), από ένα γράμμα, από το έντυπο ενός προϊόντος, από ένα πρόγραμμα.

Θέματα:

Τα θεματικά πεδία καλύπτουν τον κοινό τόπο των ενδιαφερόντων του μαθητή και των αναγκών του κοινωνικού συνόλου.

Τα επιμέρους θέματα αντλούνται από τον αυθεντικό κοινωνικό χώρο, όπως τα παρουσιάζει η επικαιρότητα και επιλέγονται κατά κανόνα από τον καθηγητή και τους μαθητές. Θέματα που αφορούν ταξίδια, τουρισμό, τεχνολογία, περιβάλλον, ανθρώπινες σχέσεις, τέχνες, αθλητισμό, επαγγέλματα, θα ανταποκρίνονται στα ενδιαφέροντα του μαθητή και τις ανάγκες του κοινωνικού συνόλου.

Λεξιλόγιο:

Η διδασκαλία του λεξιλογίου ακολουθεί τις θεματικές επιλογές των μαθητών.

Αυτό σημαίνει ότι το λεξιλόγιο δεν εννοείται ούτε διδάσκεται χωριστά. Η λέξη δεν απομονώνεται από το γλωσσικό ή τον εξωγλωσσικό της περίγυρο, αλλά παρουσιάζεται πάντα ενταγμένη μέσα σ' αυτόν.

Γραμματική:

Τα φωνολογικά, μορφολογικά, συντακτικά, λεξιλογικά και σημασιολογικά φαινόμενα εξετάζονται σε σχέση άρρηκτη με το πληροφοριακό τους φορτίο, σε επικοινωνιακό επίπεδο.

Οι γραμματικοί τύποι δεν απομονώνονται για να περιγραφούν, αλλά αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο του λόγου που εκφέρεται για κάποιον -ους, συγκεκριμένο -ους κάθε φορά αποδέκτη -ες και για συγκεκριμένες επικοινωνιακές επιδιώξεις.

Επομένως παύει να ισχύει η παραδοσιακή ταξινόμηση των γραμματικοσυνταχτικών φαινομένων τα οποία τώρα ταξινομούνται σύμφωνα με το ρόλο τους στην επικοινωνία.

Β΄. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Ο μαθητής της Α΄ τάξης λυκείου πρέπει να καταλαβαίνει και να παράγει γραπτό και προφορικό λόγο σύμφωνα με τις ακόλουθες έννοιες:

Αρνούμαι να επανέλθω σ' ένα θέμα που θεωρώ λήξαν (REFUSER DISPENSE), ζητώ άδεια - συγκατάθεση (DEMANDER PERMISSION), ζητώ να κάνει κάτι κάποιος άλλος (DEMANDER A AUTRUI DE FAIRE QUELQUE CHOSE), ζητώ από κάποιον να κάνει κάτι (DEMANDER A QUELQU' UN DE FAIRE QUELQUE CHOSE), ζητώ (DEMANDER) ζητώ από κάποιον να κάνει κάτι (DEMANDER A QQ'UN DE FAIRE QQ' CHOSE), ζητώ το λόγο (DEMANDER LA PAROLE), απαιτώ την πραγματοποίηση για κάτι (DEMANDER - DEVOIR), εκφράζω τη θέληση να κάνει κάποιος άλλος κάτι (DEMANDER A AUTRUI), αποτρέπω (DEDONSEILLER), παρουσιάζω κάποιον (PRESENTER QQ'UN), προσκαλώ (INVITER), παρουσιάζω κάτι σαν αδύνατο (PRESENTER QQCHOSE COMME IMPOSSIBLE), απαριθμώ (ENUMERER), δίνω πληροφορίες για κάποιο γεγονός (INFORMER SUR UN FAIT), προτείνω (PROPOSER - SUGGERER), παραγγέλω - διατάζω (ORDONNER), δίνω υπόσχεση (PROMETTRE), ζητώ εχεμύθεια (DEMANDER DE NE PAS TRANSMETTRE), ζητώ επιδοκιμασία (DEMANDER D' APPROUVER), παρουσιάζω κάτω σαν αληθινό - σαν αναγκαίο - σαν βέβαιο (PRESENTER QQC COMME VRAI - COMME NECESSAIRE - COMME CERTAIN) εξουσιοδοτώ - επιτρέπω (AUTORISER AUTRUI A FAIRE LUI - MEME PERMETTRE), προειδοποιώ - απειλώ - φοβερίζω (MENACER D' UNE SANCTION), υποχρεώνομαι να δεχτώ παρά τη θέλησή μου μία κατάσταση (SE RESIGNER), ζητώ τη γνώμη κάποιου (DEMANDER AVIS), εκτιμώ - αξιολογώ (JUGER - EVALUER - APPRECIER), επισημαίνω - υπογραμμίζω (INSISTER - SOULINGER - NOTER - SIGNALER), σχολιάζω (COMMENTER), εκφράζω επιφυλάξεις (EXPRIMER DES RETICENCES), αποπέμπω - διώχνω (RENVOYER), ζητώ εξηγήσεις (DEMANDER DES EXPLICATIONS), απαγορεύω (INTEPDIRE), προβλέπω (PREVOIR), εκφράζω λύπη (EXPRIMER DES REGRETS), συγκρίνω (COMPARER), εκφράζω άγνοια (EXPRIMER SON IGNORANCE), σιγουρεύομαι για κάτι (SE RASSURER), καθησυχάζω (RASSURER), παρουσιάζω κάτω σαν ενδεχόμενο - σαν πιθανό (RPESENTER QQCHOSE COMME APPARENT - COMME POSSIBLE), ζητώ προτάσεις (DEMANDER PROPOSITIONS D' ACTION), ικετεύω (SUPPLIER), εκφράζω ευχή - ελπίδα (EXPRIMER ESPOIR - SOUHAIT), ζητώ συγγνώμη (DEMANDER DE PARDONNER).

Υλικό:

Επιλέγονται κατά περίσταση αποσπάσματα από εφημερίδες και περιοδικά, διαφημίσεις, τίτλοι από άρθρα, ετικέτες προϊόντων (φάρμακα, καλλυντικά κλπ.) πανώ, πινακίδες, έντυπα, μικρές αγγελίες, άρθρα επαγγελματικού ενδιαφέροντος, συνεντεύξεις, αυθεντικά ακουστικά ερεθίσματα, λεζάντες, αποσπάσματα λογοτεχνικών κειμένων με διαδικασίες που σέβονται απόλυτα τη συνήθη αυθεντική λειτουργία της λογοτεχνίας στον κοινωνικό χώρο. Αυτό σημαίνει ότι το λογοτεχνικό απόσπασμα χρησιμοποιείται ως δείγμα έντεχνου λόγου και όχι ως υλικό διδασκαλίας του κοινού λόγου.

Συνταγές: Οδηγίες χρήσεως προϊόντων.

Τεχνικές:

Κέντρο της διδακτικής διαδικασίας είναι ο μαθητής. Εννοείται η εργασία κατά ομάδες για επικοινωνία μεταξύ των μαθητών. Ο καθηγητής συντονίζει την εργασία των μαθητών. Οι στόχοι του μαθήματος υλοποιούνται μέσα από περιστάσεις αυθεντικές επικοινωνίας και που μπορεί να είναι JEUX DE ROLES, SIMULATION (θεατροποίηση), BRAIN STORMING.

Οι μαθητές υποδύονται κοινωνικούς ρόλους, κρατούν σημειώσεις από αυθεντικά δείγματα προφορικού ή γραπτού λόγου και οδηγούνται σε παραγωγή λόγου που να ενεργοποιεί την ύλη και το υλικό. Δεν αποκλείεται το παιχνίδι από τις τεχνικές διδασκαλίες στο λύκειο.

ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Α΄. ΣΚΟΠΟΣ

Η Φυσική Αγωγή στο Λύκειο έχει ως σκοπό την ισόρροπη σωματική και ψυχική ανάπτυξη του μαθητή, την επισήμανση των κινητικών του κλίσεων και την ανάπτυξη των κινητικών του δυνατοτήτων, ώστε να γίνει αυτός ικανός για να ενταχθεί παραγωγικά στο κοινωνικό σύνολο.

Ειδικότερα με τη Φυσική Αγωγή στο Λύκειο επιδιώκονται οι ακόλουθοι μερικοί σκοποί:

α) η εξασφάλιση της σωματικής υγείας και ευεξίας και η βασική σκληραγώγηση του οργανισμού,

β) η πρόληψη και η διόρθωση των σωματικών ελαττωμάτων κατά την κίνηση και τη στάση,

γ) η καλλιέργεια της αγάπης για τη φύση και τη ζωή της υπαίθρου, η ανάπτυξη της διαθέσεως για κίνηση, εργασία, δράση και αισιόδοξη αντίληψη για τη ζωή,

δ) η ανάπτυξη της ετοιμότητας και της πρωτοβουλίας για την αντιμετώπιση απροβλέπτων φυσικών εμποδίων,

ε) η καλλιέργεια ηθικών και κοινωνικών αρετών, ιδιαίτερα του πνεύματος της τάξεως, της αυτοκυριαρχίας, της αλληλεγγύης, της συνεργασίας,

στ) η καλλιέργεια υγιούς αθλητικού πνεύματος, η ανάπτυξη των αθλητικών ικανοτήτων και η δημιουργία αθλητών.

Β΄. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

ΓΙΑ ΤΑ ΑΓΟΡΙΑ

1. Ασκήσεις με κινησιολογική βάση το ρυθμό.

Βαδίσεις, μετατοπίσεις, δρόμοι, αναπηδήσεις, άλματα. Ελεύθερες ασκήσεις προς όλους τους άξονες και τα επίπεδα. Συνασκήσεις και ασκήσεις για την επιτυχία προκαθορισμένου σκοπού.

Ασκήσεις και συνασκήσεις με χρησιμοποίηση κινητών ή σταθερών γυμναστικών οργάνων.

Ασκήσεις με σφαίρες, κοντούς, σχοινάκια, εμπόδια, στρώματα, κορίνες, πλινθία, σχοινιά αναρριχήσεως, δοκούς, μονόζυγα, δίζυγα, πολύζυγα, δυναμόμετρα, βάρη, αναπηδητήρια κλπ.

2. Αγωνιστική γυμναστική.

Ασκήσεις και στα έξι (6) αγωνίσματα. Διδασκαλία ολοκληρωμένων προγραμμάτων. Καλυτέρευση της ατομικής τεχνικής. Προπόνηση ομάδας. Οργάνωση αγώνων.

3. Παιγνίδια — Αθλοπαιδιές.

Διδασκαλία γυμναστικών - ψυχαγωγικών παιγνιδιών και παιγνιδιών για την εισαγωγή στην προπόνηση των αθλοπαιδιών.

Διδασκαλία για την ολοκλήρωση της ατομικής τεχνικής και της τακτικής της ομάδας στις βασικότερες αθλοπαιδιές.

Κανονισμοί.

Συγκρότηση και προπόνηση ομάδας. Οργάνωση αγώνων.

4. Κλασικός αθλητισμός.

Διδασκαλία των κατάλληλων, για την ηλικία των μαθητών της Α΄ Λυκείου, αγωνισμάτων. Καλυτέρευση της τεχνικής στα κυριότερα αγωνίσματα δρόμου, άλματος και ρίψεως. Διδασκαλία της τεχνικής των σκυταλοδρομιών και των κανονισμών όλων των αγωνισμάτων. Επιδίωξη επιτεύξεως ατομικής επιδόσεως από τους μαθητές σε ένα ή περισσότερα αγωνίσματα. Συγκρότηση και προπόνηση ομάδας. Οργάνωση αγώνων.

5. Κολύμβηση.

Διδασκαλία όλων των ειδών κολυμβήσεως και τελειοποίηση της ατομικής τεχνικής. Τακτική ομαδικής κολυμβήσεως— κανονισμοί. Επιδίωξη επιτεύξεως ατομικής επιδόσεως σε ένα ή περισσότερα αγωνίσματα. Πρακτική εφαρμογή της τεχνητής αναπνοής και της ναυαγοσωστικής. Συγκρότηση και προπόνηση ομάδας. Οργάνωση αγώνων.

6. Λοιπά αθλήματα.

Όπου οι συνθήκες το επιτρέπουν οι μαθητές διδάσκονται και επιδίδονται σε ναυτικά, χιονοδρομικά, ορειβατικά, αεροναυτικά κλπ. αθλήματα. Κατά τη διδασκαλία των αθλημάτων αυτών επιδιώκεται η τελειοποίηση της τεχνικής, η εκμάθηση της τακτικής και των κανονισμών, ο σχηματισμός ομάδων, ανάλογα με την κλίση των μαθητών και η οργάνωση αγώνων.

7. Ελληνικοί χοροί.

Διδασκαλία των πανελληνίων χορών, καθώς και άλλων χορών από διάφορες περιοχές της Ελλάδας και ιδιαίτερα της περιοχής όπου βρίσκεται το Λύκειο.

ΓΙΑ ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ

1. Ασκήσεις με κινησιολογική βάση το ρυθμό.

Βαδίσεις, μετατοπίσεις, δρόμοι, αναπηδήσεις, άλματα.

Ελεύθερες ασκήσεις προς όλους τους άξονες και τα επίπεδα. Συνασκήσεις και ασκήσεις για την επιτυχία προκαθορισμένου σκοπού. Ασκήσεις και συνασκήσεις με τη χρησιμοποίηση κινητών ή σταθερών γυμναστικών οργάνων. Ασκήσεις με σφαίρες, κοντούς, σχοινάκια, κορδέλλες, στεφάνια, εμπόδια, στρώματα, κορίνες, πλίνθια, δίζυγα, πολύζυγα, αναπηδητήρια κλπ.

2. Αγωνιστική γυμναστική.

Ασκήσεις και στα τέσσερα (4) αγωνίσματα. Διδασκαλία ολοκληρωμένων προγραμμάτων. Καλυτέρευση της ατομικής τεχνικής. Προπόνηση ομάδας. Οργάνωση αγώνων.

3. Ρυθμική αγωνιστική γυμναστική.

Ασκήσεις με κορίνες, μπάλες, στεφάνια, σχοινάκια και κορδέλλες. Διδασκαλία ολοκληρωμένων προγραμμάτων στα διάφορα όργανα και εκμάθηση των κανονισμών. Προπόνηση ομάδας. Οργάνωση αγώνων.

4. Παιχνίδια — Αθλοπαιδιές.

Διδασκαλία γυμναστικών - ψυχαγωγικών παιγνιδιών και παιγνιδιών για την εισαγωγή στην προπόνηση των αθλοπαιδιών.

Διδασκαλία για την ολοκλήρωση της ατομικής τεχνικής και της τακτικής της ομάδας στις βασικότερες αθλοπαιδιές. Κανονισμοί. Συγκρότηση και προπόνηση ομάδας. Οργάνωση αγώνων.

5. Κλασικός αθλητισμός.

Διδασκαλία των κατάλληλων για την ηλικία των μαθητριών της Α΄ Λυκείου αγωνισμάτων. Καλυτέρευση της τεχνικής στα κυριότερα αγωνίσματα δρόμου, άλματος και ρίψεως. Διδασκαλία της τεχνικής των σκυταλοδρομιών και των κανονισμών όλων των αγωνισμάτων. Επιδίωξη επιτεύξεως ατομικής επιδόσεως από τις μαθήτριες σε ένα ή περισσότερα αγωνίσματα.

Συγκρότηση και προπόνηση ομάδας. Οργάνωση αγώνων.

6. Κολύμβηση.

Διδασκαλία όλων των ειδών κολυμβήσεως και τελειοποίηση της ατομικής τεχνικής. Τακτική ομαδικής κολυμβήσεως — κανονισμοί. Επιδίωξη επιτεύξεως ατομικής επιδόσεως σε ένα ή περισσότερα αγωνίσματα. Πρακτική εφαρμογή της τεχνητής αναπνοής και της ναυαγοσωστικής. Συγκρότηση και προπόνηση ομάδας. Οργάνωση αγώνων.

7. Λοιπά αθλήματα.

Όπου οι συνθήκες το επιτρέπουν οι μαθήτριες διδάσκονται και επιδίδονται σε ναυτικά, χιονοδρομικά, ορειβατικά, αεροναυτικά κλπ. αθλήματα.

Κατά τη διδασκαλία των μαθημάτων αυτών, επιδιώκεται η τελειοποίηση της τεχνικής, η εκμάθηση της τακτικής και των κανονισμών, ο σχηματισμός ομάδων, ανάλογα με την κλίση των μαθητριών, και η οργάνωση αγώνων.

8. Ελληνικοί χοροί.

Διδασκαλία των πανελληνίων χορών, καθώς και άλλων χορών από διάφορες περιοχές της Ελλάδας και ιδιαίτερα της περιοχής όπου βρίσκεται το Λύκειο.

Σχηματισμός συγκροτήματος λαϊκών χορών από μαθήτριες.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ

Α'. ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος των Καλλιτεχνικών στο Λύκειο είναι να βοηθήσει τους μαθητές να γίνουν άτομα με ολοκληρωμένη προσωπικότητα, υπεύθυνα, συνεργάσιμα, δημιουργικά, με γνώση στην έντεχνη και λαϊκή πολιτιστική κληρονομιά, ελληνική και παγκόσμια, και ικανά να διατηρήσουν την εθνική μας πολιτιστική ταυτότητα στη σύγχρονη εποχή.

Ειδικότερα με το μάθημα των καλλιτεχνικών, επιδιώκεται οι μαθητές:

1. Να καταλάβουν ότι ο καθένας τους έχει πολύ αξιόλογες ικανότητες σε διάφορους τομείς των εικαστικών τεχνών.
2. Να αγαπήσουν τις εικαστικές τέχνες επικοινωνώντας μ' αυτές.
3. Να εκτονωθούν ψυχικά και να βρούν δημιουργικές διεξόδους μέσα από τις εικαστικές τέχνες.
4. Να γνωρίσουν τη μεγάλη πνευματική και πολιτιστική έκταση που καλύπτουν οι εικαστικές τέχνες.
5. Να έχουν τη δυνατότητα να οργανώνουν καλλιτεχνικές εκδηλώσεις στο σχολείο, ώστε η τέχνη να μπεί στη σχολική και εξωσχολική ζωή τους (εκθέσεις, τοιχογραφίες, σκηνικά, διακόσμηση και διαμόρφωση περιβάλλοντος κλπ.).
6. Να εκτιμήσουν τη μοναδικότητα του φυσικού μας περιβάλλοντος.
7. Να αναπτύξουν πνεύμα συνεργασίας με ομαδικές εικαστικές δραστηριότητες.
8. Να ασκηθούν στην κριτική και να την τεκμηριώνουν διαλεκτικά.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Σε συνέχεια της αναλυτικής ύλης που διδάχτηκαν οι μαθητές στο γυμνάσιο, διδάσκονται επιπλέον: 1) τη διακοσμητική σύνθεση, τη σχηματοποίηση στοιχείων από τη φύση και τη σύνθεσή τους κατά πρωτότυπο τρόπο.

2) Στοιχεία γραμμικού σχεδίου: Αξονομετρική σχεδίαση στερεών με σύνθεση και διακόσμησή τους (όπως κτίρια με το περιβάλλον τους κλπ.).

3) Σχέδιο και ζωγραφική αντικειμένων εκ του φυσικού: Επιδιώκεται η σωστή τοποθέτηση του θέματος στο χαρτί, η μελέτη των αναλογιών και των επιμέρους στοιχείων του τόνου και του χρώματος.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Α. ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος της Μουσικής στο Λύκειο είναι η βελτίωση των μουσικών γνώσεων των μαθητών που είχαν από το Γυμνάσιο και η εξάσκηση του μουσικού αισθητηρίου τους σε βαθμό που να επιτυγχάνεται καλύτερα η πνευματική και ψυχική τους ανάπτυξη. Ιδιαίτερος στόχος της Μουσικής στο Λύκειο είναι η παρουσίαση της αρχαίας ελληνικής, της βυζαντινής και της σύγχρονης ελληνικής μουσικής παραδόσεως, ώστε να εκτιμηθεί σωστά η αληθινή προσφορά της ελληνικής πλευράς στο διεθνή χώρο της μουσικής.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Τραγούδια (με μουσική ανάγνωση): α) Δημοτικά, β) Κλασικά μονόφωνα, απλά δίφωνα και τρίφωνα, γ) Διάφορα.

Μορφολογία.

Φωνητική — Ενόργανη μουσική: χορωδία — ορχήστρα και διάφορα είδη τους. Καντάτα. Ορατόριο. Όπερα.

Μουσικές φόρμες.

Μονοφωνία. Πολυφωνία. Κανών. Φούγκα. Είδη μορφών: Διμερής, τριμερής (μορφή Λιντ). Κλασικά έργα ενόργανης μουσικής: Σονάτα. Συμφωνία. Κονσέρτο. Μουσική δωματίου. Προγραμματική μουσική.

Ιστορία μουσικής.

Η αρχαία Ελληνική μουσική στην τραγωδία. Σημειογραφία της Βυζαντινής Μουσικής και φθόγγοι αυτής. Παρασημαντική. Οι τρεις διδάσκαλοι (Γρηγόριος, Χουρμούζιος, Χούσανθος). Εποχή της Βυζαντινής ακμής (CROTTA FERRATA). Η Βυζαντινή μουσική στην ελεύθερη Ελλάδα. Γένη, ήχοι της Βυζαντινής μουσικής και η αντιστοιχία τους με τους αρχαίους ελληνικούς τρόπους. Σημειογραφία της Ευρωπαϊκής μουσικής.

Κλασική εποχή. Μορφές και συνθέτες: Χάυντν, Μότσαρτ, Μπετόβεν. Ρομαντική εποχή. Ρομαντικοί συνθέτες: Σούμπερτ, Μέντελσον. Σούμαν. Μπερλιόζ. Λιστ. Σοπέν. Το Λιντ.

Εθνικές Σχολές: Ρωσία (ομάδα των «Πέντε»), Τσαϊκόφσκυ. Τσεχοσλοβακία: Σμέτανα, Ντβόρζακ. Ουγγαρία: Μπέλα Μπάρτοκ. Σκανδιναυία: Γκρήγκ.

Ιταλική όπερα: Βέρντι, Βερισμός.

Γερμανική όπερα: Μεταρρύθμιση της όπερας Ρ. Βάγκνερ.

Οι μετά το Βάγκνερ συνθέτες: Γερμανία (Μπραμς, Μπρούγκνερ, Μύλερ, Ρ. Στράους), Γαλλία (Γκουνώ, Σαιν Σανς, Μπεζέ, Σ. Φράννι, Μασενέ).

Σύγχρονη εποχή: Ντεμπυσύ, Ραβέλ, Στραβίνσκυ, Σάινμπεργκ, Προκόφιεφ, Σοστακόβιτς, Χατσατουριάν).

Έλληνες συνθέτες:

Ιστορική επισκόπηση της σχολικής μουσικής.

Ακροάσεις (μετά από απλή ανάλυση) ανάλογες με το θέμα διδασκαλίας.

ΙΙ. Από το σχολικό έτος 1986—87, ο σκοπός και η διδακτέα ύλη του μαθήματος, ορίζεται ως εξής:

Α. ΣΚΟΠΟΣ

Στόχος της διδασκαλίας είναι: α) η γνωσιολογική και αισθητική προσέγγιση της μουσικής του εικοστού αιώνα. (Νέα πραγματικότητα της επικοινωνίας και των αλληλοεπιδράσεων ανάμεσα στους μουσικούς πολιτισμούς εποχών και ηπείρων και μέσα επικοινωνίας: ραδιόφωνο, τηλεόραση, εκδόσεις, δισκογραφία).

β) Η συνειδητοποίηση της ανάγκης να βιωθεί η παράδοση και να διαμορφωθεί η σημερινή ελληνική πνευματική, αισθητική και ιδιαίτερα μουσική φυσιογνωμία.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Εισαγωγή — ο ιμπρεσιονισμός στη μουσική

Προετοιμασία της νέας μουσικής — Ιμπρεσιονισμός (Ντεμπυσύ, Ραβέλ).

Να εξηγηθεί το κίνημα του ιμπρεσιονισμού (ξεκινώντας από τη ζωγραφική και φτάνοντας στη μουσική).

Ακροάσεις. Χαρακτηριστικά παραδείγματα.

Άϊβς — Σκριάμπιν — Χίντεμιθ.

Τρεις σημαντικοί συνθέτες διαφορετικής προέλευσης με κοινά οράματα για το μέλλον της μουσικής και συνθετική ευαισθησία.

Χαρακτηριστικά τους έργα.

Επαναστατική ανανέωση της μουσικής-με αφετηρία την ατονικότητα.

Εξπρεσιονισμός — ατονικότητα — δωδεκάφθογγο και σειραϊκό σύστημα — (Σαίνμπεργκ, Μπεργκ, Βαρέζ, Μπουλέζ, Βέμπερν. κλπ.).

Να ακουστούν έργα τους και να εξηγηθεί το όλο φαινόμενο της εκ βάθρων ανανέωσης της μουσικής, σε σχέση μάλιστα με την εξέλιξη των ιδεών σ' όλους τους τομείς του στοχασμού και της τέχνης.

Επαναστατική ανανέωση της μουσικής με αφετηρία τους τρόπους και τους ρυθμούς Στραβίνσκυ.

Στοιχεία βιογραφικά, η τεράστια συμβολή του στη μουσική του εικοστού αιώνα. Να δοθεί όλο το κλίμα της καλλιτεχνικής ζωής στο Παρίσι στις αρχές του αιώνα (Ρωσικά μπαλέτα).

Να ακουστούν αποσπάσματα από τον «Πετρούσκα», «το πουλί της φωτιάς», την «Ιεροτελεστία της Άνοιξης» και τη

μεγάλη δημιουργική διαδρομή του από διάφορες τεχνοτροπίες. Να παρατεθούν χαρακτηριστικά αποσπάσματα από το βιβλίο του «μουσική ποιητική».

Μπάρτοκ.

Να εξαρθεί το έργο του, η ενοσχήστρωσή του, οι συλλογές των λαϊκών τραγουδιών και χορών από διάφορες χώρες.

Να μαθευτεί κάτι από το «μικρόκοσμο» ή τα λαϊκά του τραγούδια.

Προκόφιεφ, (ο Πέτρος και ο Λύκος).

Σοστάκοβιτς, (αποσπάσματα από την 5η συμφωνία).

Όρφ, (αποσπάσματα από τη μουσική του σε αρχαίες ελληνικές τραγωδίες. Να μαθευτεί ένα απλό κομμάτι από το Σούλβερκ).

Συστήματα μουσικής παιδείας.

Να εξηγηθούν οι μουσικοπαιδαγωγικές αρχές του Νταλκρός, του Όρφ και του Κοντάϊ.

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ Ι

Μουσική παιδεία—η ίδρυση των Ωδείων.

Ορχήστρες, μελόδραμα, ραδιοφωνίες, παιδεία.

Χαρακτηριστικά ακούσματα. Έλληνες ερμηνευτές.

Να δοθεί όλο το ελληνικό κλίμα με πληροφορίες και στοιχεία.

Ακροάσεις.

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΙΙ

α) Επτανησιακή, Αθηναϊκή καντάδα — μαντολινάδες — οπερέτα. Επιδράσεις από τη δυτική ελαφροκλασική μουσική.

Συνθέτες της οπερέτας και της αθηναϊκής καντάδας (σχέση με την καντάδα των Επτανήσων).

β) Εκκλησιαστική μουσική.

Τάσεις εξευρωπαϊσμού, ρωσικές επιδράσεις.

Ψάλτες. Ελισσαίος, Γιαννίδης, Ιωάννης Σακελλαρίδης, Κατακουζηνός, Πολυκράτης κλπ.

(Το λάθος αυτής της κατεύθυνσης που με τις υπεραπλουστεύσεις της αποτελούσε θανάσιμη απειλή κατά του εκπληκτικού πλούτου των διαστημάτων, των κλιμάκων και του ύφους των Βυζαντινών τρόπων-ήχων).

Παραδείγματα αυτής της αντίληψης.

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΙΙΙ, IV, V

α) Ελληνική Εθνική Σχολή.

Γαλλικές επιδράσεις (Λεβίδης, Πετρίδης, Ριάδης, Βάρβογλης, Πονηρίδης, Κωνσταντινίδης).

Γερμανικές, Ρωσικές επιδράσεις (Καλομοίρης, Ευαγγελάτος, Νεζερίτης, Σκλάβος κ.α.).

Ακροάσεις από έργα τους. Εξήγηση της τεχνοτροπίας τους.

β) Η επιβίωση της Ελληνικής Εθνικής Σχολής στις μέρες μας.

Ζώντες συνθέτες που γράφουν στα ιδιώματα της Ελληνικής Εθνικής Σχολής (να ακουστούν παραδείγματα από έργα Ζώρα, Παλλάντιου κ.α.).

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ, ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ

Αποθέωση του ρυθμού.

Μουσικά όργανα και είδη.

Ακροάσεις—εκμαθήσεις.

ΤΖΑΖ — ΡΟΚ — ΠΟΠ

Το ξεκίνημα της τζαζ στην Αμερική, τα είδη της όπως αναπτύχθηκαν στις αρχές του αιώνα και στο μεσοπόλεμο και οι σημερινές της εξελίξεις (π.χ. αυτοσχεδιαζόμενη τζαζ).

Τα κινήματα της ροκ και της ποπ που δεν ήταν υποταγμένα στις θελήσεις της εμπορικής τέχνης, αλλά μια αντίδραση — έκφραση των νέων ανθρώπων. ένας προβληματισμός. Ένταξη αυτού του φαινομένου μέσα στην παγκόσμια μουσική προσφορά.

Ακροάσεις από μεγάλους ερμηνευτές και συγκροτήματα καταξιωμένα.

Αξιολόγηση της τζαζ, ροκ, ποπ.

Επιδράσεις που δέχτηκαν και ασκούν στην έντεχνη μουσική.

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ VI

Ελαφρά και έντεχνη λαϊκή μουσική.

Προέλευση και εξέλιξή της.

Παραδείγματα (καθαρά μουσικά που καλύπτουν όλο το φάσμα αυτής της μουσικής)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΤΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΚΑΙΡΟΥ ΜΑΣ

Μετασειραϊκές αναζητήσεις, σχολή του Ντάρμστατ, αλεατορισμός, συγκεκριμένη και ηλεκτρονική μουσική, επιδράσεις της Ανατολής, μουσική μίνιμαλ.

Η εξέλιξη των παραμέτρων από εποχή σε εποχή. Η σημερινή πραγματικότητα αξιοποίησής τους με τις πιο πλούσιες και ακραίες εκδοχές μεταχείρισης του ηχητικού φαινομένου. Η αναζήτηση της πρωτοτυπίας που έφτασε στο σημείο να δοκιμάζει και να επιχειρεί τα πάντα.

Συστηματική παράθεση παραδειγμάτων (ακουστικών, οπτικών) από έργα, εκτελέσεις και παρτιτούρες που εκμεταλλεύονται μια ή περισσότερες παραμέτρους της μουσικής, ως τις οριακές μορφές χρήσης τους (π.χ. έργα με χρήση των μουσικών οργάνων, της μελωδίας, της έντασης, της χροιάς, του ρυθμού, της έκφρασης, της αρμονίας, της μορφής) αφενός στην πιο ισόρροπη και εύηχη εκδοχή τους και αφετέρου στις πιο τολμηρές ευφάνταστες κάποτε εξεζητημένες και πρωτότυπες συλλήψεις και πραγματώσεις τους.

Από τους κορυφαίους της Κεντροευρώπης (Μεσιάν, Σεφέρ, Κρένεκ, Στοκχάουζεν, Νόνο, Μπέριο) και του υπόλοιπου Δυτικού κόσμου (Κέιτς, Πεντερέσκυ, Λίγκετυ κ.α.), ως τους πρωτοπόρους εξωευρωπαϊκών πολιτισμών ή χωρών του υπό ανάπτυξη κόσμου.

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ VII, VIII, IX, X, XI

Έντεχνη ελληνική δημιουργία.

Περιγραφή του κινήματος που ξεκίνησε από το Σκαλκώτα και Μητρόπουλο και συνεχίστηκε με τους Γιάννη — Ανδρέα Παπαϊωάννου, Σισιλιάνο, Δημ. Δραγατάκη, Ξενάκη, Ανέστη, Λογοθέτη, Χρήστου, Μ. Αδάμη, Ιωαννίδη, Μαμαγκάκη, Αντωνίου, Τερζάκη ως τους νεότερους Απέργη, Κουρουπό, Κατσούλη κ.α.

Παραδείγματα που δίνουν την αντίληψη περί ελληνικότητας του κάθε συνθέτη —πώς αξιοποιούν τις πηγές της παράδοσης και τις μετουσιώνουν στο έργο τους.

Ειδικότερα να περιγραφούν: α) η σταδιοδρομία του Μητρόπουλου ως συνθέτη και αρχιμουσικού, β) το έργο του Σκαλκώτα, η πολεμική που ασκήθηκε στον τόπο μας εναντίον του και η παγκόσμια αναγνώριση του έργου του μετά το θάνατό του. Ακρόαση παραδειγμάτων. γ) Το τεράστιο έργο του Γιάννη Ξενάκη και η αναγνώρισή του σ' ολόκληρο τον κόσμο ως του μεγαλύτερου συνθέτη του αιώνα μας.

Στοιχεία για τις αρχές και τα συστήματα σύνθεσης του Γ. Ξενάκη.

Ακρόαση παραδειγμάτων.

δ) Ο μεταφυσικός χαρακτήρας του Γιάννη Χρήστου.

Ανάλυση των εννοιών PATERNS CONTINUUM και μετάπραξη.

Ακροάσεις παραδειγμάτων.

ε) Η μουσική στο αρχαίο ελληνικό δράμα.

Πληροφορίες για την αναβίωση του αρχαίου δράματος ως το 1960, (μουσικά παραδείγματα από υποκρούσεις ξένων και ελλήνων συνθετών).

1963—1973. Δεκαετία - σταθμός στη μουσική για το αρχαίο δράμα (χαρακτηριστικά αποσπάσματα από μουσική Ξενάκη, Χρήστου, Αδάμη, Ρώτα, Αντωνίου, Βασιλειάδη κ.α.)

Εκμάθηση χορικού.

στ) Ο ρόλος του Ελληνικού Συνδέσμου Σύγχρονης Μουσικής.

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΧΧ

Η μουσικολογική έρευνα, συλλέκτες - μελετητές (Σίμων Καρράς, Σπύρος Περιστέρης, Φοίβος Ανωγιαννάκης, Μπομποδή, Μάρκος Δραγούμης, Αμαριανάκης, Γ.Γ. Παπαϊωάννου, Γ. Λεοτσάκος κ.α.), αρχεία, λαογραφικά μουσεία, εκδόσεις, δισκογραφία.

ΠΟΛΥΤΕΧΝΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

Η ενότητα των τεχνών στους αρχαίους πολιτισμούς και τις σωζόμενες τελετουργίες των λαών.

Η θέση της μουσικής στο θέατρο και τον κινηματογράφο (από την απλοϊκή αντίληψη της μουσικής υπόκρουσης στην ουσιαστική και συνειδητή συνοδοιπορία των τεχνών που συνεργάζονται).

Ιστορική αναδρομή της μουσικής στο θέατρο και τον κινηματογράφο με παραδείγματα από τις καταγραφές που αντιπροσωπεύουν διαφορετικά είδη ή σημαντικούς συνθέτες και ερμηνευτές.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Ραδιοφωνίες, τηλεόραση, κινηματογράφος, εκδόσεις, δισκογραφία, επιστήμη της Πληροφορικής.

Γεωγραφική εκρηκτική επέκταση της μουσικής.

Το φαινόμενο δύο αντίρροπων τάσεων: α) για μια εξομοίωση της παγκόσμιας μουσικής έκφρασης και β) για τη διάσωση της ιδιαιτερότητας και ταυτότητας κάθε λαού.

ΝΕΑ ΜΕΣΑ — ΝΕΟΙ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ

Αφιέρωμα στα νέα μέσα, στα ψηφιακά συνθεσάιζερς (συνθετητές). Εξήγηση της σημασίας και των δυνατοτήτων που προσφέρουν τα νέα μέσα.

Ακρόαση έργων που έχουν παραχθεί από αυτά τα μέσα.

Πληροφορίες για τους νέους προσανατολισμούς και τις αναζητήσεις της μουσικής.

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ (ΣΕΠ)

Γενικός Στόχος: Να προετοιμαστούν οι μαθητές για τις αποφάσεις τους, τις σχετικές με το μέλλον τους.

Στόχοι των επιμέρους ενοτήτων:

1. α. Να διαπιστώσουν οι μαθητές ότι το κάθε άτομο έχει κάποια εικόνα για τον εαυτό του, η οποία είναι συνήθως σύνθεση θετικών και αρνητικών στοιχείων.

β. Να καταλάβουν ότι η εικόνα του καθενός για τον εαυτό του σχηματίζεται σε σχέση με το πώς τον βλέπουν οι γύρω του και σε σχέση με το τί επιδοκιμάζουν ή τί αποδοκιμάζουν.

γ. Να καταλάβουν ότι η εικόνα που έχουμε για τον εαυτό μας είναι σημαντική γιατί επηρεάζει τη συμπεριφορά, τις επιδόσεις και επιτυχίες μας.

2. Να βοηθηθούν οι μαθητές να συγκεντρώσουν την προσοχή τους στα θετικά στοιχεία του εαυτού τους και να εκφράζουν θετικά συναισθήματα γι' αυτά.

3. Να δοθεί η ευκαιρία στους μαθητές να δει ο καθένας τους δικούς του ιδιαίτερους προβληματισμούς, να ξεκαθαρίσει ορισμένα πράγματα μέσα του και ν' αρχίσει ν' ασχολείται μ' εκείνο στο οποίο δίνει προτεραιότητα.

4. Να καταλάβουν οι μαθητές: α) την έννοια των στερεότυπων για τους ρόλους των δύο φύλων, β) τον τρόπο με τον οποίο αναπτύσσονται τα στερεότυπα και γ) το πώς επηρεάζουν το μορφωτικό επίπεδο και τις εκπαιδευτικές ευκαιρίες των 2 φύλων.

5. Να διακρίνουν οι μαθητές το ρόλο των αξιών σε μια συγκεκριμένη απόφαση και να μπορούν να προσδιορίζουν και δικές τους αξίες.

6. Να προσεγγίσουν οι μαθητές το πρόβλημα του διλήμματος που μπορεί να αντιμετωπίσει κάποιος όταν έχει να διαλέξει ανάμεσα σε πράγματα που αντιπροσωπεύουν αξίες διαφορετικές αλλά ίσως εξίσου σημαντικές γι' αυτόν.

7. Να καταλάβουν οι μαθητές ότι η παροχή περισσότερης πληροφόρησης δίνει την ευκαιρία να σκεφθεί κανείς περισσότερα είδη σπουδών και επαγγελμάτων.

8. Να εντοπίσουν οι μαθητές δεξιότητες, ικανότητες και γενικότερα στοιχεία που είναι χρήσιμα για την άσκηση διαφόρων επαγγελμάτων και να εξετάσουν το βαθμό στον οποίο καλλιεργούνται αυτά τα στοιχεία στο σχολείο.

9. Να ενθαρρυνθούν οι μαθητές να σκέφτονται και να σχεδιάζουν το επαγγελματικό τους μέλλον με όσο γίνεται πλατύτερη προοπτική.

10. Να ασκηθούν οι μαθητές να ελέγχουν τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές πληροφορίες.

11. Να γνωρίσουν οι μαθητές τη δομή του Γενικού Λυκείου και τις προσφερόμενες δυνατότητες μετά την αποφοίτηση.

12. Να εντοπίσουν οι μαθητές επαγγέλματα στα οποία οδηγούν συγκεκριμένες σχολές.

13. Να προβληματιστούν οι μαθητές:

α) για τον τρόπο που βιώνει ο εργαζόμενος το επάγγελμά του,

β) αν και ως ποιο σημείο το επάγγελμά του αποτελεί παράγοντα προσωπικής ικανοποίησης.

(2 διδ. ενότητες)

14. Να αποκτήσουν οι μαθητές εμπειρίες από ένα χώρο εργασίας.

Άρθρο 2.

Ωρολόγιο και αναλυτικό πρόγραμμα Β' τάξης Ημερήσιου Λυκείου Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης.

1. Τα διδασκόμενα μαθήματα και οι ώρες της εβδομαδιαίας διδασκαλίας τους στη Β' τάξη των Ημερήσιων Λυκείων Γενικής Εκπαίδευσης, ορίζονται ως ακολούθως:

Μαθήματα	Ώρες
Θρησκευτικά	2
Νέα Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία	4
Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία	5
Ιστορία	2
Ψυχολογία	1
Μαθηματικά	5
Κοσμογραφία	1
Φυσική	3
Χημεία	2/1
Βιολογία	1/2
Ξένη Γλώσσα (Αγγλικά ή Γαλλικά)	2
Φυσική Αγωγή	2/1
ΣΕΠ	-/1
ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ	30

2. Ο σκοπός και η διδακτέα ύλη των διδασκομένων μαθημάτων στη Β' τάξη Ημερήσιου Λυκείου Γενικής Εκπαίδευσης, ορίζεται αναλυτικά κατά μάθημα ως εξής:

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

Α'. ΣΚΟΠΟΣ

1) Να γνωρίσουν οι μαθητές υπεύθυνα και από κάθε δυνατή πλευρά τη Θρησκεία ως πανανθρώπινο φαινόμενο. 2) Να πληροφορηθούν για τα κυριότερα μη χριστιανικά Θρησκεύματα και παραθρησκευτικά φαινόμενα, να επισημάνουν σε αυτά αναζητήσεις και απαντήσεις ζωής και να προσδιορίσουν το βαθμό και τα όρια επάρκειάς τους ή μη, προπάντων από κοινωνική σκοπιά. 3) Κατά τρόπο συστηματικό και πάντοτε σε σχέση με τα υπαρξιακά και τα κοινωνικά προβλήματα, να μελετήσουν τα καίρια και ουσιώδη στοιχεία του αυθεντικού χριστιανισμού, ιδιαίτερα του Ορθόδοξου και να εμβαθύνουν ξεχωριστά στο δυναμικό και μεταμορφωτικό του χαρακτήρα, ώστε αβίαστα να τον συγκρίνουν με τα άλλα Θρησκεύματα. 4) Απώτερος σκοπός όλων αυτών είναι να αποκτήσουν οι μαθητές μια κατά το δυνατόν σφαιρική εικόνα για την αξία και την προσφορά του χριστιανισμού, ώστε επαρκώς ενημερω-

μένοι, ελεύθερα και ενσυνείδητα να πάρουν απέναντί του υπεύθυνη προσωπική θέση.

Β'. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ

Α'. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ. (Τα ερωτήματα: Τί είναι ο άνθρωπος, ποιό το νόημα και ο σκοπός της ζωής, τί είναι αγαθό και τί κακό, πόθεν ο πόνος και ποιό το νόημά του, ποιός ο δρόμος για την αληθινή ευτυχία, τί είναι ο θάνατος και τί υπάρχει μετά — θα βρούν δικαίωση οι ανικανοποίητοι οραματισμοί και οι αγώνες του ανθρώπου; κλπ. Μπορεί να υπάρξουν ουδετερότητα και αδιαφορία απέναντι σ' αυτά; Ανάγκη για μια πιο συνειδητή προσωπική τοποθέτηση του καθένα).

2. ΤΟ ΚΡΙΣΙΜΟ ΕΡΩΤΗΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ. ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ; (Ο Θεός ως αυτό που μας αφορά απόλυτα, ως η ελπίδα και βεβαιότητα απάντησης στα ερωτήματα του ανθρώπου, ως η πηγή και το πλήρωμα ζωής, ως το ανεξερεύνητο, συναρπαστικό και που προκαλεί δέος μυστήριο — ο άνθρωπος ψηλαφεί και βρίσκει μαρτυρίες για την ύπαρξη και παρουσία του Θεού στη φύση, τη ζωή και την ιστορία — Θεός επέκεινα από κάθε σύλληψη).

3. Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΩΣ ΠΑΝΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΜΕΣΑ ΣΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΛΑΩΝ. (Διάφοροι ορισμοί της Θρησκείας — Η Θρησκεία ως οργανωμένη προσπάθεια αναζήτησης και βίωσης του θεμελιώδους και βαθύτερου στη ζωή —Επίδρασή της σ' όλες τις πτυχές της ύπαρξης και της ιστορίας —Κατά το μέτρο της αυθεντικότητας ή έκπτωσής της δίκοπος ο ρόλος της: ελπίδα, ευλογία και δύναμη ζωής ή το αντίθετο —Μερικά σύγχρονα στατιστικά και γεωγραφικά Θρησκειολογικά δεδομένα —Χρησιμότητα της ενασχόλησης με τα εξωχριστιανικά Θρησκεύματα: ενημέρωση, γνωριμία, κατανόηση, συνείδηση, παγκοσμιότητα κλπ.).

Β'. ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΠΑΡΑΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

4. Ο ΙΟΥΔΑΪΣΜΟΣ (Κύριοι εξελικτικοί σταθμοί του μετά Χριστόν Ιουδαϊσμού —Σύγχρονη ιουδαϊκή Θρησκευτική ζωή και σκέψη —Δείγματα από τη Θρησκευτική και Θεολογική σκέψη σύγχρονων εκπροσώπων του Ιουδαϊσμού).

5. ΤΟ ΙΣΛΑΜ Α' (Γένεση — Διδασκαλία — Κείμενα).

6. ΤΟ ΙΣΛΑΜ Β' (Λατρεία, ζωή, τάση προς εξάπλωση, κοινωνικοπολιτική παρουσία του σήμερα).

7. Ο ΙΝΔΟΥΪΣΜΟΣ. (Ιστορικά στοιχεία, διδασκαλία, κάστες, σύγχρονη κατάσταση, παρουσία του σήμερα, αναφορά στο Μαχ. Γκάντι).

8. Ο ΒΟΥΔΙΣΜΟΣ. (Ο Βούδας: Η ζωή του και η διδασκαλία του από κείμενα —Ο Βουδισμός σήμερα).

9. ΚΟΜΦΟΥΚΙΑΝΙΣΜΟΣ, ΤΑΟΪΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΪΣΜΟΣ. (Ιστορικά στοιχεία —Βασικές διδασκαλίες — Σύγχρονη κατάστασή τους).

10. Ο ΧΙΛΙΑΣΜΟΣ ΜΙΑ ΙΔΙΟΤΥΠΗ ΑΙΡΕΣΗ. (Ιστορία του παλιά και πρόσφατη —Παρασκήνιο — Πλάνες — Κείμενα — Αποφάσεις Ι. Συνόδου).

11. Ο ΜΑΣΟΝΙΣΜΟΣ. (Αντικειμενική και τεκμηριωμένη παρουσίαση —κατά το δυνατόν και με κείμενα: της ιστορίας, της μυστικότητας, του αντικοινωνικού και αντιχριστιανικού χαρακτήρα, του οικονομικού και πολιτικού του υποβάθρου και παρασκηνίου, και των περίεργων «αξιωμάτων»).

12. ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΕΝΣΑΡΚΩΣΗ. (Τί είναι —Κύρια σημεία διδασκαλίας —Ποιούς επηρεάζουν —Παρουσία τους στον Ελληνικό χώρο).

13. ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ — ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΕΣ — ΜΑΓΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΜΑΝΤΕΙΑΣ ΣΗΜΕΡΑ.

14. ΓΙΟΓΚΑ —ΥΠΕΡΒΑΤΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΙΣΜΟΣ— ΑΛΛΑ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΠΑΡΑΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ. (Παρουσίαση και περιγραφή μερικών: «Τα παιδιά του Θεού» — Π ενωτική Εκκλησία του Σαν Μιούγκ Μουν — «Η Διεθνής Εταιρία για συνείδηση Κρίσνα», «Ο υπερβατικός διαλογισμός του Μαχές Πρασάντ Βάρμα (Μαχαρίτσι Μαχές Γιόγκι) κ.ά.).

15. Η ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΝΕΑΝΙΚΩΝ ΠΑΡΑΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΩΝ. (Αίτια της γένεσής τους και τί τα ευνοεί: ακρότητες του τεχνικού πολιτισμού, απώλεια της σιγουριάς, της μελλοντικής διάστασης και του νοήματος της ζωής —ανεστιότητα, απογοήτευση από το χριστιανικό κόσμο κ.α. —Κοινωνικά και θρησκευτικά αποτελούν κάποιο κίνδυνο, και ποιάς έκτασης; — Τί θα μπορούσε να γίνει;).

16. ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΜΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ. (Σύνοψη των θέσεων για το Θεό, τον κόσμο, τη ζωή, τον άνθρωπο, την ευτυχία του, το μέλλον του, τη σωτηρία του, την ηθική γενικά —υπό την έννοια και το πρίσμα της αναζήτησης).

17. Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΣΤΙΣ ΕΞΩΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΕΣ ΘΡΗΣΚΕΙΕΣ.

18. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΣ ΦΑΝΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΙΣΑΛΛΟΔΟΞΙΑ. (Αγιάτρευτες πληγές —Περιγραφή και ανάλυσή τους —διάκρισή τους από τον «κατ' επίγνωσιν ζήλον» και τη γνήσια αγωνιστικότητα).

19. ΑΝΕΞΙΘΡΗΣΚΕΙΑ: ΑΝΑΓΚΗ Ή ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΚΙΝΔΥΝΟΣ; (Η ανεξιθρησκεία ως μια από τις μεγαλύτερες και ακριβοπληρωμένες κατακτήσεις της ανθρωπότητας (σύντομη ιστορική αναδρομή) —Αναγνώριση, τιμή και σεβασμός της αλήθειας των άλλων αντιλήψεων για το Θεό, γενικά των Θρησκευτικών αντιλήψεων των άλλων· όμως ταυτόχρονα όχι σχετικοποίηση και υποβιβασμός της χριστιανικής Ομολογίας σε γενικές, άχρωμες και ουδέτερες αλήθειες —Πάντως: αντί για αμοιβαία περιφρόνηση, υποτίμηση, αδιαφορία και προσηλυτισμό μεταξύ των Θρησκειών, συνιστάται καταβολή προσπάθειας για υψηλή εκτίμηση, κατανόηση, μελέτη και διάλογο.

Γ' ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ: ΟΥΣΙΩΔΕΙΣ ΑΡΧΕΣ— ΠΡΟΣΦΟΡΑ — ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΗ

20. ΤΙ ΕΙΔΟΥΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΕΝΑΙ Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ: (Πολλά κοινά αλλά και διαφορετικά με τις άλλες θρησκείες —Το νέο, αλλιώτικο και μοναδικό της: το πρόσωπο, η ζωή, η διδασκαλία και το έργο του Ιησού Χριστού).

21 και 22. ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΘΕΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ: (Θεμέλιο, στήριγμα και τέλος της ύπαρξης —Θεός φιλάνθρωπης αγάπης, ένας και τριαδικός, απρόσιτος στην ουσία του, μεθεκτός στις ενέργειές του για τον άνθρωπο και τον κόσμο —«Ψηλαφητός» στην ιστορία, «πανταχού παρών και τα πάντα πληρών», «ο ών ο ήν και ο ερχόμενος» — το απόλυτο μέλλον του ανθρώπου).

23. ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ: ΟΥΤΟΠΙΑ ΟΡΑΜΑ ΑΛΛΙΩΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ. (Νόημα, απαρχές, κρυμμένη δυνατότητα και απτή πραγματικότητα, δυναμικότητα ανεξάντλητη, δωρεά και αγώνισμα για τη φανέρωση και πραγμάτωσή της).

24. ΓΙΑΤΙ Ο ΙΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ ΗΤΑΝ ΚΑΙ ΕΙΝΑΙ «ΣΗΜΕΙΟΝ ΑΝΤΙΛΕΓΟΜΕΝΟ»; (Ο Ιησούς ως ιστορικό πρόσωπο, με τη ζωή, τη διδασκαλία και το όλο έργο του κλόνισε το παλιό, αρνητικό και απάνθρωπο, και

άνοιξε τον ορίζοντα και το δρόμο για το νέο και αλλιώτικο· αυτό από τότε συμβαίνει πάντοτε —Για τους «εργάτες του κακού», για τις αρνητικές και απάνθρωπες δυνάμεις, ο Ιησούς είναι ανεπιθύμητος και επικίνδυνος).

25 και 26. «ΤΙΝΑ ΜΕ ΛΕΓΟΥΣΙΝ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΕΙΝΑΙ»; (Οι ουμανιστές: μεγάλος και σπουδαίος άνθρωπος —Οι ρομαντικοί: «Ο γλυκύς Ιησούς» — Οι κυρίαρχοι: δεσπότης —Οι κοινωνιστές: επαναστάτης — Οι υπόδουλοι: ελευθερωτής —Η γενεά της Ποπ: ο αντιπολίτης κ.ο.κ. —Η εκκλησία: ο Θεάνθρωπος λυτρωτής, «η οδός και η αλήθεια και η ζωή». Ο Ιησούς δε χωράει σε κανένα σχήμα· αποτελεί πρόσκληση, πρόκληση και ελπίδα προς κάθε κατεύθυνση).

27. ΠΟΙΑ Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ; (Στην Εκκλησία βιώνεται και συνεχίζεται αυθεντικά το έργο του Χριστού για όλους και για όλα —Είναι η αδελφότητα και ο λαός του Χριστού: λαός που πιστεύει, ελπίζει, αγαπά και αγωνίζεται «κατά Χριστόν» για όσα αυτός φανέρωσε και έδειξε, ώστε όλοι να έχουν «ζωή και περισσόν»).

28 και 29. ΤΙ ΞΕΧΩΡΙΣΤΟ ΕΧΕΙ Η ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΛΟΙΠΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣΥΝΗ; (Τα υπέρ: αποστολική παράδοση, ασκητικότητα και λιτότητα, απλότητα και εγκάρδια αδελφοσύνη, λατρευτικός πλούτος, μαρτυρικότητα και λαϊκότητα, δημοκρατικό πολίτευμα κ.ά. —Τα προβληματικά της: παθολογική καύχηση για πατραγαθία, δυσκινησία, έλλειψη οργάνωσης, εκσυγχρονισμού και ανανέωσης κ.ά.—Πάντως: πάντοτε ανοικτή η δυνατότητα για το καλύτερο).

30 και 31. Η ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ: ΠΟΛΥΤΙΜΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ Ή ΤΡΟΧΟΠΕΔΗ ΖΩΗΣ; (Τί είναι Παράδοση και ποιά η σημασία της στη ζωή της Εκκλησίας —Διάκριση της Παράδοσης από τις παραδόσεις — Το δυναμικό, το αντιστατικό και η ανοιχτότητά της — Η δυνατότητα και το αίτημα της αυτοκριτικής, της δημιουργικής συνέχισης, του εμπλουτισμού και της ανανέωσής της).

32. Η ΑΡΧΗ ΚΑΙ Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

α) (Οι απαντήσεις των άλλων Θρησκειών και της Φιλοσοφίας — Τα πορίσματα των επιστημών: Η θεωρία της εξέλιξης).

β) Τα ντοκουμέντα της πίστης — Η έννοια του Θεού ως δημιουργού και προνοητή του κόσμου, Γένεση 1, 1 — 28, Πράξ. Κεφ. 16, 22 — 34 κ.α).

33. Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΣΤΟ ΜΕΓΑΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΤΟΥ.

(«Κατ' εικόνα και ομοίωσιν Θεού», περιπέτεια, ανόρθωση, «Θέωση» — Οι απεριόριστες δυνατότητές του και τα ποικίλα του όρια και αδυναμίες — Απέναντι σ' αυτά: προσγείωση και δημιουργικότητα, όχι αποθάρρυνση, απόγνωση ή ύβρη).

34 και 35. ΓΙΑΤΙ ΚΑΙ ΠΩΣ ΥΠΑΡΧΕΙ ΤΟ ΚΑΚΟ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ; ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΞΕΠΕΡΑΣΤΕΙ; (Σχέση του με την ελευθερία και την ευθύνη του ανθρώπου —Η προσωπική και κοινωνική υφή του.—Οι κοινωνικές δομές που το συντηρούν και το διαιωνίζουν — Η δύναμη και τα όριά του. Μπορεί να περιοριστεί και να λιγοστέψει).

36 και 37. ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΑΓΙΟ ΠΝΕΥΜΑ; (Το 'Αγιο Πνεύμα, ο συναρπαστικός άγνωστος στην καρδιά του κόσμου, ως η υπέρβαση του κακού σ' αυτόν — Κατά τη χριστιανική πίστη και εμπειρία: φωτίζει, καθοδηγεί, καθαίρει, ανακαινίζει, κραταιώνει — είναι Πνεύμα μετάπλασης και αλλαγής, «Θεός και Θεοποιούν») — Εκκλησιαστικοί ύμνοι και κείμενα «Βασιλεύ ουράνιε» κ.λπ.).

38. Ο ΜΥΣΤΙΚΙΣΜΟΣ: ΜΥΣΤΙΚΟ ΖΩΗΣ Η ΦΥΓΗ; (Στη χριστιανική παράδοση άλλοτε και σήμερα — Μορφές και τεχνικές βίωσής του — Αξία για το βάθος, τον πλούτο και τη δύναμη της θρησκευτικής ζωής — Επιπτώσεις του στην πνευματική προσωπικότητα — Αρνητικές μορφές του μυστικισμού: φυγή και παθητικότητα).

39. και 40. ΠΟΣΟ ΔΙΚΑΙΗ ΕΙΝΑΙ Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ; (Υπήρξε και είναι κριτική της ουσίας ή αρνητικών φαινομένων παρουσίας του χριστιανισμού στην ιστορία; —Χριστιανικό και εκκλησιαστικό «κατεστημένο» —Αδυναμίες, λάθη και προδοσίες του χριστιανισμού από τους δικούς του — Παραποιήσεις και μονομέρειες, γενικεύσεις και διαστρεβλώσεις από κάποιους κριτές του — Η κριτική είναι αναφαίρετο δικαίωμα και προφητικό χρέος, αρκεί να είναι αληθινή και τίμια — Ο χριστός δεν είναι σε καμιά περίπτωση το «όπιο του λαού»).

41. ΠΙΣΤΗ ΚΑΙ ΓΝΩΜΗ: ΑΛΛΗΛΟΑΠΟΚΛΕΙΟΜΕΝΑ Ή ΑΛΛΗΛΟΣΥΜΠΛΗΡΟΥΜΕΝΑ; (Η φύση τους, τα όριά τους, η αλληλοπεριχώρησή τους, οι αδυναμίες τους— Και οι δύο είναι αναπόσπαστα στοιχεία της ανθρώπινης ύπαρξης, είναι τόλμημα και περιπέτεια. Η πίστη χωρίς τη γνώση είναι τυφλή, η γνώση χωρίς την πίστη ανήμπορη).

42. και 43. ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΑΘΕΪΑΣ (Μορφές της: ουμανιστική, επιστημονική, ψυχαναλυτική, κοινωνικοπολιτική — Αίτια: η ριζική προβληματικότητα κάθε πραγματικότητας και αντίληψης, τα αινίγματα του κόσμου και της ζωής, η αναξιότητα πολλών πιστών — Η ευθύνη της Εκκλησίας — Εμπειρικά, πάντοτε υπαρκτή, λογικά δυνατή, αλλ' όχι κατ' ανάγκην αποδεικνυόμενη — Το απαράδεκτο της βίαιης κοινωνικοπολιτικής επιβολής της —Λύνει κανένα πρόβλημα ζωής; Αρνείται το Θεό ή κάποια αντίληψη γι' αυτόν; Η αθεΐα ως ένα αξιερεύνητο ανοικτό πρόβλημα. Η αμφιβολία ως αφετηρία και ώθηση ή ως κίνδυνος για το καλύτερο ή το χειρότερο — Η ζωή της πίστης δεν είναι εύκολη).

44. ΣΧΕΣΗ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΛΙΑ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ. (Αλληλοσυμπλήρωση; Αλληλονόθευση; Αλληλοεγκλωβισμός; Αλληλοστήριξη; Εξελληνισμός του Χριστιανισμού ή εκχριστιανισμός του Ελληνισμού; «Ελληνοχριστιανικός πολιτισμός» ή ελληνορθόδοξη παράδοση; Ορθοδοξία και νεοελληνική ταυτότητα).

45. ΠΟΙΑ Η ΣΧΕΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ;

(Ακριβοδίκαιη και αληθινή επισήμανση σε έκταση και βάθος της επίδρασης του α' επί β' — Μπήκε τέρμα σ' αυτή τη γόνιμη επίδραση; — Τί προοπτικές διαγράφονται για το μέλλον;).

46. Ο ΔΥΝΑΜΙΚΟΣ ΚΑΙ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ. (Η «Πρώτη Χριστιανική Διεθνής» Γλ. 3, 25 — Ο Χριστιανισμός ως θεόσδοτο άνοιγμα και κίνημα ζωής προς όλους αδιάκριτα· αντιπρονομιακός, εναντίον δυναστών και εκμεταλλευτών, εναντίον κάθε είδους απανθρώπων ισχυρών και κάθε τύπου δεσμών— Ευαισθητοποιεί, φωτίζει, στρατεύει, δυναμώνει, δημιουργεί).

47. και 48 Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΑΛΛΕΣ ΘΡΗΣΚΕΙΕΣ. (Ο Χριστιανισμός δεν είναι «α— πολιτικός» ενδιαφέρεται για όλους και για όλα «κατά Χριστόν» — Η υποκρισία και ο μύθος της δήθεν χριστιανικής «α — πολιτικότητας». Η χριστιανική κοινωνικότητα και πολιτικότητα είναι ριζοσπαστικές προς κάθε κατεύθυνση. —Χωρίς να ταυτίζεται μόνιμα και απόλυτα με καμιά προσπάθεια, είναι μαζί με όποια πασχίζει αληθινά για το πραγματικό καλό των ανθρώπων σε προσωπικό και κοινωνικό επίπεδο — Στον τομέα της κοινωνικοπολιτικότητας διαφέρει ουσιαστικά από τις περισσότερες άλλες θρησκείες, μόνο που στον τομέα αυτό έχουν διαπραχθεί σοβαρά λάθη).

49 και 50. ΤΕΛΙΚΑ ΠΟΥ ΠΟΡΕΥΕΤΑΙ Ο ΚΟΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΖΩΗ;

(Επαγγελίες, προσδοκίες, ελπίδα, πάθος και αγώνας για ό,τι ακόμη δεν πραγματοποιήθηκε —Το μεγάλο όραμα για το εντελώς νέο και αλλιώτικο είναι ακόμη στην αρχή του — Η δυναμική, δημιουργική και αγωνιστική χριστιανική ελπίδα «ου καταισχύνει» — το καλύτερο για όλους και για όλα βρίσκεται στα χέρια του Θεού, γι' αυτό και μπορεί να

έλθει — ο θάνατος και η καταστροφή δεν έχουν την τελευταία λέξη).

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Α' ΣΚΟΠΟΙ

Επιδιώκονται οι σκοποί που ορίζονται για το μάθημα αυτό από την παράγραφο του άρθρου 1 αυτού του Π. Δ/τος για την Α' τάξη Λυκείου.

Β' ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

1. Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας ώρες 2 1/2 (διδ. ενότητες 65).

α) Διδασκαλία χαρακτηριστικών κειμένων που φανερώνουν την εξέλιξη της νεοελληνικής λογοτεχνίας (διδακτικές ενότητες 40) και ειδικότερα:

1. Επτανησιακή Σχολή (διδακτικές ενότητες 10): Α. Κάλβος, Δ. Σολωμός, Γ. Τερτσέτης, Α. Λασκαράτος, Ιουλ. Τυπάλδος, Ιακ. Πολυλάς, Γερ. Μαρκοράς, Αρ. Βαλαωρίτης Λορ. Μαβίλης.

2. Η νεοελληνική ποίηση από το 1880 (διδακτικές ενότητες 15). Ο Κ. Παλαμάς, σύγχρονοι και νεότεροί του: Ι. Γρυπάρης, Απ. Μελαχρινός, Αγγ. Σικελιανός, Ν. Καζαντζάκης, Κ. Βάρναλης, Κ. Καρυωτάκης κ.α.

Ο παρνασισμός και ο συμβολισμός.

3. Η νεοελληνική πεζογραφία από το 1860 (διδακτικές ενότητες 15): Εμ. Ροΐδης, «η στρατιωτική ζωή εν Ελλάδι», Δημ. Βικέλας, Γ. Βιζυηνός, Αλ. Παπαδιαμάντης, Γρ. Ξενόπουλος, Κ. Χατζόπουλος, Κ. Θεοτόκης, Δημ. Βουτυράς κ.α.

Τα κείμενα της καθεμιάς από τις παραπάνω ενότητες θα διδάσκονται ύστερα από περιεκτική γραμματολογική ενημέρωση και σαφή τοποθέτηση μέσα στην εποχή τους.

β) Διδασκαλία κειμένων της σύγχρονης νεοελληνικής λογοτεχνίας (διδακτικές ενότητες 15).

Θα διδάσκονται λυρικά ποιήματα, διηγήματα, αποσπάσματα μυθιστορημάτων, δοκίμια, καθώς και αποσπάσματα θεατρικών έργων (ή σύντομα μονόπρακτα στο σύνολό τους).

γ) Διδασκαλία κειμένων ξένης λογοτεχνίας (διδακτικές ενότητες 10). Θα διδαχτούν από δόκιμες μεταφράσεις λογοτεχνικά έργα της αγγλικής, γαλλικής, γερμανικής και ρωσικής λογοτεχνίας του 18 και του 19 αιώνα.

Θα προηγείται περιεκτική γραμματολογική ενημέρωση για τα λογοτεχνικά έργα της κάθε χώρας και σαφής τοποθέτησή τους μέσα στην εποχή τους και θα ακολουθεί σύγκρισή τους προς αντίστοιχα νεοελληνικά έργα που έχουν διδαχτεί οι μαθητές. Η ερμηνευτική εργασία σε όλα τα διδασκόμενα κείμενα θα είναι όμοια με εκείνη της Α' τάξεως του Λυκείου.

ΙΙ. Γλωσσική διδασκαλία.

Συνέχιση της γλωσσικής διδασκαλίας, όπως στην προηγούμενη τάξη και ειδικότερα:

Η επιστημονική ορολογία (οι τρόποι με τους οποίους αποδίδονται στην ελληνική οι επιστημονικοί όροι).

Η εισαγωγή των μαθητών στη δομή και το ύφος του νεοελληνικού λόγου. Είδη του ύφους (ύφος πλαδαρό, άτονο, επιτηδευμένο, ανθηρό, νευρώδες, απλό κλπ.).

Για τη γλωσσική διδασκαλία δε θα διατίθενται ιδιαίτερες διδακτικές ώρες. Θα γίνεται ευκαιριακά κατά την εργασία των κειμένων νεοελληνικής λογοτεχνίας ή κατά τη διόρθωση των εκθέσεων.

ΙΙ. Εκθέσεις, ώρες 1 1/2 (διδακτικές ενότητες 36).

Οι εκθέσεις στην τάξη αυτή είναι μόνο γραπτές. Δεν είναι λιγότερες από 10 ούτε περισσότερες από 12. Κάθε έκθεση αποτελεί ενιαίο ολοκληρωμένο επιμέρους κύκλο διδασκαλίας (γραφή — διόρθωση), για τον οποίο διατίθενται 3 διδακτικές ώρες.

Θέματα εκθέσεων:

Διατύπωση τεκμηριωμένων απόψεων, ιδεών, κρίσεων σε συγκεκριμένα περιστατικά ή κοινωνικά φαινόμενα. Η διατύπωση του θέματος γίνεται αναλυτικά, ώστε να αποφεύγεται η ασάφεια.

Μικρές πραγματείες και μελέτες σε θέματα ποικίλου περιεχομένου (ανάπτυξη γνωμικών, εννοιών, αποφθεγμάτων, παροιμιών). Το θέμα μπορεί να αναλύεται σε επιμέρους ερωτήσεις, στις οποίες καλούνται να απαντήσουν οι μαθητές.

Θέματα που προκύπτουν από τη διδασκαλία των λογοτεχνικών κειμένων και των δοκιμίων. Συζήτηση των ιδεών του συγγραφέα, διατύπωση άλλων απόψεων, ερμηνεία της συμπεριφοράς των προσώπων κτλ. Για το σκοπό αυτό μπορούν να χρησιμοποιηθούν και ορισμένες από τις ερωτήσεις του βιβλίου, όπως είναι διατυπωμένες ή αφού τροποποιηθούν.

Ανάλυση περιεχομένου, περίληψη, κριτική ενός λογοτεχνικού κειμένου ή δοκιμίου που θα έχουν μελετήσει οι μαθητές (μετά από υπόδειξη του καθηγητή).

Η διόρθωση των εκθέσεων θα γίνεται από τον καθηγητή στο σπίτι. Οι διορθωμένες εκθέσεις θα σχολιάζονται στην τάξη κατά τη διάρκεια μιας διδακτικής ώρας. Κατά την εργασία αυτή θα αναφέρονται τα θετικά στοιχεία και γενικά τα προτερήματα των καλών εκθέσεων και θα επισημαίνονται τα συνηθισμένα και κοινά σφάλματα (πραγματικά, λογικά, συντακτικά, ορθογραφικά, στίξεως, κυριολεξίας, διαρθρώσεις, συνθέσεως κ.τ.λ.) με σκοπό την αποφυγή επαναλήψεώς τους.

Και στην τάξη αυτή θα καταβάλλεται επίμονη προσπάθεια για την αποφυγή της κενολογίας και την άσκηση των μαθητών στην ορθή ανάπτυξη και έκθεση των διανοημάτων τους, όπως και στην προηγούμενη τάξη.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Α' ΣΚΟΠΟΙ:

Επιδιώκονται οι σκοποί που ορίζονται για το μάθημα αυτό από την παράγραφο 3 του άρθρου 1 αυτού του Π. Δ/τος για την Α' τάξη Λυκείου.

Β' ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ:

Γίνεται ερμηνεία των ακόλουθων αρχαίων ελληνικών κειμένων:

α) Λυσία, «Λόγος υπέρ του αδυνάτου»: Διατίθενται 5 ώρες την εβδομάδα από την έναρξη της διδασκαλίας των μαθημάτων μέχρι 15 Οκτωβρίου.

1. Εισαγωγή: Η ανάπτυξη της ρητορικής στην αρχαία Ελλάδα — ο ρητορικός λόγος και τα είδη του — τα αθηναϊκά δικαστήρια — βίος και έργο του Λυσία.

2. Γλωσσική, πραγματολογική, νοηματική, λογική και αισθητική επεξεργασία ολόκληρου του λόγου.

3. Συνολική θεώρηση: με βάση τη διδασκαλία που έγινε στην τάξη, οι μαθητές θα κληθούν να εκθέσουν το περιεχόμενο του έργου, τα επιχειρήματα που περιέχονται στο λόγο, να χαρακτηρίσουν τον «αδύνατο» και να αξιολογήσουν το Λυσία ως δικανικό ρήτορα.

β) Πλάτωνος «Πρωταγόρας»: Διατίθενται 5 ώρες την εβδομάδα από 16 Οκτωβρίου μέχρι 30 Νοεμβρίου και 3 ώρες από 1 μέχρι τα τέλη Δεκεμβρίου.

1. Εισαγωγή: Σύντομη επανάληψη του βίου και του έργου του Πλάτωνα, ιστορική έκθεση της σοφιστικής κίνησης στην αρχαία Ελλάδα. Οι σοφιστές στην Αθήνα. Ο Πρωταγόρας και η διδασκαλία του. Αντικειμενική αντιπαράθεση των θέσεων των σοφιστών και του Σωκράτη — Πλάτωνα μέσα στα πλαίσια της πνευματικής ζωής του 5ου π.χ. αιώνα. Ο σκοπός του διαλόγου. Γενικό διάγραμμα του διαλόγου.

2. Θα ακολουθήσει η απαραίτητη γλωσσική, πραγματολογική, νοηματική, λογική και αισθητική επεξεργασία του διαλόγου. Θα διαβαστούν από μετάφραση τα κεφάλαια Α' και Η' του διαλόγου και στη συνέχεια θα διδαχτούν με κανονικό ρυθμό τα κεφάλαια Θ—Κ και Μ χωρίς άλματα, όσο επιτρέπει ο διαθέσιμος χρόνος. Για τα υπόλοιπα, θα δοθεί σαφής περιεκτική και ακριβής περίληψη.

3. Οι 2 τελευταίες διδακτικές ώρες θα διατεθούν για τη γενική θεώρηση του Πρωταγόρα. Με βάση τη διδασκαλία που έγινε στη σχολική αίθουσα, οι μαθητές θα κληθούν να δώσουν τη δομή, το νοηματικό περιεχόμενο, τις φιλοσοφικές ιδέες και μεθόδους έρευνας που δοκιμάζονται στο διάλογο και τις λογοτεχνικές αρετές του έργου. Θα επιχειρηθεί προσεκτική αντιπαραβολή της ιστορικής πραγματικότητας και του τρόπου με τον οποίο την αποδίδει ο Πλάτωνας και θα εξηγηθούν. Τέλος, θα αξιολογηθεί η παιδευτική σημασία του διαλόγου και θα αποτιμηθεί η προσφορά του Πλάτωνα ως φιλοσόφου και ως λογοτέχνη.

γ) Σοφοκλέους «Αντιγόνη»: Διατίθενται 2 ώρες την εβδομάδα από 1 μέχρι τα τέλη Δεκεμβρίου και 3 ώρες από 8 Ιανουαρίου μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων.

Εισαγωγή: α) Σύντομη επανάληψη των πληροφοριών για τη γένεση και την εξέλιξη της αρχαίας ελληνικής δραματικής ποίησης (Γένεση και εξέλιξη —σύνδεσή της με τη διονυσιακή λατρεία — ο ιδιαίτερος χαρακτήρας της τραγωδίας και ο αριστοτελικός ορισμός — εορτές του Διονύσου και παραστάσεις δραμάτων. Το αρχαίο θέατρο και η σκηνή του. Οι τρείς μεγάλοι δημιουργοί: Αισχύλος, Σοφοκλής, Ευριπίδης — Βίος και έργο του Σοφοκλή. β) Η αντιγόνη του Σοφοκλή (χρονολόγηση, τοποθέτησή της μέσα στο έργο του τραγικού — περιεκτικό διάγραμμα του έργου).

Κείμενο: Θα ακολουθήσει η γλωσσική πραγματολογική, νοηματική, λογική και αισθητική επεξεργασία της τραγωδίας. Για να εξασφαλισθεί η διδασκαλία ολόκληρου του έργου, ο καθηγητής μπορεί α διδάξει τα λυρικά μέρη από δόκιμη νεοελληνική μετάφραση.

Συνολική θεώρηση: Οι μαθητές θα κληθούν, με βάση τη διδασκαλία που έγινε στη σχολική αίθουσα, να τοποθετήσουν το Σοφοκλή στην εποχή του και στο λογοτεχνικό είδος όπου ανήκει, να αναζητήσουν το βαθύτερο νόημα της «Αντιγόνης» και τις σημαντικότερες ιδέες που εκφράζονται μέσα στο έργο, να χαρακτηρίσουν τα κύρια πρόσωπα του δράματος και να υπογραμμίσουν το δραματικό χαρακτήρα της τραγωδίας και τις λογοτεχνικές και θεατρικές αρετές της.

δ) Θουκυδίδη Ιστορία: (Εκλογές): Διατίθενται 2 ώρες την εβδομάδα από 8 Ιανουαρίου μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων.

1. Εισαγωγή: Σύντομη επανάληψη του βίου και του έργου του Θουκυδίδη και τοποθέτησή του μέσα στον εποχή του και στην αρχαία ελληνική ιστοριογραφία. Το γενικό διάγραμμα της ιστορίας του. Οι χαρακτηριστικές αρετές του Θουκυδίδη ως ιστορικού και ως λογοτέχνη και η σημασία του έργου του.

2. Θα ακολουθήσει η γλωσσική, πραγματολογική, νοηματική, λογική και αισθητική επεξεργασία του Α΄ και του Γ΄ βιβλίου της Ιστορίας του Θουκυδίδη.

3. Ύστερα από την ολοκλήρωση της ερμηνευτικής εργασίας θα γίνει συνολική θεώρηση του έργου. Με βάση τη διδασκαλία που έγινε στην αίθουσα, οι μαθητές θα κληθούν να εκθέσουν το περιεχόμενο και τις σημαντικότερες ιδέες που υπάρχουν στο κεφάλαιο που διδάχτηκαν και να διατυπώσουν γενικές κρίσεις για την αξία του Θουκιδίδη ως ιστορικού και ως λογοτέχνη.

ΙΣΤΟΡΙΑ

Α. ΣΚΟΠΟΣ

Επιδιώκεται ο σκοπός που ορίζεται για το μάθημα αυτό από την παράγραφο 3 του άρθρου 1 αυτού του Π. Δ/τος για την Α΄ τάξη Λυκείου.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Ι. Από τις 11 Σεπτεμβρίου 1985 μέχρι 10 Ιανουαρίου 1986 διδάσκονται τα ακόλουθα:

(Από την κτίση της Κων/λεως ως την Πτώση της για τον Ελληνισμό — από την κατάρρευση του Ρωμαϊκού Κράτους ως το Γαλλικό Διαφωτισμό για τον άλλο κόσμο).

1. Εισαγωγή: Συνοπτική αναδρομή (από τις αρχές της ιστορικής ζωής ως την Κτίση της Κων/λεως) και την κατάρρευση του Ρωμαϊκού Κράτους.

2. Συνοπτικό διάγραμμα της Βυζαντινής και γενικότερα της Μεσαιωνικής Ιστορίας (κύριες περίοδοι, κύρια προβλήματα, κύρια επιτεύγματα).

3. Η Κωνσταντινούπολη ως οικονομικό, διοικητικό και πολιτιστικό κέντρο.

4. Οι παράγοντες που διαμόρφωσαν τη φυσιογνωμία του Βυζαντίου (Ελληνικός πολιτισμός, ρωμαϊκή κρατική παράδοση και Χριστιανισμός: Πίστη και Εκκλησία).

5. Το αυτοκρατορικό πολίτευμα και η νομοθεσία (Θεοδόσιος Β΄, Ιουστινιανός, Ίσαυροι, Μακεδόνες, Νομική Σχολή της Κων/λης — κυρίως τον 11ο αιώνα— εξάβιβλος του Αρμενόπουλου).

6. Διοίκηση, στρατός, ναυτικό, διπλωματία.

7. Οικονομική ζωή (γεωργία, βιοτεχνία, εμπόριο) δημοσιονομική πολιτική.

8. Παιδεία, Εκπαίδευση, Αποστολική δραστηριότητα.

9. Κράτος και Εκκλησία (Κων/νος Α΄, Θεοδόσιος Α΄, Ιουστινιανός Α΄, Ηράκλειτος, Λέων Γ΄ Ίσαυρος, Φώτιος, Κηρουλάριος).

10. Η Βυζαντινή τέχνη και η ακτινοβολία της.

11. Ο Ισλαμικός κόσμος (θρησκεία, οικονομική ζωή, ιδιαίτερα όμως επιστήμη και τέχνη του).

12. Ο Ευρωπαϊκός κόσμος (κρατική διαμόρφωση, οικονομική ζωή, κοινωνική οργάνωση, επιστήμη, τέχνη, σταυροφορική εξόρμηση, πρώτη αναγέννηση).

13. Ο Σλαβικός και λοιπός μεσαιωνικός κόσμος.

ΙΙ. Από 21 Ιανουαρίου 1985 και εξής ως διδακτέα ύλη του μαθήματος ορίζεται η παρακάτω:

α. Η αρχαία ελληνική πόλη-κράτος.

β. Ο Ελληνισμός τον καιρό της Ρωμαιοκρατίας.

γ) Ο Ελληνισμός του Χριστιανισμού και ο εκχριστιανισμός του Ελληνισμού και ο νέος κόσμος στα πλαίσια του Βυζαντίου.

δ. Κοινωνία και Θεσμοί της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας.

ε. Η πολιτιστική φυσιογνωμία του ύστερου Βυζάντιου: 1) Πολιτισμική ακτινοβολία. 2) Ρίζες του νέου Ελληνισμού.

στ. Φραγκοκρατία — Τουρκοκρατία: οικονομική, κοινωνική, πολιτική, πολιτισμική παρουσία του Ελληνισμού και δυνάμεις επιβίωσης και ανανέωσης.

ζ. Δυναμική του 1821: οι κοινωνικές δυνάμεις που ετοίμασαν και πραγματοποίησαν την Επανάσταση.

η. Βαυαροκρατία.

θ. Ο ιστορικός χώρος της ανατολικής Μεσογείου ιδιαίτερα το 19ο και 20ο αιώνα.

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

Α. ΣΚΟΠΟΣ

1. Να εισαγάγει τους μαθητές στα προβλήματα της ψυχικής ζωής του ανθρώπου και να τους βοηθήσει να ερμηνεύσουν και να κατανοήσουν τη συμπεριφορά τους και τη συμπεριφορά των άλλων.

2. Να βοηθήσει τους μαθητές να διαμορφώσουν κατάλληλους τρόπους συμπεριφοράς ώστε να καταστούν αυτοτελή και ώριμα άτομα και να αποβεί αρμονικότερη η συμβίωσή τους στην κοινωνία. Πιο συγκεκριμένα:

Να εξαλείψουν φοβίες, προκαταλήψεις κλπ.

Να υπερνικήσουν συγκρούσεις στην ατομική και κοινωνική ζωή.

Να προσανατολιστούν καλύτερα στην επαγγελματική τους κατεύθυνση, στη ζωή γενικότερα και να ενταχθούν δημιουργικά στην κοινωνία με την ενίσχυση της αυτογνωσίας και την ανάπτυξη στοχαστικής συμπεριφοράς.

3. Να διδάξει στους μαθητές τη βασική ορολογία της επιστήμης της Ψυχολογίας σχετικά με τα ψυχικά φαινόμενα, ώστε να εκφράζονται με ακρίβεια.

4. Να βοηθήσει τους μαθητές να αποκτήσουν ορισμένες αρχές επιστημονικής εργασίας και σκέψεως, όπως: αντικει-

μενικότητα και (ουδέτερη) παρατηρικότητα και ακόμη θετική — ρεαλιστική έκθεση των εκάστοτε δεδομένων της ανθρώπινης συμπεριφοράς.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η ψυχολογία στην καθημερινή γλώσσα και ζωή.

2. Η ψυχολογία ως σύγχρονη επιστήμη.
α) Έννοια και ορισμός.
β) Κλάδοι της ψυχολογίας.
γ) Τομείς εφαρμογής της ψυχολογίας.
3. Μέθοδοι της ψυχολογίας.
α) Παρατήρηση.
β) Πείραμα.
γ) Ψυχοφυσική μέτρηση.
δ) Δημοσκόπηση: συνέντευξη, ερωτηματολόγια κλπ.
ε) Σταθμισμένα κριτήρια (τέστ).
στ) Σταδιακές μέθοδοι (μέσοι όροι, αποκλείσεις, συνάφεια).

4. Βασικοί σταθμοί εξελίξεως της Ψυχολογίας: Πλάτωνας, Αριστοτέλης, WUNDT, Βασικές νεότερες κατευθύνσεις: Ψυχανάλυση, Ψυχολογία της συμπεριφοράς, ψυχολογία της μορφής-ολότητας.

ΜΕΡΟΣ Α΄
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

Α. Οι γνωστικές λειτουργίες.

Ι. Η αντίληψη:

1. Η πορεία σχηματισμού της αντιλήψεως (ερεθίσματα, αισθήσεις—αισθήματα, αντίληψη—γνώση).
2. Διαταραχές και παραποιήσεις της αντιλήψεως.
α) Παραισθήσεις και ψευδαισθήσεις.
β) Οπτικές πλάνες (Πειραματικές διαπιστώσεις και ασκήσεις).
ΙΙ. Μάθηση:
1. Η μάθηση ως ανάγκη και ικανότητα.
2. Τρόποι μαθήσεως:
α) Θεωρία των ανακλαστικών αντιδράσεων (Παυλώφ).
β) Θεωρία της επιτυχίας (αποτελέσματος), Θορνταίκ, Σκίννερ.
γ) Θεωρία της μορφής—ολότητος (Κέλερ).
δ) Κοινωνική μάθηση: μίμηση, ταύτιση.
3. Μάθηση και συμπεριφορά: Οι συνήθειες. Τα σύμβολα επικοινωνίας.
ΙΙΙ. Η μνήμη:
1. Μνήμη (διατήρηση) και λήθη. Πειραματικές διαπιστώσεις (μόνο αξιοπρόσεκτα για το μαθητή στοιχεία), παραστάσεις, συνειρμοί.
2. Η σημασία της μνήμης στη μάθηση. Τεχνικές που τη διευκολύνουν.
3. Διαταραχές της μνήμης.
4. Οι όροι «συνείδηση», «ασυνείδητο», «υποσυνείδητο» (με συντομία οι σχετικές θεωρίες).
5. Τα όνειρα.
IV. Η Νόηση.
1. Πως σχηματίζονται οι έννοιες. Σχέση μαθήσεως και νοήσεως.
2. Νόηση και γλώσσα.
3. Η νοημοσύνη. Έννοια και βασικά της είδη.

Β. Τα ψυχικά κίνητρα και τα συναισθήματα.

1. Τα κίνητρα κα η σημασία τους στην ψυχκή ζωή.

2. Βιολογικά και πνευματικά κίνητρα: ένστικτα, ορμές, ανάγκες, ενδιαφέροντα.
3. Τα συναισθήματα. Είδη και σημασία τους στην ψυχική ζωή. Διαταραχές των συναισθημάτων. Τα πάθη.
4. Η ικανοποίηση των ορμών και αναγκών—τάσεων. Το πρόβλημα της εναρμονίσεώς τους. Συγκρούσεις. Μορφές συγκρούσεων.
5. Μηχανισμοί άμυνας. Το φαινόμενο της απωθήσεως και η σχέση του προς την επιθετικότητα και τη νεύρωση.
6. Η απόφαση. Η βούληση και ο αξιολογικός κόσμος.

ΜΕΡΟΣ Β΄
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

Α. Το άτομο στην εξέλιξή του.

1. Η έννοια της εξελίξεως γενικά. Η κληρονομικότητα και το περιβάλλον ως παράγοντες εξελίξεως.
2. Σχέση της σωματικής και ψυχικής εξελίξεως.
3. Βασικά στάδια της εξελίξεως και χαρακτηριστικά τους:
α) Εμβρυϊκή και νηπιακή περίοδος.
β) Παιδική ηλικία
γ) Προεφηβική και εφηβική ηλικία
δ) Ηλικία της ωριμότητας
ε) Ηλικία των γηρατειών.

Β. Το άτομο ως προσωπικότητα.
1. Οι όροι «ατομικότητα», «χαρακτήρας», «προσωπικότητα».
2. Ιδιότητες της (υγιούς) προσωπικότητας.
3. Βασικές θεωρίες για τύπους ανθρώπων και γενική εκτίμησή τους.
4. Η προσωπικότητα ως δυναμική ολότητα (όλπορτ, Γκίλφορντ, Λεβίν κ.α.).
5. Η προσαρμογή. Σχετικά προβλήματα. Η ατομική ψυχική υγεία.
6. Η προβληματική προσωπικότητα. Συμπλέγματα κατωτερότητας, ανασφάλειας. Η παθολογική προσωπικότητα. Νευρώσεις, ψυχώσεις.
7. Οι ατομικές διαφορές και η σημασία τους στην ατομική και κοινωνική ζωή. (Η επαγγελματική προσαρμογή και οι ατομικές προϋποθέσεις).
α) Μέτρηση της νοημοσύνης: Ευφυΐα και καθυστέρηση.
β) Η σημασία της νοημοσύνης στη σχολική κατεύθυνση και το επάγγελμα.
8. Οι διαφορές των φύλων και τα ιδιαίτερα προβλήματά τους.
Γ. Το άτομο στην κοινωνία.
1. Ανθρώπινη συμπεριφορά και κοινωνικοί παράγοντες.
2. Η ομάδα. Έννοια και βασικές μορφές.
3. Η δομή των ομάδων και ο ρόλος του ατόμου. Αυταρχική και ανταυταρχική συμπεριφορα.
4. Το πρόβλημα των ανθρωπίνων σχέσεων: Ψυχικές διαθέσεις, προκαταλήψεις, τάση ισοπεδώσεως.
5. Η κοινωνική ψυχική υγεία. Μορφές κοινωνικής νοσηρότητας: βία— εγκληματικότητα, κοινωνικός ανταγωνισμός, άγχος, αλκοολισμός, ναρκωτικά.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

Α. ΣΚΟΠΟΣ
Επιδιώκεται ο σκοπός που ορίζεται για το μάθημα αυτό από την παράγραφο 3 του άρθρου 1 αυτού του Π. Δ/τος για την Α΄ τάξη Λυκείου.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

1. ΑΛΓΕΒΡΑ
Διατίθενται 3 ώρες την εβδομάδα από την αρχή μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων.
1. Πολυωνυμικές εξισώσεις.
Συναρτήσεις. Πραγματικές συναρτήσεις. Η Πολυωνυμική συνάρτηση. Πράξεις με συναρτήσεις. Συναρτήσεις και εξισώσεις. Πολυωνυμική εξίσωση. Λύση πολυωνιμικής εξίσωσης με παραγοντοποίηση. Ρητές ρίζες πολυωνιμικής εξίσωσης. Σχήμα HORNER, Πολυωνυμικές εξισώσεις ειδικής μορφής και εξισώσεις που ανάγονται σε πολυωνυμικές.
2. Μελέτη βασικών πραγματικών συναρτήσεων.
Συστήματα αναφοράς. Τριγωνομετρικές συναρτήσεις (επαναλήψεις). Γραφική παράσταση F συνάρτησης. Γραφική παράσταση της συνάρτησης F με $F(\chi) = \alpha\chi$. Συντελεστής διευθύνσεως ευθείας. Αλλαγή συστήματος αναφοράς. Μονοτονία συνάρτησης. Λόγος μεταβολής συνάρτησης.

Μελέτη της συνάρτησης F με $F(\chi) = \alpha\chi + \beta$. Συνθήκες παραλληλίας και καθετότητας ευθειών. Συνάρτηση μονότονη κατά διαστήματα. Μέγιστο και ελάχιστο συνάρτησης. Άρτια, περιττή, περιοδική συνάρτηση. Μελέτη των συναρτήσεων:

$$\chi - \alpha/\chi,\ \alpha\chi^2,\ \alpha\chi^2 + \alpha\chi^2 + \beta\chi + \gamma.$$

Μελέτη τριγωνομετρικών συναρτήσεων. Γραφική λύση εξίσωσης και ανίσωσης.

3. Τριγωνομετρία.

Συνημίτονο, ημίτονο και εφαπτόμενη αθροίσματος και διαφοράς δύο τόξων. Σχέση των τριγωνομετρικών αριθμών ενός τόξου με τους τριγωνομετρικούς αριθμούς του διπλασίου τόξου. Μετασχηματισμός αθροίσματος και διαφοράς τριγωνομετρικών αριθμών σε γινόμενο και αντιστόφως. Εφαρμογές στη λύση τριγωνομετρικών εξισώσεων. Νόμος ημιτόνων. Νόμος συνημιτόνων. Επίλυση τριγώνων. Εφαρμογές.

4. Πρόοδοι.

Η έννοια της ακολουθίας. Γραφική παράσταση ακολουθίας. Ακολουθίες που ορίζονται επαγωγικά. Μονότονες ακολουθίες, Αριθμητική πρόοδος. Μονοτονία αριθμητικής προόδου. Άθροισμα ν διαδοχικών όρων αριθμητικής προόδου.

Γεωμετρική πρόοδος. Μονοτονία γεωμετρικής προόδου. Άθροισμα ν πρώτων όρων γεωμετρικής προόδου. Ακολουθίες με όριο το μηδέν. Ακολουθίες με όριο πραγματικό αριθμό. Άθροισμα των απείρων όρων γεωμετρικής προόδου με λόγο λ, όταν $/\lambda/ < 1$.

5. Η εκθετική και η λογαριθμική συνάρτηση.

Η έννοια της δυνάμεως με εκθέτη ρητό ή άρρητο αριθμό. Η εκθετική συνάρτηση. Ιδιότητες στοιχειώδους μελέτης της εκθετικής συνάρτησης. Εφαρμογές στη λύση εκθετικών εξισώσεων και συστημάτων. Η λογαριθμική συνάρτηση. Στοιχειώδης μελέτη της λογαριθμικής συνάρτησης. Ιδιότητες των λογαρίθμων. Εφαρμογές στη λύση λογαριθμικών εξισώσεων και συστημάτων.

6. Τοπική μελέτη συνάρτησης.

Όριο συνάρτησης και ιδιότητες ορίου. Συνέχεια συνάρτησης. Η έννοια της παραγώγου. Κινηματική και γεωμετρική σημασία της παραγώγου. Παράγωγος βασικών συναρτήσεων. Εφαρμογές των παραγώγων μονοτονία, ακρότατα συνάρτησης.

II. ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ

Διατίθενται 2 ώρες την εβδομάδα από την αρχή μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων.

1. Λόγοι και αναλογίες. Λόγος δύο ευθυγράμμων τμημάτων. Αναλογία ευθυγράμμων τμημάτων. Ιδιότητες. Θεώρημα του Θαλή. Κατασκευή τέταρτης αναλόγου τριών δεδομένων ευθυγράμμων τμημάτων. Θεώρημα διχοτόμου γωνίας ενός τριγώνου. Διαίρεση ευθυγράμμου τμήματος εσωτερικώς και εξωτερικώς σε δεδομένο λόγο.

2. Ομοιότητα.

Όμοια ευθύγραμμα σχήματα. Κριτήρια ομοιότητας τριγώνων. Δέσμη ευθειών. Το πυθαγόρειο θεώρημα και οι συνέπειές του. Βασικές σχέσεις μεταξύ πρωτευόντων ή δευτερευόντων στοιχείων ενός τριγώνου. Βασικές γεωμετρικές κατασκευές που στηρίζονται στις προηγούμενες μετρικές σχέσεις. Κατασκευή των ριζών δευτεροβάθμιας εξισώσεως. Διαίρεση ευθυγράμμου τμήματος σε μέσο και άκρο λόγο.

3. Κανονικά πολύγωνα.

Εγγραφή και περιγραφή κανονικού πολυγώνου σε κύκλο. Βασικές σχέσεις μεταξύ των στοιχείων κανονικού πολυγώνου. Μήκος κύκλου.

4. Εμβαδά.

Η έννοια του εμβαδού. Τα εμβαδά των ευθυγράμμων σχημάτων: ορθογωνίου, παραλληλογράμμου, τριγώνου, τραπεζίου. Εμβαδό κανονικού πολυγώνου και κύκλου, όγκος των εμβαδών δύο τριγώνων που έχουν δύο γωνίες ίσες ή παραπληρωματικές. όγος των εμβαδών δύο όμοιων πολυγώνων.

5. Ευθείες και επίπεδα στο χώρο.

Καθορισμός επιπέδου. Ευθεία πλάγια, ή κάθετη προς επίπεδο. Γωνία ευθείας και επιπέδου. Ευθεία παράλληλη προς επίπεδο. Παράλληλα επίπεδα. Δίεδρη γωνία. Καθετότητα επιπέδων. Ασύμβατες ευθείες. Κοινή κάθετος δύο ασυμβάτων ευθειών.

6. Πολύεδρα και στερεά εκ περιστροφής.

Πολύεδρο, τετράεδρο, πυραμίδα, πρίσμα, παραλληλεπίπεδο. Ορισμοί και βασικές ιδιότητες. Κύλινδρος, κώνος, σφαίρα. Ορισμοί και βασικές ιδιότητες.

ΚΟΣΜΟΓΡΑΦΙΑ

I. Α΄. ΣΚΟΠΟΣ

1. Η ακριβής γνώση των βασικών αστρονομικών φαινομένων με την οποία καταπολεμούνται η δυσιδαιμονία και οι αστρολογικές προλήψεις.

2. Η ενημέρωση των μαθητών στα διάφορα διαστημικά προγράμματα τα οποία αποβλέπουν στην εξερεύνηση του ηλιακού μας συστήματος.

3. Η πνευματική καλλιέργεια των μαθητών ως αποτέλεσμα της παρατήρησης της θαυμαστής τάξης και αρμονίας καθώς και της απεραντωσύνης που χαρακτηρίζουν το σύμπαν.

Β΄. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

1. Εισαγωγή.

Ουρανός, ουράνια σώματα. Σύμπαν, Πρακτική, Θεωρητική και ηθοπλαστική χρησιμότητα της Αστρονομίας.

2. Το Σύμπαν:

Δομή και έκταση του σύμπαντος. Έτος φωτός. Γαλαξίες και μεσογαλαξιακή ύλη. Σύσταση και μορφές γαλαξιών — αστέρες, νεφελώματα, μεσοαστρική ύλη. Τοπική ομάδα γαλαξιών. Σχήμα, μέγεθος, δομή και περιστροφή του Γαλαξία μας. Το ηλιακό σύστημα και η γή μας.

3. Αστέρες και αστρικά συστήματα:

Λαμπρότητα και πλήθος αστέρων, οπτικά μεγέθη αστέρων, αστερισμοί, Ουρανογραφία των αστερισμών που φαίνονται από την Ελλάδα. Αποστάσεις και κινήσεις των αστέρων, αστρονομική μονάδα, παράλλαξη και μονάδα παρσέκ. Απόλυτο μέγεθος και πραγματικές κινήσεις των αστέρων. Φυσική κατάσταση και φασματικοί τύποι των αστέρων. Γίγαντες και νάνοι αστέρες. Μεταβλητοί αστέρες και εξέλιξη των αστέρων, σχετικό διάγραμμα. Αστρικά συστήματα. Διπλοί και πολλαπλοί αστέρες. Σμήνη αστέρων.

4. Ήλιος:

Απόσταση, μέγεθος, ενέργεια και φυσική κατάσταση του ήλιου. Λαμπρότητα του ήλιου και θεωρίες της προέλευσης της ηλιακής ενέργειας. Ηλιακές στιβάδες. Πυρήνας, φωτόσφαιρα - χρωμόσφαιρα και στέμμα του ήλιου. Ηλιακό φάσμα. Φωτοσφαιρικοί σχηματισμοί και φαινόμενα της χρωμόσφαιρας. Κόκκοι, πυρσοί, κηλίδες, προεξοχές και εκλάμψεις. Επιδράσεις του ήλιου πάνω στη γή.

5. Ηλιακό σύστημα:

Γεωκεντρικό και ηλιοκεντρικό σύστημα. Νόμοι του Κέπλερ και του Νεύτωνα. Νόμος Μπόντε - Τίτιους. Συζυγίες, αποχές και φάσεις πλανητών. Εσωτερικοί και εξωτερικοί πλανήτες. Περιγραφή της όψης των μεγάλων πλανητών και των δορυφόρων τους —και των μικρών πλανητών ή αστεροειδών. Κομήτες· περιοδικοί και μη περιοδικοί Κομήτες του BIELA και του HALLEY. Διάττοντες αστέρες. Μετέωρα. Ζωδιακό και αντιζωδιακό φως.

6. Γη και σελήνη:

Σχήμα. ατμόσφαιρα και κινήσεις της γης. Γεωγραφικές συντεταγμένες. Αποτέλεσμα των κινήσεων της γης· εποχές του έτους, μετάπτωση, κλόνηση. Απόσταση, κίνηση και φυσική κατάσταση της σελήνης· φάσεις και μήνες της σελήνης. Θερμοκρασία και εξέλιξή της. Εκλείψεις σελήνης και ηλίου. Παλίρροιες. Παλίρροια του Ευρίπου.

7. Ουράνια σφαίρα:

Σχήμα και χρώμα του ουρανού. Κατακόρυφος, κατακόρυφα επίπεδα ενός τόπου. Φυσικός και αισθητός ορίζοντας. Ζενιθία απόσταση, ύψος και αζιμούθιο αστέρα. Άξονας του κό-

σμου και ουράνιος ισημερινός· ωριαίοι κύκλοι, ουράνιος μεσημβρινός, μεταμεσημβρινή γραμμή, άξων μεσημβρινού και κύρια σημεία του ορίζοντα. Φαινόμενη περιστροφή της ουράνιας σφαίρας. Ημερήσιο και νυχτερινό τόξο αστέρος και μεσουρανίσεις αστέρων. Ιδιότητες του ουράνιου μεσημβρινού. Απόκλιση, πολική απόσταση και ωριαία γωνία αστέρα. Εκλειπτική, λόξωση εκλειπτικής. Ισημερινά σημεία, ηλιοστάσια, κόλουροι ισημερινού. Ορθή αναφορά αστέρος και ουρανογραφικές συντεταγμένες.

8. Μέτρηση του χρόνου:
Ημέρα, αστρική ημέρα, ηλιακός χρόνος. Μέση ηλιακή ημέρα, μέσος ηλιακός χρόνος, αληθινή ηλιακή ημέρα. Εξίσωση του χρόνου. Σχέση ορθής αναφοράς, ωριαίας γωνίας και αστρικού χρόνου. Τοπικός και παγκόσμιος χρόνος. Σύστημα ωριαίων ατράκτων. Επίσημη ώρα. Αστρικό, τροπικό και πολιτικό έτος. Ιουλιανό, Γρηγοριανό και Νέο Παγκόσμιο ημερολόγιο. Η οερτή του Πάσχα.

9. Κοσμογονία:
Γέννηση του ηλιακού μας συστήματος. Πρωτοπλανητική θεωρία. Διαστολή και ηλικία του Σύμπαντος. Αρχή και τέλος του σύμπαντος.

II. Από το σχολικό έτος 1986—87 και εξής το μάθημα της Κοσμογραφίας μετονομάζεται σε «Στοιχεία Αστρονομίας και Διαστημικής» του οποίου ο σκοπός και η διδακτέα ύλη είναι η παρακάτω:

Α΄. ΣΚΟΠΟΣ

1. Η ακριβής γνώση των βασικών αστρονομικών φαινομένων με την οποία καταπολεμούνται η δεισιδαιμονία και οι αστρολογικές προλήψεις.
2. Η ενημέρωση των μαθητών στα διάφορα διαστημικά προγράμματα τα οποία αποβλέπουν στην εξερεύνηση του ηλιακού μας συστήματος.
3. Η πνευματική καλλιέργεια των μαθητών ως αποτέλεσμα της παρατήρησης της θαυμαστής τάξης και αρμονίας καθώς και της απεραντωσύνης που χαρακτηρίζουν το σύμπαν.

Β΄. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ:

1. Εισαγωγή: Πρακτική και θεωρητική χρησιμότητα της Αστρονομίας. Ουρανός, ουράνια σώματα, σύμπαν.

2. Το ηλιακό σύστημα: Μεγάλοι και μικροί πλανήτες. Η γη. Σχήμα και ατμόσφαιρα της γης. Αποστάσεις των πλανητών από τον ήλιο. Αστρονομική μονάδα. Κινήσεις των πλανητών γύρω από τον ήλιο. Νόμοι του KEPLER και του NEWTON. Αποτελέσματα των κινήσεων της γης. Εκλειπτική. Ζωδιακός κύκλος. Εποχές του έτους. Ανισότητα ημέρας και νύχτας. Εσωτερικοί και εξωτερικοί πλανήτες. Αποχές, συζηγίες και αντιθέσεις των πλανητών. Περιγραφή των πλανητών και των δορυφόρων τους. Η σελήνη. Επιφάνεια της σελήνης. Κινήσεις και φάσεις της σελήνης. Αστρικός και συνοδικός μήνας. Εκλείψεις του ήλιου και της σελήνης. Παλίρροιες. Επιδράσεις του ήλιου, της σελήνης και των πλανητών πάνω στον άνθρωπο. Αστρολογία, οι κομήτες. Σχήμα, μέγεθος και μάζα των κομητών. Περιγραφή και ιστορία των κομητών. Διάττοντες, βολίδες και μετεωρίτες. Μετεωρικά σμήνη. Μεσοπλανητική ύλη.

3. Μονάδες χρόνου: Αστρική, αληθής και μέση ηλιακή ημέρα. Τοπικός χρόνος. Χρόνος ατράκτου. Παγκόσμιος και επίσημος χρόνος. Αστρικό, τροπικό και πολιτικό έτος. Γρηγοριανό, Ιουλιανό και παγκόσμιο ημερολόγιο. Εορτασμός του Πάσχα.

4. Ο ήλιος: Απόσταση, σχήμα, μέγεθος, μάζα και πυκνότητα του ήλιου. Ηλιακές στιβάδες: Πυρήνας, φωτόσφαιρα, χρωμόσφαιρα και στέμμα. Παραγωγή ενέργειας στο κέντρο του ήλιου. Ηλιακό φάσμα. Θερμική, φωτεινή, υπεριώδης και ραδιοφωνική ακτινοβολία του ήλιου. Φωτοσφαιρικοί σχηματισμοί και φαινόμενα της χρωμόσφαιρας (κόκκοι, πόροι, πυρσοί, κηλίδες, προεξοχές και εκλάμψεις). Ηλιακός άνεμος. Σχέση κηλίδων, εκλάμψεων και προεξοχών του ήλιου με τον ιονισμό της ατμόσφαιρας και το πολικό σέλας καθώς και τα μετεωρολογικά φαινόμενα της γής.

5. Αστέρες και γαλαξίες: Οπτικά μεγέθη των αστέρων. Αστερισμοί. Ουρανογραφία των ορατών από την Ελλάδα αστερισμών. Παράλλαξη των αστέρων. Έτος φωτός. Απόλυτο μέγεθος και διαστάσεις των αστέρων. Ίδιες κινήσεις των αστέρων. Κίνηση του ήλιου στο χώρο. Διπλοί και πολλαπλοί αστέρες. Σμήνη των αστέρων. Θερμοκρασία των αστέρων. Διάγραμμα Χέρτζεσπρουνγκ Ράσσελ. Γένεση των αστέρων. Ο γαλαξίας μας. Σχήμα, μέγεθος, δομή και περιστροφή του γαλαξία μας. Θέση του ήλιου στο γαλαξία μας. Σύσταση γαλαξιών. Μεσογαλαξιακή ύλη. Σμήνη γαλαξιών. Υπεργαλαξίας.

6. Σύμπαν — Κοσμογονία: Δομή και έκταση του σύμπαντος. Διαστολή του σύμπαντος. Ηλικία του σύμπαντος. Θεωρίες για τη γένεση του ηλιακού μας συστήματος. Δυναμικές και δυαδικές θεωρίες. Νεφελικές και εξελικτικές θεωρίες.

7. Αστρονομικά όργανα: Διοπτρικά και κατοπτρικά τηλεσκόπια. Ραδιοτηλεσκόπια. Τα μεγαλύτερα αστεροσκοπεία και τηλεσκόπια του κόσμου.

8. Διαστημική: Οι τρεις κριτικές ταχύτητες. Τεχνητοί δορυφόροι, κινήσεις και χρησιμότητά τους. Τεχνητές εξέδρες. Διαστημόπλοια. Τα διάφορα διαστημικά προγράμματα για την εξερεύνηση του ηλιακού μας συστήματος. Εξερεύνηση των πλανητών και δορυφόρων του ηλιακού μας συστήματος για την ανεύρεση ζωής. Έρευνα για την επισήμανση άλλων πολιτισμών στο γαλαξία μας. Σχέδια επικοινωνίας μεταξύ πολιτισμών. Προτάσεις για μελλοντικά προγράμματα δημιουργίας ανθρώπινων αποικιών στο διάστημα.

ΦΥΣΙΚΗ

Α΄ ΣΚΟΠΟΣ

Επιδιώκεται ο σκοπός που ορίζεται για το μάθημα αυτό από την παράγραφο 3 του άρθρου 1 αυτού του Π. Δ/τος για την Α΄ τάξη Λυκείου.

Β΄ ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

I. Στατικός ηλεκτρισμός: ηλ. φορτίο, Νόμος COLOMB. Ηλεκτρικό πεδίο. Δυναμικό. Φύση του ηλεκτρισμού. Χωρητικότητα αγωγού. Πυκνωτές. Συνεχές ηλεκτρ. ρεύμα. Νόμος του OHM — ένταση — διαφορά δυναμικού, αντίσταση, συνδεσμολογίες αντιστάσεων. Ενέργεια ηλ. ρεύματος. Εφαρμογές. Κλειστό κύκλωμα. Σύνδεση γεννητριών. Μαγνητισμός: Ιδιότητες μαγνητών. Μαγνητικά πεδία. Μαγνητική κατάταξη υλικών. Μαγνητικό πεδίο της γης.

Ηλεκτρομαγνητισμός: Μαγνητικό πεδίο ρεύματος. Νόμος BIOTSAVART. Μαγνητικό πεδίο διαφόρων ρευματοφόρων αγωγών. Επίδραση μαγνητικού πεδίου σε ρεύμα. Νόμος LAPLACE.

1. Επαγωγικά ρεύματα.
Επαγωγή — αμοιβαία επαγωγή — αυτεπαγωγή — εφαρμογές.

2. Εναλασσόμενο ρεύμα —μετασχηματιστές.

3. Αρμονική ταλάντωση (Αμείωτη — φθίνουσα — εξαναγκασμένη —φθίνουσα).

4. Κύματα — είδη κυμάτων — ιδιότητες. Ηλεκτρικές ταλαντώσεις. Ηλεκτρομαγνητικά κύματα. Το φως ως κύμα. Φάσματα (εκπομπή — απορροφήσεις), φωταύγεια. Χρώμα του ουράνιου.

5. Αγωγιμότητα των στερεών. Αγωγιμότητα αερίων. Αγωγιμότητα στο κενό. Εφαρμογές. Ακτίνες.

6. Συστήματα εκπομπής στους δέκτες ηλεκτρομαγνητικών κυμάτων (ραδιόφωνο — τηλεόραση — ραντάρ).

7. Ατομική φυσική.

II. Από το σχολικό έτος 1986—87 και εξής ως διδακτέα ύλη του μαθήματος ορίζεται η παρακάτω:

Ιστορική πορεία της μελέτης του Σύμπαντο.ς Παγόμισα έλξη. Βαρύτητα στη γη. Κίνηση δορυφόρων, κίνηση πλανητών. Στιοχεία από τη δυναμική των ρευστών:

Ρευστά. Παροχή. Νόμοι της ροής. Αντίσταση κατά την κίνηση μέσα στα ρευστά. Αεροδύναμη.

ΚΥΜΑΤΑ

Έννοια του κύματος. Κύματα ελαστικότητας και κύματα ηλεκτρομαγνητικά. Μεγέθη που περιγράφουν το κύμα. Κυματικά φαινόμενα: ανάκλαση, διάθλαση, περίθλαση, συμβολή (διακροτήματα, στάσιμα κύματα). Πόλωση των κυμάτων.

ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ

Ήχος. Φύση και παραγωγή ήχου. Ενέργεια ήχου. Μεγέθη που περιγράφουν τον ήχο. Φαινόμενα που παρουσιάζονται κατά τη διάδοση του ήχου (διάχυση, απορρόφηση κλπ.). Υπέρηχοι. Υποκειμενικά χαρακτηριστικά του ήχου. Ηχορύπανση. Ηχητικές πηγές (χορδές, σωλήνες, ράβδοι, πλάκες). Αντηχεία.

ΣΕΙΣΜΙΑ ΚΥΜΑΤΑ

ΗΛΕΚΤΡΟΜΑΓΝΗΤΙΚΑ ΚΥΜΑΤΑ

Ταλάντωση σε κύκλωμα THOMSON. Τα ηλεκτρομαγνητικά κύματα και η διάδοσή τους. Ταχύτητα του ηλεκτρομαγνητικού κύματος. Πόλωση (πόλωση των εγκαρσίων κυμάτων). Ηλεκτρομαγνητικό φάσμα. Ραδιοφωνικά κύματα. Αρχή ραντάρ. Φυσικό και πολωμένο φως. Διαφορά στην παραγωγή των τεχνητών ηλεκτρομαγνητικών κυμάτων και του φωτός. Υπέρυθρη και υπεριώδης ακτινοβολία. Ακτίνες RONTGEN: Παραγωγή, ιδιότητες, εφαρμογές. Μελέτη της δομής της ύλης. Φάσμα ακτίων RONTGEN. Θεωρία των QUANTA. Αλληλοεπίδραση ηλ. κύματος και ύλης. Φωτοηλεκτρικό φαινόμενο. Φωτοκύτταρο.

ΑΤΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ

Πείραμα του RUTHERFORD. Άτομο: Φλοιός, πυρήνας. Μοντέλα ατόμων. Συνθήκες του BOHK. Φάσμα γραμμικό και συνεχές. Νόμος του KIRCHHOFFS. Φθορισμός, φωσφορισμός. Ακτίνες LASER (στοιχεία εξαναγκασμένης αποδιέγερσης). Πείραμα BEQUEREL. Φυσική ραδιενέργεια. Ακτίνες α, β, γ. Ανίχνευση των ακτινοβολιών. Τεχνική ραδιενέργεια. Στοιχειώδη σωμάτια. Εφαρμογές, ραδιοϊσότοπα. Ενέργεια πυρήνα. Σχέση πυρήν.α ισοδυναμία μάζας και ενέργειας. Ενέργεια σύντηξης πυρήνων. Ατομική στήλη. Ατομική βόμβα. Βόμβα υδρογόνου. Βόμβα Νετρονίου. Σημασία της ραδιενέργειας για τη ζωή.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ

Ημιαγωγοί: Κρυσταλλοδίοδος, κρυσταλλοτρίοδος. Ανόρθωση. Ενίσχυση. Ξηρός ανορθωτής. Φωτοστοιχεία, φωτοαντίσταση, θερμοαντίσταση. Θερμιονικό φαινόμενο.

Σωλήνας BRAUN. Αρχή τηλεόρασης, αρχή ραντάρ. Θερμιονικό φαινόμενο.

ΧΗΜΕΙΑ

Α' ΣΚΟΠΟΣ

Επιδιώκεται ο σκοπός που ορίζεται για το μάθημα αυτό από την παράγραφο 3 του άρθρου 1 αυτού του Π. Δ/τος για την Α' τάξη Λυκείου.

Β' ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Ανόργανη Χημεία

Κατάταξη των στοιχείων — Περιοδικό σύστημα — Σύγχρονη ατομική θεωρία. Θεωρία της ηλεκτρολυτικής διαστάσεως. Ηλεκτρόλυση, νόμοι της. Οξέα — βάσεις — άλατα. Γενικά για τα μέταλλα και τα κράματα. Νάτριο — Κάλιο — Μαγνήσιο — Ασβέστιο — Αργίλιο — Κασσίτερος — Μόλυβδος — Χαλκός — Άργυρος — Χρυσός — Ψευδάργυρος — Υδράργυρος — Χρώμιο — Μαγγάνιο — Σίδηρος — Νικέλιο — Κοβάλτιο — Λευκόχρυσος — Ράδιο — Ουράνιο.

Οργανική Χημεία

Το πλήθος των οργανικών ενώσεων. Σύσταση των οργανικών ενώσεων. Κατάταξη—ονοματολογία. Κορεσμένοι υδρογονάνθρακες — Ακόρεστοι υδρογονάνθρακες. Αλκοόλες — Αιθέρες — Καρβονυλικές Ενώσεις — Καρβονικά οξέα. Αμινοξέα — Πρωτεΐνες. Υδατάνθρακες — Αρωματικές ενώσεις — ύλες. Υδρορωματικές ενώσεις — Αλκαλοειδή — Βιταμίνες — ορμόνες — ένζυμα. Χημειοθεραπεία — Εντομοκτόνα — συνθητικές υφαντικές ύλες — πλαστικά — τεχνητές ύλες — ρητίνες.

ΓΕΝΙΚΗ ΒΙΟΛΟΓΙΑ

Α. ΣΚΟΠΟΣ

1. Να θεωρήσουν οι μαθητές τα έμβια όντα στο σύνολό τους και τις βασικές λειτουργίες σε κυτταρικό επίπεδο, με παράλληλη συμπλήρωση και συνδυασμό των γενικών γνώσεων από τα επιμέρους βιολογικά μαθήματα που διδάχθηκαν στις προηγούμενες τάξεις.

1. Ν κατανοήσουν οι μαθητές ότι ακόμα και στα πιο ετεροειδή όντα υπάρχουν κοινές δομές και λειτουργίες που σχεδόν ταυτίζονται, κυρίως στο επίπεδο του κυττάρου.

3. Να κατανοήσουν οι μαθητές μηχανισμούς κληρονομικότητας κοινούς για όλους τους οργανισμούς (θα δοθεί έμφαση στην κληρονομικότητα του ανθρώπου).

4. Να μελετήσουν στοιχειωδώς οι μαθητές κοινωνικά προβλήματα και πρακτικές εφαρμογές που προκύπτουν από την εφαρμοσμένη βιολογία.

5. Να κατανοήσουν οι μαθητές ότι οι οργανισμοί αποτελούν ενιαίο ζωντανό σύνολο, που βρίσκεται σε άμεση λειτουργική σύνδεση με το περιβάλλον τους, έμβιο και άβιο, το οποίο επηρεάζει τα φαινόμενα της ζωής.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ:

Γνωρίσματα των εμβίων όντων.

2. Το κύτταρο: Δομή και Λειτουργία:

Οξειδοαναγωγές και ενέργεια.

ΤΟ ΑΤΡ

Τα ένζυμα

Η κυταρική θεωρία: Το κύτταρο ως ελάχιστη μονάδα της ζωής

Περιγραφή του κυττάρου

Εξωτερικές και εσωτερικές μεβράνες

Η φωτοσύνθεση

Η αναπνοή

Ο πυρήνας του κυττάρου και τα χρωματοσώματα

Τα νουκλεϊνικά οξέα

Η μίτωση

Η σύνθεση των πρωτεϊνών

Το προκαριωτικό κύτταρο

Οι Ιοί.

3. Αναπαραγωγή:

Τα πειράμτα του Παστέρ

Τρόποι αναπαραγωγής

Το σωματικό και το γεννητικό πλάσμα

Η μείωση και η γονιμοποίηση

Η ιστορία των γεννητικών κυττάρων

Προσχηματισμός και επιγένεση

Ποικιλομορφία στους πληθυσμούς και κληρονομικότητα

Ιδιότητες που κληρονομούνται

Νόμοι του Μέντελ

Γονότυπος και φαινότυπος

Κληρονομικότητα και περιβάλλον

Διυβριδισμός

Γόνος με τρεις αλληλόμορφους: Ομάδες αίματος ΑΒΟ

Η κληρονομικότητα του φύλου

Γόνοι και χρωματοσώματα

Φιλοσύνδετη κληρονομικότητα

Γόνοι και DNA

Η διαφοροποίηση

Η μετάλλαξη

4. Η Εξέλιξη:

Είδη ζωντανών οργανισμών που υπάρχουν. Ταξινόμηση.

Η έννοια του είδους

Η τυπολογική και εξελικτική σκοπιά

Ενδείξεις για την εξέλιξη: τα απολιθώματα

Ομόλογα, ανάλογα και υπολειματικά όργανα
Απόψεις για την οντογένεση
Ενδείξεις από τη γεωγραφική κατανομή των ειδών.
Αποδείξεις από τη Βιοχημεία
Η περίπτωση των γλάρων: όταν ένα είδος χωρίζεται στα δύο
Η προσαρμογή
Λαμάρκ και Ντάρβιν
Η νεοδαρβινική ή συνθετική θεωρία
Αναγένεση και κλαδογένεση
Η βελτίωση
5. Οικολογία:
Οικολογία: η μελέτη ου οργανισμού σε σχέση με το περιβάλλον του.
Οι άλλοι οργανισμοί του ίδιου είδους: ο πληθυσμός
Σχέσεις μεταξύ οργανισμών διαφορετικών ειδών
Θήραμα, θηρευτής και αλυσίδες τροφής
Οικολογική φωλιά — Νόμος του Γκάουζε
Οικοσυστήματα του νερού και της στεριάς
Η καταστροφή του περιβάλλοντος
Η ρύπανση του περιβάλλοντος, η υποβάθμιση των οικοσυστημάτων και η προστασία της φύσεως στη χώρα μας.

ΑΓΓΛΙΚΑ

Α. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Επιδιώκονται ο σκοπός και οι ειδικοί στόχοι, που ορίζονται για το μάθημα αυτό από την παράγραφο 3 του άρθρου 1 αυτού του Π. Δ/τος για την Α΄ τάξη Λυκείου.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Ο μαθητής του Β΄ Λυκείου πρέπει να μπορεί:

1. Να εκφράζει γενικεύσεις και να εντάσσει σ' αυτές και ειδικότερες περιπτώσεις.
2. Να εκφράζει υποθέσεις και να παρουσιάζει αποδείξεις προκειμένου να λύσει κάποιο πρόβλημα.
3. Να εκφράζει τις προβλέψεις του για μελλοντικά γεγονότα και να τις υποστηρίζει με βάση γεγονότα και καταστάσεις του παρελθόντος και του παρόντος.
4. Να μεταφέρει συζητήσεις και να σχολιάζει το περιεχόμενό τους εκφράζοντας και τη δική του άποψη.
5. Να εκφράζει πως αισθάνεται αυτός ή άλλος, πριν ή αφού συμβεί ένα σημαντικό γεγονός.
6. Να εκφράζει αισιοδοξία ή απαισιοδοξία, ανακούφιση, ανησυχία, φόβο ή στενοχώρια για διάφορα γεγονότα της προσωπικής του ζωής ή του κοινωνικού συνόλου.
7. Να εκφράζει ανυπομονησία, δυσαρέσκεια ή θυμό για διάφορα γεγονότα ή καταστάσεις.
8. Να παραπονείται και να κατηγορεί άλλους για κάτι εξηγώντας τους λόγους και να υπερασπίζεται τον εαυτό του όταν κατηγορείται.
9. Να εκφράζει το θαυμασμό του για πρόσωπα, γεγονότα ή αντικείμενα και να τον αιτιολογεί.
10. Να εκφράζει την απογοήτευσή του για καταστάσεις και γεγονότα που δεν εξελίχθηκαν σύμφωνα με τις προσδοκίες του.

ΓΑΛΛΙΚΑ

Α. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΙΧΟΙ

Επιδιώκονται ο σκοπός και οι ειδικοί στόχοι, που ορίζονται για το μάθημα αυτό από την παράγραφο 3 του άρθρου 1 αυτού του Π.Δ/τος για την Α΄ τάξη Λυκείου.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Ο μαθητής της Β΄ Λυείου πρέπει να καταλαβαίνει και να παράγει γραπτό και προφορικό λόγο, σύμφωνα με τις ακόλουθες έννοιες:

Αρνούμαι να επανέλθω σ' ένα θέμα που θεωρώ λήξαν (DISPENSE), ζητώ απαλλαγή (DEMANDER DE NE PAS FAIRE), ζητώ να κάνει κάτι κάποιος άλλος (DEMANDER A AUTRUI DE FAIRE QUELQUE CHOSE) ζητώ από κάποιον να κάνει κάτι (DEMANDER A QUELQU' UN DE FAIRE QUELQUE CHOSE), ζητώ (DEMANDER), ζητώ από κάποιον να κάνει κάτι (DEMANDER A QQ'UN FAIRE QQCHOSE), ζητώ να κάνει κάτι κάποιος άλλος (DEMANDER DE FAIRE A AUTRUI DE FAIRE QUELQUE CHOSE), ζητώ το λόγο (DEMANDER LA PAROLE), απαιτώ την πραγματοποίηση για κάτι (DEMANDER DEVOIR), εκφράζω τη θέληση να κάνει κάποιος άλλος κάτι (DEMANDER A AUTRUI), συνιστώ (RECOMMANDER), παρουσιάζω κάποιον (PRESENDER QO' UN), προσκαλώ (INVITER) παροτρύνω (ENCOURAGER), παρουσιάζω κάτι σαν αδύνατο (PRESENTER OOCHOSE COMME IMPOSSIBLE), απαριθμώ (ENUMERER), δίνω πληροφορίες για κάποιο γεγονός (INFORMER SUR UN FAIT), προτείνω (PROPOSER-SUGGERER), παραγγέλλω-διατάζω (ORDONNER), δίνω υπόσχεση (PROMETTRE), συγχαίρω (FELICITER-SE), αυτοκατηγορούμαι (S' ACCURER), ζητώ εχεμύθεια (DEMANDER DE NE PAS TRANSMETTRE), ζητώ επιδοκιμασία (DEMANDER D' APPROUVER), παρουσιάζω κάτι σαν αληθινό-σαν αναγκαίο-σαν βέβαιο (PRESSENTER QQC COMME VRAI-COMME NECESSAIRE-COMME CERTAIN), εξουσιοδοτώ-επιτρέπω (AUTORISER AUTRUI A FAIRE LUI-MEME PERMETTRE), προειδοποιώ (MENASER D' UNE SANCTION), απειλώ-φοβερίζω (MENACER D' UNE SANCTION), υποχρεώνομαι να δεχτώ παρά τη θέλησή μου μία κατάσταση (SE RESIGNER), ζητώ τη γνώμη κάποιου (DEMANDER AVIS), επισημαίνω-υπογραμμίζω (INSISTER-SOULINGER - NOTER —SIGNALER), αποπέμπω-διώχνω (RENVOVER), ζητώ εξηγήσεις (DEMANDER DES EXPLICATIONS), απαγορεύω (INTERDIRE), εκφράζω λύπη (EXPRIMER DES RECRETS), συγκρίνω (COMPARER), εκφράζω άγνοια (EXPRIMER SON ICNORANCE), σιγουρεύομαι για κάτι (SE RASSURER), καθησυχάζω (RASSURER), κάνω κρίσεις (CRITIQUER), παρουσιάζω κάτι σαν ενδεχόμενο-σαν προφανές-σαν πιθανό (PRESENTER QQCHOSE COMME APPARENT-COMME PROBABLE-COMME POSSIBLE), ζητώ προτάσεις (DEMANDER PROPOSITIONS D' ACTIONS), εκφράζω ευχή-ελπίδα (EXPRIMER ESPOIR-SOUHAIT).

Υλικό και τεχνικές όπως προβλέπονται από το προηγούμενο άρθρο για την Α΄ τάξη Λυκείου.

ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Α. ΣΚΟΠΟΣ

Επιδιώκεται ο σκοπός που ορίζεται για το μάθημα αυτό από την παράγραφο 3 του άρθρου 1 αυτού του Π. Δ/τος για την Α΄ τάξη του Λυκείου.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

ΓΙΑ ΤΑ ΑΓΟΡΙΑ

1. Ασκήσεις με κινησιολογική βάση το ρυθμό. Πολύμορφες βαδίσεις, μετατοπίσεις και δρόμοι. Αναπηδήσεις και άλματα ελεύθερα ή με χρησιμοοπίηση γυμναστικών οργάνων.

Ελεύθερες ασκήσεις των άκρων και του κορμού προς όλους τους άξονες και τα επίπεδα καθώς και ποικίλες συνασκήσεις για την επιτυχία προκαθορισμένου σκοπού.

Ασκήσεις και συνασκήσεις με τη χρησιμοποίηση κινητών ή σταθερών γυμναστικών οργάνων. Ασκήσεις με σφαίρες, κοντούς, σχοινάκια, εμπόδια, συρώματα, κορίνες, πλινθία, σχοινιά αναρριχήσεως δοκούς, μονόζυγα δίζυγα, πολύζυγα, δυναμόμετα, βάρη, αναπηδητήρια κλπ.

2. Αγωνιστική Γυμναστική.

Ασκήσεις αγωνιστικής γυμναστικής και στα έξι (6) αγωνίσματα (έδαφος, μονόζυγο, δίζυγο, ίππο με λαβές, άλματα σε ίππο, σε κρίκους).

Διδασκαλία των κανονισμών της αγωνιστικής γυμναστικής.

Συγκρότηση και προπόνηση ομάδων σύμφωνα με την κλίση των μαθητών.

Οργάνωση αγώνων.

3. Παιχνίδια — Αθλητικές Παιδιές. Διδασκαλία γυμναστικών - ψυχαγωγικών παιγνιδιών. Μικρά παιχνίδια για την εισαγωγή και την προπόνηση στις αθλητικές παιδιές.

Συνέχση της διδασκαλίας για τη βελίωση της ατομικής τεχνικής και της ομαδικής τακτικής στις βασικές αθλοπαιδιές.

Διδασκαλία των κανονσιμών. Συγκρότηση και προπόνηση ομάδων σύμφωνα με την κλίση των μαθητών.

Οργάνωση αγώνων.

4. Κλασικός αθλητισμός.

Διδασκαλία όλων των κατάλληλων για την ηλικία των μαθητών της Β' Λυκείου αγωνισμάτων του κλασικού αθλητισμού.

Συνέχιση της διδασκαλίας για τη βελτίωση της τεχνικής στα κυριότερα αγωνίσματα δρόμου, άλματος και ρίψεως.

Διδασκαλία της τεχνικής των σκυταλοδρομικών και των σύνθετών αγωνισμάτων. Επιδίωξη καλυτερεύσεως της ατομικής επιδόσεως των μαθητών στα αγωνίσματα της ειδικεύσεώς τους.

Διδασκαλία των κανονσιμών, συγκρότηση και προπόνηση ομάδων.

Οργάνωση αγώνων.

5. Κολύμβηση.

Διδασκαλία όλων των ειδών κολυμβήσεως και συνέχιση της διδασκαλίας για τη βελτίωση της ατομικής τεχνικής.

Διδασκαλία της τακτικής της Ομαδικής κολυμβήσεως.

Επιδίωξη καλυτερεύσεως της ατομικής επιδόσεως των μαθητών στα αγωνίσματα της προτιμήσεώς τους.

Διδασκαλία των κανονισμών. Συγκρότηση και προπόνηση ομάδων.

Οργάνωση αγώνων.

Ολοκλήρωση της διδασκαλίας της ναυαγοσωστικής και της τεχνητής αναπνοής.

6. Λοιπά Αθλήματα.

Όπου οι γενικότερες συνθήκες το επιτρέπουν, οι μαθητές διδάσκονται και επιδίδονται σε ναυτικά, χιονοδρομικά, ορειβατικά, αεροναυτικά κλπ. αθλήματα. Κατα τη διδασκαλία των αναφερομένων αθλημάτων επιδιώκεται η καλυτέρευση της τεχνικής, η συμπλήρωση της τακτικής και των κανονισμών, ο σχηματισμός ομάδων, σύμφωνα με την κλίση των μαθητών και η οργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων.

7. Ελληνικοί χοροί.

Διδασκαλία των πανελληνίων χορών, καθώς και άλλων χορών από διάφορες περιοχές της Ελλάδος και ιδιαιτερα της περιοχής όπου βρίσκεται το Λύκειο.

Σηηματισμός συγκροτήματος λαϊκών χορών από μαθητές.

ΓΙΑ ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ

1. Ασκήσεις με κινησιολογική βάση το ρυθμό.

Πολύμορφες βαδίσεις, μετατοπίσεις και δρόμοι. Αναπηδήσεις και άλματα ελεύθερα ή με χρησιμοποίηση γυμναστικών οργάνων. Ελεύθερες ασκήσεις των ακρων και του κορμού προς όλους τους άξονες και τα επίπεδα καθώς και ποικίλες συνασκήσεις για την επιτυχία προκαθορισμένου σκοπού.

Ασκήσεις και συνασκήσεις με τη χρησιμοποίηση κινητών ή σταθερών γυμναστικών οργάνων. Ασκήσεις με σφαίρες, κοντούς, σχοινάκια, κορδέλες, στεφάνια, εμπόδια, στρώματα, κορίνες, πλινθία, δοκούς, δίζυγα, πολύζυγαν αναπηδητήρια κλπ.

2. Αγωνιστική Γυμναστική.

Ασκήσεις αγωνιστικής γυμναστικής και στα τέσσερα (4) αγωνίσματα (έδαφος, δίζυγο, τη δοκό και άλματα σε ίππο).

Διδασκαλία και εφαρμογή σειράς ασκήσεων ή ολοκληρωμένων προγραμμάτων και στα τέσσερα αγωνίσματα.

Διδασκαλία των κανονισμών της αγωνιστικής γυμναστικής.

Συγκρότηση και προπόνηση ομάδων σύμφωνα με την κλίση των μαθητριών.

Οργάνωση αγώνων.

3. Ρυθμική αγωνιστική γυμναστική.

Ασκήσεις ρυθμικής αγωνιστικής γυμναστικής με κορίνες,

Διδασκαλία και εφαρμογή σειράς ασκήσεων ή ολοκληρωμένων προγραμμάτων με διάφορα όργανα.

Διδασκαλία των κανονισμών της ρυθμικής αγωνιστικής γυμναστικής.

Συγκρότηση και προπόνηση ομάδων σύμφωνα με την κλίση των μαθητριών. Οργάνωση αγώνων.

4. Παιχνίδια—Αθλητικές Παιδιές.

Διδασκαλία γυμναστικών-ψυχαγωγικών παιχνιδιών.

Μικρά παιχνίδια για την εισαγωγή και την προπόνηση στις αθλητικές παιδιές.

Συνέχιση της διδασκαλίας για τη βελτίωση της ατομικής τεχνικής και της ομαδικής τακτικής στις βασικές αθλοπαιδιές.

Διδασκαλία των κανονισμών. Συγκρότηση και προπόνηση ομάδων σύμφωνα με την κλίση των μαθητριών. Οργάνωση αγώνων.

5. Κλασικός Αθλητισμός.

Διδασκαλία όλων των κατάλληλων για την ηλικία των μαθητριών της Β' Λυκείου αγωνισμάτων του κλασικού αθλητισμού.

Συνέχιση της διδασκαλίας για τη βελτίωση της τεχνικής στα κυριότερα αγωνίσματα δρόμου, άλματος και ρίψεως.

Διδασκαλία της τεχνικής των σκυταλοδρομικών και των σύνθετων αγωνισμάτων. Επιδίωξη καλυτερεύσεως της ατομικής επιδόσεως των μαθητριών στα αγωνίσματα της ειδικεύσεώς τους.

Διδασκαλία των κανονισμών. Συγκρότηση και προπόνηση ομάδων. Οργάνωση αγώνων.

6. Κολύμβηση.

Διδασκαλαία όλων των ειδών κολυμβήσεως και συνέχιση της διδασκαλίας για τη βελτίωση της ατομικής τεχνικής.

Διδασκαλία της τακτικής της ομαδικής κολυμβήσεως.

Επιδίωξη καλυτερεύσεως της ατομικής επιδόσεως των μαθητριών στα αγωνίσματα της προτιμήσεώς τους.

Διδασκαλία των κανονισμών. Συγκρότηση και προπόνηση ομάδων. Οργάνωση αγώνων.

Διδασκαλία της ναυαγοσωστικής και της τεχνιτής αναπνοής.

7. Λοιπά αθλήματα.

Όπου οι γενικότερες συνθήκες το επιτρέπουν, οι μαθήτριες διδάσκονται και επιδίδονται σε ναυτικά, χιονοδρομικά, ορειβατικά, αεροναυτικά κλπ. αθλήματα. Κατά τη διδασκαλία των αναφερομένων αθλημάτων επιδιώκεται η καλυτέρευση της τεχνικής, η συμπλήρωση της τακτικής και των κανονισμών, ο σχηματισμός ομάδων σύμφωνα με την κλίση των μαθητριών και η οργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων.

8. Ελληνικοί χοροί:

Διδασκαλία των πανελληνίων χορών καθώς και άλλων χορών από διάφορες περιοχές της Ελλάδος και ιδιαίτερα της περιοχής που βρίσκεται το Λύκειο.

Σχηματισμός συγκροτήματος λαϊκών χορών από μαθήτριες.

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ (ΣΕΠ)

Γενικοί στόχοι:

1. Να ενημερωθούν οι μαθητές γύρω από θέματα συνέχισης σπουδών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

2. Να προετοιμασθούν για τη μετάβαση στην ενεργό ζωή με ενημέρωση για τον κόσμο της εργασίας.

Στόχοι των επιμέρους ενοτήτων.

1. Να κατανοήσουν οι μαθητές το σύστημα των Γενικών Εξετάσεων (2 διδ. ενότητες).

2. Να ασκηθούν οι μαθητές στη χρήση πληροφοριακού υλικού ΣΠΕ (εκδόσεις Ι) Δρόμοι μετά το Λύκειο

ΙΙ) Οδηγός Επαγγελμάτων) (2 διδ. ενότητες).

3. Να δοθεί ευκαιρία στους μαθητές:

α) Να εκφράσουν τις εντυπώσεις τους από οποιαδήποτε εργασιακή εμπειρία είχαν στο περελθόν, άμεση ή έμμεση.

β) Να ασχοληθούν με την οργάνωση εργασιακής εμπειρίας στο μέλλον.

4. Να γίνει σύνδεση Σχολείου και κόσμου της εργασίας.

α) Με επίσκεψη επαγγελματιών στην τάξη ή

β) με επίσκεψη των μαθητών σε χώρο εργασίας ή

γ) να γνωρίσουν οι μαθητές καλύτερα την περιοχή τους, τα χαρακτηριστικά της, τα ιδιαίτερα προβλήματα και τις δυνατότητες ανάπτυξής της (2 διδ. ενότητες).

5. Να ενημερωθούν οι μαθητές γύρω από τις δυνατότητες χορήγησης υποτροφιών για συνέχιση σπουδών.

6. Να ενημερωθούν οι μαθητές για τη δομή και τη λειτουργία των ΑΕΙ και ΤΕΙ.

7. Να ενημερωθούν οι μαθητές α) για το σύστημα προσλήψεων στο δημόσιο τομέα.

β) για τις πιθανές διαδικασίες αναζήτησης εργασίας στον ιδιωτικό τομέα.

8. Να ενημερωθούν οι μαθητές γύρω από θέματα αγοράς εργασίας (4 διδ. ενότητες).

9. Να ενημερωθούν οι μαθητές γύρω από θέματα υποχρεώσεων και δικαιωμάτων εργαζομένων (εργασιακές σχέσεις, κοινωνική ασφάλεια, συνδικαλισμός) (2 διδ. ενότητες).

Άρθρο 3.

Ωρολόγιο και αναλυτικό πρόγραμμα Γ' τάξης Ημερήσιου Λυκείου Μέσης Γενικής ΕΚπαίδευσης.

1. Τα διδασκόμενα μαθήματα και οι ώρες εβδομαδιαίας διδασκλίας τους στην Γ' τάξη Ημερήσιου Λυκείου Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης, ορίζονται ως εξής:

Μαθήματα	Ώρες
Α' Γενικής Παιδείας	
Θρησκευτικά	1
Φιλοσοφικά	1/2
Ιστορία	2/1
Αρχές Πολιτικής Επισμήμης - Στοιχεία Δημοκρατικού Πολιτεύματος	2
Ξένη γλώσσα (Αγγλικά ή Γαλλικά)	2
Φυσική Αγωγή	2
ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ	10

Β' Προπαρασκευαστικά

	Ώρες κατά δέσμη			
	1η	2η	3η	4η
Νεοελληνική Γλώσσα και Γραμματεία	4	4	4	4
Μαθηματικά	8	4	—	4
Φυσική	5	5	—	—
Χημεία	3	3	—	—
Βιολογία - Ανθρωπολογία	—	4	—	—
Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία	—	—	8	—
Λατινικά	—	—	4	—
Ιστορία	—	—	4	4
Κοινωνιολογία	—	—	—	4
Πολιτική οικονομία	—	—	—	4
ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ	20	20	20	20

Γ' Γενικής Ωφελιμότητας (5η δέσμη)	Ώρες
Νέα Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία	4
Εφαρμοσμένα Οικονομικά	4
Ξένη Γλώσσα (Αγγλικά ή Γαλλικά)	3
Αρχές λειτουργίας Γραφείου	2
Περιβάλλον και υγεία	1
Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία	2
Μελέτη χώρων Παραγωγής και Διοίκηση	4
ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ	20

2. Οι μαθητές της Γ' τάξης Ημερήσιου Λυκείου Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης επιλέγουν μία από τις 4 δέσμες προπαρασκευαστικών μαθημάτων ή την 5η δέσμη μαθημάτων γενικής ωφελιμότητας.

3. Ο σκοπός και η διδακτέα ύλη των διδασκομένων μαθημάτων στην Γ' τάξη Ημερήσιου Λυκείου Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης ορίζεται αναλυτικά κατά μάθημα ως εξής:

Ι. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

Α. ΣΚΟΠΟΣ

Το μάθημα αποβλέπει στο να προετοιμάσει τους μαθητές με εφόδια την ποιότητα και τη δυναμική που διαθέτει το Ορθόδοξο Χριστιανικό ήθος, για να γίνουν αληθινοί άνθρωποι, με ελεύθερο φρόνημα, δημοκρατικότητα, δημιουργικοί, κοινωνικοί και ακέραιοι, ριζωμένοι για όλα αυτά στη ζωή του Χριστού.

Ο σκοπός να επιτευχθεί, όταν οι μαθητές ευαισθητοποιηθούν μπροστά στα σύγχρονα προβλήματα και με ευπεύθυνο κριτικό φρόνημα αναλάβουν ελεύθερα και έμπρακτα τις ευθύνες τους στη ζωή, προσβλέποντες από σήμερα στο όραμα ενός καλύτερου και χαρούμενου κόσμου, στον οποίο και οι ίδιοι θα ζήσουν αφού συμβάλλουν στη δημιουργία του.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

ΘΕΜΑΤΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΗΘΙΚΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ:

1. ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΗΘΙΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ. (Ορισμός Ηθικής—Υπάρχει σταθερός κώδικας ηθικής; Αυτά που δοκίμασε και διαφύλαξε η ανθρωπότητα — Πηγές της Ηθικής και της Χρ. Ηθικής — Σύγκριση).

2. ΤΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΧΡ. ΗΘΙΚΗΣ. (Ορθόδοξο ήθος και πνευματικότητα — Η αξία του προτύπου: Ιησούς Χριστός — Οι εντολές του Ιησού Χριστού).

Κεφάλαιο Α'

Προϋποθέσεις της Ηθικής Ζωής.

3. Η ΗΘΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ (Ιδιάζον γνώρισμα του ανθρώπου — Το υποσυνείδητο και η σημασία του στη ζωή μας —Μορφές συνείδησης — γνωρίσματα υγιούς συνείδησης).

4. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΚΙΝΗΤΡΩΝ ΣΤΗΝ ΗΘΙΚΗ ΖΩΗ. (Τι είναι κίνητρο και ο ρόλος του στη ζωή μας— Μηχανισμοί άρνησης: Φυγή με άρνηση, διαστροφή, αποχώρηση, επίθεση, συμβιβασμός με πραγματικότητα — Η αγαθή προαίρεση — Το αίτημα ειλικρίνειας και γνησιότητας—Η μάστιγα της υποκρισίας —Αυτογνωσία και ταπείνωση).

5. ΠΟΣΟ ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΙΜΑΣΤΕ; (Ελευθερία βούλησης, περιορισμός στην πράξη — Αυταρχία, ετεραρχία — Η σπουδαιότητα προσωπικής μαρτυρίας — Η Χριστιανική θεώρηση της ελευθερίας — Ο αγώνας για την κατάκτηση της ελευθερίας — Προσωπική και συλλογική).

Κεφάλαιο Β'

Θεμελιώδεις αφετηρίες, επιδιώξεις και εκφράσεις της Ηθικής ζωής.

5. ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ. (Πάντοτε επίκαιρο ερώτημα — Ο ηδονισμός και ο Φροϋδισμός ως αδιέξοδα — Πού υπάρχει η ευτυχία και πώς αυτή πρέπει να ορίζεται. Το λίγο ή το πολύ; ποιο κάνει την ευτυχία;).

7. Η ΔΙΨΑ ΓΙΑ ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΗ (Ψυχολογικές και κοινωνικές μορφές του φαινομένου — Χαρακτηριστικό παράδειγμα — Ο αντιανθρωπισμός του Νιτσεϊσμού — Κατά βάθος ο άνθρωπος αναζητά την καταξίωση της ύπαρξής του — Η αξιοπρέπεια είναι αυτή που ικανοποιεί τον άνθρωπο χωρίς να δημιουργεί αντιθέσεις).

8. ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ. (Ατομική και κοινωνική συμπεροντολογία — Μήπως μόνο η δημιουργία που πετυχαίνει κανείς κατά τα χαρίσματά του, είναι το ζητούμενο; Οικοδομή κοινωνίας).

9. ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΗΘΙΚΟΤΗΤΑΣ. (Η πνευματική ζωή. Διαφοροποίηση από τα ζώα — Ζωντανή συμμετοχή στην κοινή λατρεία και προσευχή — Η προσευχή κορυφαία έκδήλωση του ανθρώπινου πνεύματος — Η «ασκητικότητα» ως άθλημα και τέχνη ζωής).

10. ΤΟ ΑΙΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΓΝΗΣΙΟΤΗΤΑΣ. (Το περιεχόμενο της γνησιότητας: Η πίστη είναι τόλμημα. Η ελπίδα είναι δύναμη. Η αγάπη είναι ζωή).

Κεφάλαιο Γ'

Κρίσιμες Υπαρξιακές καταστάσεις.

11. ΜΟΝΑΞΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΚΩΝΙΣΜΟΣ. (Είναι θετική προσπάθεια για την υπέρβασή τους ή κατά διαστήματα εκούσια μόνωση: Προβλήματα επικοινωνίας των ανθρώπων σήμερα — Μαζικά μέσα επικοινωνίας ή αποξένωσης — Μονόλογος σιωπής — Σωστή εσωτερική ζωή — Πνευματικός διάλογος).

12. Ο ΑΛΛΟΤΡΙΩΜΕΝΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ. (Απροσωποποίηση, μαζοποίηση, ο άνθρωπος νούμερο και εξάρτημα — Είναι λύση η φυγή σε αδιέξοδους κόσμους; Ναρκωτικά κ.α.).

13. ΤΟ ΑΓΧΟΣ ΚΑΙ Η ΑΓΩΝΙΑ. (Στοιχεία του πολιτισμού μας — Προέκταση, το αγωνιώδες ερώτημα: η ύπαρξή μας ανάμεσα στο μηδέν και την αιωνιότητα — η αμαρτία, ως αστοχία, νόσος και νοθεία ζωής — Η παρουσία νοήματος).

Κεφάλαιο Δ'

Κοινωνικά Αιτήματα της Ηθικής Ζωής.

14. ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ. (Η δίκαιη κατανομή των αγαθών της γης. — Πλούσιοι και φτωχοί του κόσμου, έθνη και άτομα και η απολαβή τους σε κατάσταση μόνιμης ειρήνης —Πυρετός εξοπλισμών — Αίτηση του Ευαγγελίου: στράτευση και αγώνες για κοινωνική δικαιοσύνη).

15. Ο ΣΥΝΑΝΘΡΩΠΟΣ ΩΣ ΑΔΕΛΦΟΣ Α' Ισοτιμία στις θρησκευτικές, κοινωνικές, φυλετικές κ.α. διακρίσεις — Η πίστη αυτή και η διακήρυξη το ισχυρότερο όπλο έναντι σε κάθε είδους ρατσισμό — Έμπρακτη διακονία).

16. Ο ΣΥΝΑΝΘΡΩΠΟΣ ΩΣ ΑΔΕΛΦΟΣ Β' (Όλοι οι άνθρωποι δικαιούνται να έχουν «ζωήν και περισσόν» — Ίσα δικαιώματα, όχι προνόμια — Το πιο φτηνό πράγμα σήμερα λογίζεται ο άνθρωπος — Αίματα παντού — Το πρόβλημα του υπερπληθυσμού και η εκμετάλλευσή του απ' τις αντικοινωνικές δυνάμεις).

17. ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ. (Της δικής μας και των άλλων — φόνος, αυτοκτονία, αυτοθυσία, ευθανασία, θανατική ποινή — Το φρικτό των βασανιστηρίων).

18. ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΣΩΜΑ. (Δύο θέσεις: η λατρεία του, η περιφρόνησή του — Η ενανθρώπιση του Θεού βεβαιώνει την ιερότητα του σώματος —Ικανοποίηση όλων των αναγκών του).

19. ΤΑ ΔΥΟ ΦΥΛΑ. (Ο άνθρωπος είναι άνδρας και γυναίκα — Η γενετήσια λειτουργία, ο έρωτας, η ισοτιμία των φύλων — Προγαμιαίες σχέσεις — Παραστρατήματα).

20. ΓΑΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ Α' (Προετοιμασία — Σχέσεις συζύγων — Παρεμβάσεις των γονέων στο νέο αντρόγυνο — Η ρουτίνα — Απαιτήσεις και παραχωρήσεις —Θα κάνω τη ζωή μου ή θα κάνουμε τη ζωή μας ευχάριστη).

21. ΓΑΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ Β' (Οι εργασίες του σπιτιού — Τα παιδιά: χαρές, θυσίες, ευθύνες, οικογενειακός προγραμματισμός, εξωσυζυγικές σχέσεις — διαζύγιο).

22. ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ. (Τύραννος ή συμπαραστάτης; Άντρο δειλών ή μοναδικό πεδίο συνεργασίας για πρόοδο και ευημερία; — Η Δημοκρατία μοναδικό πολίτευμα που ταιριάζει στον άνθρωπο — Η ανάμιξη στα κοινά και την πολιτική — Πολιτικοποίηση — Κομματικοποίηση — Γιατί ανέρχονται οι ανάξιοι; Ο μύθος των δέντρων από το βιβλίο των Κριτών — Η αγάπη προς την Πατρίδα).

23. ΤΟ ΑΙΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ. (Αγωνίες και αγώνας των πιστών για την επικράτηση της ειρήνης στον κόσμο — Όχι μόνο ευχολόγιο — Διαμαρτυρία και συμμετοχή σε ειρηνιστικές εκδηλώσεις, συνέδρια κ.α. — Αγώνας ενάντια στη βία).

24. Η ΕΥΘΥΝΗ ΓΙΑ ΤΗΝ «ΚΑΤΑ ΧΡΙΣΤΟΝ» ΑΛΛΑΓΗ ΤΩΝ ΑΡΝΗΤΙΚΩΝ ΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΘΕΣΜΩΝ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ. (Τί είναι δομές και θεσμοί. Δομική και θεσμική παρουσία του κακού μέσα στην ιστορία π.χ. Καταπιεστικά σχήματα εξουσίας, δουλεία, υποτίμηση γυναίκας, εκμετάλλευση οικονομικών πόρων και λαών, ταύτιση δικαίου με νομοθεσία, νομικά κατοχυρωμένα προνόμια ισχυρών κ.α. Ευθύνη και στράτευση των χριστιανών, ατομική και συλλογική).

25. Η ΑΛΗΘΙΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ. (Πατρίδα συναδέλφωσης λαών και χώρος συντριβής ειδώλων που μαστίζουν τη ζωή).

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ

Α. ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος της φιλοσοφίας είναι να μυηθούν οι μαθητές στην ιδιοτυπία, τη μέθοδο και τη σπουδαιότητα της φιλοσοφίας, ως πνευματικής επίδοσης που βοηθεί τον άνθρωπο να ερμηνεύσει καλύτερα τα ζητήματα του κόσμου και της ζωής και να οδηγηθεί στην αυτογνωσία και τον αυτοκαθορισμό του.

Σκοπός του Α' μέρους (Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία) είναι να παρακολουθήσουν οι μαθητές τη φιλοσοφία στην πρώτη περίοδο της ιστορίας της, οπότε διατυπώθηκαν κατά τρόπο αδρό τα βασικά προβλήματά της.

Σκοπός του Β' (Στοιχεία Τυπικής Λογικής), του Γ' (Τα βασικά ερωτήματα της Γνωσιολογίας) και του Δ' μέρους (Γενική θεωρία της Επιστήμης), που οργανώνονται γύρω από το θεματικό άξονα «γνώση» είναι να κινήσουν το ενδιαφέρον των μαθητών της Γ' Λυκείου —πολλοί από τους οποίους θα είναι αύριο επιστήμονες — και να τους δημιουργήσουν ερωτήματα σχετικά με: α) την ορθή λειτουργία της λογικής σκέψης και τις προϋποθέσεις της, β) τις διάφορες θεωρίες της γνωσιολογίας, που δίνουν την ευκαιρία για μια πρώτη γνωριμία με παλαιότερες και σύγχρονες φιλοσοφικές σχολές και γ) την ιδιοτυπία, τη σπουδαιότητα και τη γενική μεθοδολογία της επιστήμης.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ.

α) Εισαγωγή στη Φιλοσοφία.

β) Διάγραμμα ιστορίας της Αρχαίας Ελληνικής Φιλοσοφίας.

γ) Στοιχεία τυπικής Λογικής: (Γλώσσα και λόγοι. Η έννοια. Η κρίση. Ο συλλογισμός. Οι λογικές αρχές. Κριτική των λογικών αρχών. Η τυπική ορθότητα της σκέψης. Γνώση και πραγματικότητα).

δ) Τα βασικά ερωτήματα της γνωσιολογίας: (Το πρόβλημα της ουσίας. Το πρόβλημα της δυνατότητας. Το πρόβλημα της πηγής).

ε) Γενική θεωρία της επιστήμης: (Τα επιστημολογικά εμπόδια— Η έννοια της αλήθειας στην επιστήμη— Γνώση ενορατική και γνώση διάμεση — Ανάλυση και σύνθεση. Τέλεια και ατελής επαγωγή — Στοιχεία μεθοδολογίας των φυσικών επιστημών —Στοιχεία μεθοδολογίας των επιστημών του ανθρώπου).

ΙΣΤΟΡΙΑ

Α. ΣΚΟΠΟΣ

Επιδιώκεται ο σκοπός που ορίζεται για το μάθημα αυτό από την παράγραφο 3 του άρθρου 1 αυτού του Π. Δ/τος για την Α' τάξη Λυκείου.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

1. Η οργάνωση του υπόδουλου ελληνισμού τον καιρό της Τουρκοκρατίας.
2. Η αφύπνιση της εθνικής συνείδησης των Ελλήνων από τις αρχές του 18ου αιώνα ως τις παραμονές του 1821.
3. Η ελληνική επανάσταση (1821—1829).
4. Ο Ιωάν. Καποδίστριας και η προσπάθειά του για την οργάνωση ελεύθερου κράτους (1828—1831).
5. Η Ευρώπη και ο Κόσμος το 19ο αιώνα.
6. Η επιστήμη, ο στοχασμός και η Τέχνη στην Ευρώπη το 19ο αιώνα.
7. Η Ελληνική Κοινωνία από το 1833 ως το 1909.
8. Η Ευρώπη και ο Κόσμος του 20ου αιώνα: Ο α' παγκόσμιος πόλεμος και η Ρωσική Επανάσταση, ο μεσοπόλεμος, ο β' Παγκόσμιος πόλεμος, ο μεταπολεμικός κόσμος.
9. Η Ελληνική κοινωνία κατά τον 20ο αιώνα.
10. Επιστήμη, Τέχνη, Πολιτισμός τον 20ο αιώνα.

ΑΡΧΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ— ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΟΣ

Α. ΣΚΟΠΟΣ

1. Η ενημέρωση στη λειτουργία και δομή και στο σκοπό της δημοκρατικής πολιτείας.
2. Η καλλιέργεια πολιτικού ήθους για ενεργό συμμετοχή στη ζωή της Ελληνικής κοινωνίας.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Ι. Κράτος και Πολίτευμα:

α) Το Κράτος:

Γέννηση και μορφή του, πατριαρχική οικογένεια, φυλή—κράτος, κράτος και έθνος, στοιχεία του κράτους (λαός, χώρα, εξουσία), πηγή της κρατικής εξουσίας, περιορισμοί της κρατικής εξουσίας, προορισμός του κράτους.

β) Τα Πολιτεύματα:
Είδη Πολιτευμάτων
Μοναρχία, Ολιγαρχία, Δημοκρατία.
γ) Πολιτεύματα των Νεότερων Χρόνων:
Μοναρχία
Δημοκρατία
Ολοκληρωτικά καθεστώτα
Πλεονεκτήματα της Δημοκρατίας
Σύνταγμα
Κράτος και Εκκλησία.
δ) Συνταγματική Ιστορία της Ελλάδας.
Δημοκρατία (1821—1832)
Απόλυτη Μοναρχία (1833—1844)
Συνταγματική Μοναρχία (1844—1862)
Βασιλευομένη Δημοκρατία (1864—1924)
Προεδρική Δημοκρατία (1924—1935)
Παλινόρθωση (1935)
Δικτατορία, Πόλεμος (1936—45), Σύνταγμα 1952
Δικτατορία (1967—74).
Αποκατάσταση (1974).

ΙΙ. α) Λαϊκή Κυριαρχία και Καθολική Ψηφοφορία:
Λαϊκή Κυριαρχία, καθολική ψηφοφορία, η ψήφος των γυναικών (ιστορία του θέματος, ισότητα των φύλων).

β) Το αντιπροσωπευτικό σύστημα και η λειτουργία των πολιτικών κομμάτων:
Το αντιπροσωπευτικό σύστημα
Τα πολιτικά κόμματα
Κοινοβουλευτική Κυβέρνηση.

ΙΙΙ. Καθήκοντα του πολίτη. Ατομικές ελευθερίες:
Καθήκοντα του πολίτη, ατομικές ελευθερίες: σωματική ελευθερία, ελευθερία της σκέψης, ελευθερία της θρησκείας, ελευθερία του τύπου (περιπτώσεις αναστολής των συνταγματικών ελευθεριών), προστασία της ιδιοκτησίας.
Συναθροίσεις—Σωματεία—Συνδικάτα—Συνεταιρισμοί:
Συναθροίσεις, δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι, έννοια του σωματείου, επαγγελματικά σωματεία (εργατικά, ενώσεις, εργοδοτικές ενώσεις, ενώσεις δημοσίων υπαλλήλων), συνεταιρισμοί, αυτόνομοι οργανισμοί, αστικοί συνεταιρισμοί.

ΙΗ. α) Υποχρεώσεις της πολιτείας προς τα άτομα. Κοινωνική Πολιτική— Κοινωνικά δικαιώματα: Υποχρεώσεις της Πολιτείας, μέριμνα της Πολιτείας, κοινωνικά δικαιώματα (εργασίας, συμμετοχής, ίσης μεταχείρισης των φύλων, ασφάλισης, παιδείας, υγείας).
β) Υποχρεώσεις κοινές των πολιτών και της Πολιτείας:
Προστασία της εθνικής κληρονομιάς και του φυσικού περιβάλλοντος.

V. Νομοθετική Εξουσία:
Διάκριση εξουσιών, εκλογές, εκλογικά συστήματα, νόμοι και νομοθετικά διατάγματα.

VI. Εκτελεστική εξουσία:
Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας
Κυβέρνηση και Υπουργοί
Υπουργική ευθύνη.

VII. Διοίκηση:

α) Δημόσιοι Υπάλληλοι (υπαλληλική σχέση, μονιμότητα, καθήκοντα και δικαιώματα, η θέση του πολίτη έναντι των υπηρεσιών, τα σώματα ασφαλείας).
β) Διοικητική διαίρεση του Κράτους (διαίρεση της Διοίκησης, διαίρεση του Κράτους).

VIII. Η Διοίκηση του Κράτους και η Τοπική Αυτοδιοίκηση:

α) Η τοπική αυτοδιοίκηση ως θεσμός (αποστολή και σημασία).
β) Η τοπική αυτοδιοίκηση σήμερα (κοινότητες, δήμοι και η λειτουργία τους).

IX. Δικαστική Εξουσία:
Έννομη τάξη
Είδη δικαστηρίων
Εγγυήσεις για την απονομή δικαιοσύνης
Πολιτικά δικαστήρια
Ποινικά δικαστήρια
Ειδικά δικαστήρια
Διοικητικά δικαστήρια

X. Η Άμυνα της Χώρας:

Οι ένοπλες δυνάμεις (στρατός, οργάνωση των ενόπλων δυνάμεων).

XI. Οι σχέσεις της χώρας μας με άλλα Κράτη:
Διεθνές δίκαιο
Διπλωματική υπηρεσία
Διεθνείς Οργανισμοί

XII. Τα Οικονομικά του Κράτους:
Οι ανάγκες του Κράτους, Δημόσια Οικονομία, Κρατικός Προϋπολογισμός
Έσοδα:
Φόροι (άμεσοι, έμμεσοι)
Φορολογικές υπηρεσίες
Έξοδα:
Οι ανάγκες του δημοσίου
Προϋπολογισμός εξόδων
Προϋπολογισμός επενδύσεων

Παράρτημα:
Το Σύνταγμα της Ελλάδας
Ο Καταστατικός Χάρτης των Η.Ε. (κυριότερες διατάξεις).

ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ
I. ΑΓΓΛΙΚΑ

Α. ΣΚΟΠΟΣ — ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Επιδιώκεται ο σκοπός και οι ειδικοί στόχοι που ορίζονται για το μάθημα αυτό από την παράγραφο 3 του άρθρου 1 αυτού του Π. Δ/τος για την Α' τάξη Λυκείου.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Ο μαθητής της Γ' Λυκείου πρέπει να μπορεί:

1. Να εκφράζει τις απόψεις του για ένα ζήτημα και να τις ενισχύει με επιχειρήματα.
2. Να διατυπώνει τις αιτίες και τις συνέπειες γεγονότων.
3. Να πραγματεύεται και να συγκρίνει διαφορετικές λύσεις σε συγκεκριμένα ζητήματα.
4. Να εκφράζει τις επιφυλάξεις του για ένα ζήτημα και να τις αιτιολογεί.
5. Να πληροφορεί για σοβαρά ζητήματα ή γεγονότα αναλύοντάς τα.
6. Να συμφωνεί και να ενισχύει ή να διαφωνεί με τις απόψεις άλλων.
7. Να δέχεται ή να ανασκευάζει κριτική άλλων στις απόψεις ή στα έργα άλλων.

II. ΓΑΛΛΙΚΑ

Α. ΣΚΟΠΟΣ

Επιδιώκονται ο σκοπός και οι ειδικοί στόχοι που ορίζονται για το μάθημα αυτό από την παράγραφο 3 του άρθρου 1 αυτού του Π. Δ/τος για την Α' τάξη Λυκείου.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Ο μαθητής της Γ' τάξης Λυκείου πρέπει να καταλαβαίνει και να παράγει γραπτό και προφορικό λόγο σύμφωνα με τις ακόλουθες έννοιες:

Αρνούμαι να επανέλθω σ' ένα θέμα που θεωρώ λήξαν (REFUSER DISPENSE), ζητώ άδεια - συγκατάθεση (DEMANDER PERMISSION), ζητώ απαλλαγή (DEMANDER DE NE PAS FAIRE), ζητώ να κάνει κάτι κάποιος άλλος (DEMANDER A AUTRUI DE FAIRE QUELQUE CHOSE), ζητώ από κάποιον να κάνει κάτι (DEMANDER A QQ' UN DE FAIRE QQCHOSE), ζητώ να κάνει κάτι κάποιος άλλος (DEMANDER A AUTRUI DE FAIRE QUELQUE CHOSE), ζητώ το λόγο (DEMANDER LA PAROLE), απαιτώ την πραγματοποίηση για κάτι (DEMANDER - DEVOIR), εκφράζω τη θέληση να κάνει κάποιος άλλος κάτι (DEMANDER A AUTRUI), συνιστώ (RECOMANDER), αποτρέπω (DECONSEILLER), προσκαλώ (INVITER, παροτρύνω (ENCOURAGER), παρουσιάζω κάτω σαν αδύνατο (PRESENTER QQCHOSE COMME IMPOSSIBLE), απαριθμώ (ENUMERER), δίνω πληροφορίες για κάποιο γεγονός INFORMER SUR UN FAIT), προτείνω (PROPOSER-SUGGERER), εκφράζω απέχθεια (EXPRIMER LE DEGOUT), παραγγέλω - διατάζω (ORDONNER), δίνω υπόσχεση (PROMETTRE), διαμαρτύρομαι - αποδοκιμάζω (DESAPPROUVER - REPROCHER - PROTESTER), συγχαίρω (FELICITER-SA), αυτοκατηγορούμαι (S'ACCUSER), ζητώ εχεμύθεια (DEMANDER DE NE PAS TRANSMETTRE), ζητώ επιδοκιμασία (DEMANDER D' APPROUVER), παρουσιάζω κάτι σαν αληθινό - σαν αναγκαίο - σαν βέβαιο - σαν απίθανο (PRESENTER QQC COMME VRAI - COMME NECESSAIRE - COMME CERTAIN - COMME IMPROBABLE), εξουσιοδοτώ - επιτρέπω (AUTORISER AUTRUI A FAIRE LUI - MEME PERMETTRE), προειδοποιώ (MENASER D' UNE SANCTION), απειλώ - φοβερίζω (MENACER D' UNE SANCTION), υποχρεώνομαι να δεχθώ παρά τη θέλησή μου μία κατάσταση (SE RESIGNER), ζητώ τη γνώμη κάποιου (DEMANDER AVIS), εκτιμώ αξιολογώ (JUGER-EVALUER - APPRECIER), επισημαίνω - υπογραμμίζω (INSISTER - SOULINGER - NOTER - SIGNALER), εκφράζω επιφυλάξεις (EXPRIMER DES RELICENCES), αποπέμπω - διώχνω (RENVOYER), ζητώ εξηγήσεις (DEMANDER DES EXPLICATIONS), προβλέπω (PREVOIR), εκφράζω λύπη (EXPRIMER DES REGRETS), συγκρίνω (COMPARER), εκφράζω άγνοια (EXPRIMER SON IGNORANCE), σιγουρεύομαι για κάτι (SE RASSURER), καθησυχάζω (RASSURER), κάνω κρίσεις (CRITIQUER), παρουσιάζω κάτι σαν ενδεχόμενο - σαν προφανές - σαν πιθανό (PRESENTER QQCHOSE, COMME APPARENT - COMME PROBABLE - COMME POSSIBLE), ζητώ προτάσεις (DEMANDER PROPOSITIONS D' ACTIONS), ικετεύω (SUPPLIER), εκφράζω ευχή - ελπίδα (EXPRIMER ESPOIR - SOUHAIT), ζητώ συγγνώμη (DEMANDER DE PARDONNER).

Υλικό και τεχνικές όπως προβλέπονται από το άρθρο 1 αυτού του Π. Δ/τος για την Α' τάξη Λυκείου.

ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Α. ΣΚΟΠΟΣ

Επιδιώκεται ο σκοπός που ορίζεται για το μάθημα αυτό από την παράγραφο 3 του άρθρου 1 αυτού του Π. Δ/τος για την Α' τάξη Λυκείου.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

ΓΙΑ ΤΑ ΑΓΟΡΙΑ

1. Παιδαγωγική Γυμναστική.

Ελεύθερες ασκήσεις συνθετότερης μορφής με κινησιολογική βάση το ρυθμό.

2. Ασκήσεις στο έδαφος και τα στρώματα.

Συνδυασμοί κυβιστήσεων, ανακυβιστήσεων εμπρός και πίσω με κατακόρυφες αναστροφές, χειροβαδίσεις, συνδυασμοί αλμάτων με στήριξη των χεριών, κυβιστήσεις και άλματα με στήριξη της κεφαλής, συνεχή περιστροφικά άλματα εμπρός με στήριξη στα χέρια και το κεφάλι, συνεχή άλματα πίσω με στήριξη στα χέρια (FLICK—FLACK), περιστροφικό άλμα πίσω χωρίς στήριξη των χεριών (SALTO).—

3. Εφαρμοσμένα άλματα δυσκολότερης μορφής στα πλινθία.

Κυβιστήσεις με χέρια και χωρίς χέρια, κυβιστήσεις με χρησιμοποίηση δύο πλινθίων (το κεφάλι θα εισέρχεται στο διάκενο των πλινθίων) με βοήθεια ή δίχως βοήθεια των χεριών. Επίσης περιστροφικό άλμα στο ένα ή στα δύο πλινθία με τα χέρια ή χωρίς αυτά. Κυβιστήσεις και άλματα με τη βοήθεια των χεριών στα δύο πλινθία σε σχήμα Τ. Με το πλινθίο τοποθετημένο στο πλάτος περιστροφικά άλματα με στήριξη των χεριών, ή της κεφαλής ή χωρίς χέρια. Περιστροφικό άλμα με αναπτέρωση, κυβίστηση στο στρώμα, άλματα με στήριξη των χεριών με μειωμένο ύψος του πλινθίου σε τρία μέρη. Πάντοτε χρησιμοποιούνται δύο βοηθοί και συγκεκριμένα αυτός που εκτελεί το άλμα παίρνει τη θέση του βοηθού και στη συνέχεια όλοι οι μαθητές εκτελούν και βοηθούν.

4. Ενόργανες ασκήσεις στα πολύζυγα, τις δοκούς, τα μονόζυγα και δίζυγα.

Εξαρτήσεις, έλξεις, κατακόρυφες αναστροφές, όρθιες στηρίξεις, δυναμικές αναβάσεις ή με αιωρήσεις, χειροβαδίσεις πλάγιες ή από την ύπτια εξάρτηση με λαβές, 1η, 2η, 3η, στα μονόζυγα, εξαρτήσεις με τις τρεις λαβές, αιωρήσεις με αρχική έλξη, γωνιώσεις και αναβάσεις στην οριζόντια δοκό (ΚΙΡ ή ελβετική). Από εκεί ανακυβίστηση, αιώρηση, ανάβαση με διαπέραση του ενός ή και των δύο σκελών, κάθισμα στον οριζόντιο άξονα, από εκεί καθισμένοι στο μέσο των μηρών, πτώση εμπρός ή πίσω περιστροφικά, αιώρηση, ανάβαση, ανακυβίστηση, προσγείωση εμπρός εισαγωγή βαθμιαία στο γιγαντοαιώρημα.

Δίζυγο

Με φορά εξάρτηση υπομάλης, αιώρηση, περιστροφή με τεντωμένο σώμα, αλλαγή μετώπου, ανάβαση με αιώρηση (ΚΙΡ)

στήριξη στους βραχίονες, αιώρηση με τεντωμένο σώμα, η λεκάνη θα προωθείται εμπρός και το σαγόνι θα έρχεται προς το στήθος, δηλαδή χωρίς γωνίωση στην αιώρηση. Από εκεί προοδευτικά στην κατακόρυφη αναστροφή με αιώρηση, πλάγια κατάβαση, ανάβαση με αιώρηση (KIP) και αιώρηση εμπρός, όταν τα πόδια έρχονται πίσω κάμψη των βραχιόνων και όταν έρχονται εμπρός τάση.

Όλες οι ασκήσεις με δύο βοηθούς και με την εποπτεία του καθηγητή.

5. Ασκήσεις με βάρη.

Πιέσεις, ωθήσεις, βαθιά καθίσματα και από την ακροστασία βαθμιαία με όλα τα βάρη και στο πάνω μέρος του πλινθίου από την ύπτια θέση όταν δεν υπάρχει πάγκος, ασκήσεις με αλτήρες, με αναπηδήσεις ή με τροχαδάκι.

6. Αθλοπαιδιές, Πετόσφαιρα, Καλαθόσφαιρα, Ποδόσφαιρο, Χειρόσφαιρα.

Τεχνική ανάλυση, τακτική και στρατηγική αγώνων, συνδυασμοί, ελιγμοί, μεταβιβάσεις, επίθεση, άμυνα, προπόνηση.

7. Κλασικός αθλητισμός.

Δρόμος ταχύτητας 100 και 400 μέτρων.

Δρόμος παρατεταμένης ταχύτητας 800 μέτρων.

Δρόμος αντοχής 3.000 μέτρων.

Σκυταλοδρομία 4Χ100 μέτρα.

Δρόμος 110 μέτρων με εμπόδια ύψους 91,4 εκατοστά.

Άλμα σε μήκος (τεχνική εκτατικού, συσπειρωτικού ή εναέριου διασκελισμού (ψαλίδι).

Άλμα τριπλούν (τεχνική δρομέων, κοινή τεχνική και τεχνική δύο βραχιόνων).

Άλμα σε ύψος (τεχνική διασκελισμού κοιλιακής περιφοράς (STRADDLE).

Άλμα με κοντάρι (τεχνική μεταλλικού κοντού). Εάν υπάρχει η δυνατότητα και τεχνική πλαστικού κοντού.

Σφαιροβολία (σφαίρα 5 χιλιογράμμων —νεότερη τεχνική OBRIEN).

Δισκοβολία (δίσκος 11/2 χιλιόγραμμο, βαθμιαία κατάληξη στη στροφή (1 ¾).

Ακοντισμός (ακόντιο 800 γραμμαρίων, βελτιωμένος φιλανδικός ή ευρωπαϊκός τρόπος ρίψεως).

Ελληνική δισκοβολία με δίσκο ίδιου βάρους και προαιρετικά λιθοβολία με λίθο 4 χιλιογράμμων.

Δρόμος σε ανώμαλο έδαφος 3.000 μέτρων.

8. Κολύμβηση.

Πρόσθια, ύπτια και ελεύθερη κολύμβηση 100 μέτρων.

Πεταλούδα 50 μέτρων.

Σκυταλοδρομία 4Χ50 μέτρα μεικτή (ύπτια, πρόσθια, πεταλούδα, ελεύθερη).

Σκυταλοδρομία 4Χ100 μέτρα ελεύθερη.

Καταδύσεις από αναπηδητήριο τριών (3) μέτρων.

Υδατοσφαίριση.

Ναυαγοσωστική: λαβές διασώσεως, μεταφορά πνιγομένου και εφαρμογή τεχνητής αναπνοής.

9. Ελληνικοί χοροί.

Καλαματιανός, τσάμικος και οι τοπικοί χοροί της περιοχής του Λυκείου.

ΓΙΑ ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ

1. Παιδαγωγική Γυμναστική.

Ελεύθερες ασκήσεις συνθετότερης μορφής με κινησιολογική βάση το ρυθμό.

2. Ασκήσεις με φορητά όργανα.

Με κορίνες, ελαστικές μπάλες, στεφάνια, σχοινάκια κλπ.

3. Ασκήσεις στο έδαφος και τα στρώματα.

Συνδυασμοί κυβιστήσεων, ανακυβιστήσεων εμπρός και πίσω με κατακόρυφες αναστροφές, χειροβαδίσεις, συνδυασμοί αλμάτων με στήριξη των χεριών, κυβιστήσεις και άλματα με στήριξη της κεφαλής, συνεχή περιστροφικά άλματα εμπρός με στήριξη στα χέρια και το κεφάλι, συνεχή άλματα πίσω με στήριξη στα χέρια (FLICK - FLACK).

4. Εφαρμοσμένα άλματα δυσκολότερης μορφής στα πλινθία.

Κυβιστήσεις με τα χέρια και χωρίς χέρια, κυβιστήσεις με χρησιμοποίηση δύο πλινθίων (το κεφάλι θα εισέρχεται στο διάκενο των πλινθίων) με βοήθεια ή δίχως βοήθεια των χεριών. Επίσης περιστροφικά άλματα στο ένα ή στα δύο πλινθία με τα χέρια ή χωρίς αυτά. Περιστροφικά άλματα με στήριξη των χεριών και της κεφαλής (το πλινθίο τοποθετημένο στο πλάτος). Άλματα με στήριξη των χεριών με μειωμένο ύψος του πλινθίου σε τρία μέρη.

Πάντοτε χρησιμοποιούνται δύο βοηθοί και συγκεκριμένα αυτή που εκτελεί το άλμα παίρνει τη θέση της βοηθού και στη συνέχεια όλες οι μαθήτριες εκτελούν και βοηθούν.

5. Ενόργανες ασκήσεις στα πολύζυγα, τις δοκούς ισορροπίας, στο χαμηλό μονόζυγο και το γυναικείο δίζυγο.

Εξαρτήσεις, άρσεις, ισορροπίες, βαδίσεις στη δοκό με αιώρηση των σκελών σε κάμψη ή τεντωμένο, κυβιστήσεις, ανακυβιστήσεις με βοηθούς. Στο γυναικείο δίζυγο ημιεδραία θέση στην κάτω δοκό, λαβή της άνω δοκού με το δεξί χέρι και της κάτω με το αριστερό, γωνίωση των σκελών στο διάκενο των δοκών και από εκεί αντίθετη ημιεδραία θέση, λαβή άνω με το αριστερό χέρι και κάτω με το δεξί και πάλι γωνίωση και από εκεί προσγείωση με αντίθετο μέτωπο.

6. Αθλοπαιδιές, Πετόσφαιρα, Καλαθόσφαιρα, Χειρόσφαιρα. Τεχνική ανάλυση, τακτική και στρατηγική αγώνων, συνδυασμοί, ελιγμοί, μεταβιβάσεις, επίθεση, άμυνα, προπόνηση.

7. Κλασικός αθλητισμός.

Δρόμος ταχύτητας 100 μέτρων.

Δρόμος ημιαντοχής 600 μέτρων.

Σκυταλοδρομία 4 Χ 100 μέτρα.

Δρόμος 80 μέτρων με εμπόδια ύψους 76,2 εκ.

Άλμα σε μήκος (τεχνική εκτατικού, συσπειρωτικού ή εναέριου διασκελισμού, ψαλίδι).

Άλμα σε ύψος (τεχνική διασκελισμού κοιλιακής περιφοράς (STRADDLE).

Σφαιροβολία (σφαίρα 4 χιλιογράμμων, νεότερη τεχνική (OBRIEN).

Δισκοβολία (δίσκος ενός χιλιογράμμου, βαθμιαία κατάληξη στη στροφή 1 3/4).

Ακοντισμός (ακόντιο 600 γραμμαρίων, βελτιωμένος φινλανδικός ή ευρωπαϊκός τρόπος ρίψεως).

Δρόμος σε ανώμαλο έδαφος 1000 μέτρων.

8. Κολύμβηση.

Πρόσθια, ύπτια και ελεύθερη 100 μέτρων.

Πεταλούδα 50 μέτρων.

Σκυταλοδρομία 4 Χ 50 μέτρα μεικτή (ύπτια, πρόσθια, πεταλούδα, ελεύθερη).

Σκυταλοδρομία 4 Χ 100 μέτρα ελεύθερη.

Καταδύσεις από αναπηδητήριο τριών (3) μέτρων.

Ναυαγοσωστική: λαβές, διασώσεις, μεταφορά πνιγομένου και εφαρμογή τεχνητής αναπνοής.

9. Ελληνικοί χοροί.

Καλαματιανός, τσάμικος, κρητικός, κερκυραϊκός και οι τοπικοί χοροί της περιοχής του Λυκείου.

II. ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ
ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

1ης, 2ης, 3ης και 4ης δέσμης.

Α'. ΣΚΟΠΟΣ

Επιδιώκεται ο σκοπός που ορίζεται για το μάθημα αυτό από την παράγραφο 3 του άρθρου 1 αυτού του Π. Διατάγματος για την Α' τάξη Λυκείου.

Β'. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

1. Γλωσσική διδασκαλία.

Αυτή θα γίνεται ευκαιριακά, κατά τη διδασκαλία των κειμένων και τη διόρθωση των εκθέσεων, και θα αποβλέπει κυρίως στον πλουτισμό του λεξιλογίου (ιδιαίτερα σε αφηρημένες έννοιες) και στην άσκηση στο δοκιμιακό λόγο, όπως αναφέρεται πιο κάτω.

2. Διδασκαλία κειμένων, ώρες 2 1/2.

Α. Ποίηση, από τις αρχές του 19ου αιώνα ως τις μέρες μας.

Β. Αφηγηματική πεζογραφία, από τα τέλη του 19ου αιώνα ως τις μέρες μας.

Γ. Δοκίμια και

Δ. Ξένη Λογοτεχνία του 20ού αιώνα.

Για πολλά στοιχεία (ιστορικά, γραμματολογικά, βιογραφικά) γίνονται συχνά παραπομπές στα προηγούμενα, ενώ οι εισαγωγές είναι συνοπτικές και έχουν σκοπό να υπενθυμίσουν απλώς μερικές βασικές πληροφορίες.

Τα πρώτα μέρη περιλαμβάνουν αντιπροσωπευτικά κείμενα των κυριότερων εκπροσώπων της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας ως το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και χαρακτηριστικά δείγματα της μεταπολεμικής λογοτεχνίας. Ιδιαίτερα στην ενότητα της πεζογραφίας παρουσιάζονται και εκτενέστερα έργα με ανθολόγηση βασικών αποσπασμάτων, συνδετικές περιλήψεις και κατατοπιστικές εισαγωγές.

Επειδή η έκταση αυτών των έργων είναι μεγάλη, σκόπιμο είναι να διδάσκονται δύο τουλάχιστον το χρόνο και με προπαρασκευή των μαθητών. Σκόπιμο είναι επίσης να ειδοποιούνται νωρίτερα οι μαθητές σχετικά με τη διδασκαλία αυτών των έργων, ώστε να προετοιμάζονται καλύτερα. Η επιλογή των δοκιμίων έγινε με βάση το θέμα τους. Σκοπός δεν ήταν να δοθούν τα είδη του δοκιμίου, αλλά μέσα από δοκιμιακά κείμενα να προβληθούν θέματα σύγχρονα ή που εξακολουθούν να απασχολούν το σύγχρονο άνθρωπο και ιδιαίτερα τον Έλληνα.

Βασικός στόχος είναι να συνδεθεί η διδασκαλία των κειμένων με την έκθεση. Για το λόγο αυτό στα περισσότερα κείμενα (ειδικότερα στα δοκίμια) μετά τις ερωτήσεις δίνονται γραπτές εργασίες που αναφέρονται σε θέματα του κειμένου ή που σχετίζονται με αυτά και καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα προβληματισμού. Οι εργασίες αυτές μπορούν να τροποποιούνται ή να αντικαθίστανται με ανάλογες κατά την κρίση του καθηγητή και να γράφονται άλλοτε στο σπίτι και άλλοτε στο σχολείο. Επίσης ως γραπτές εργασίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν και ορισμένες από τις ερωτήσεις. Σκόπιμο είναι πάντως να διδαχτούν αρκετά δοκίμια.

Είναι ευνόητο ότι ο καθηγητής θα πρέπει από την αρχή της χρονιάς να προγραμματίσει τη δουλειά του και να επιλέξει τα κείμενα που πρόκειται να διδάξει, για να υπηρετήσει καλύτερα τους σκοπούς του μαθήματος αυτού.

4. Εκθέσεις, ώρες 1 1/2.

Γράφεται μία έκθεση κάθε δεκαπενθήμερο σε διάρκεια δύο διδακτικών ωρών. Πρέπει να γράφονται 10 τουλάχιστον εκθέσεις κάθε διδακτικό έτος. Μπορούν επίσης να γραφτούν και στο σπίτι 3 εκθέσεις το χρόνο, μία σε κάθε τρίμηνο.

Η διδασκαλία της έκθεσης συνδέεται με τη διδασκαλία των Κειμένων Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της τάξης αυτής. Για το σκοπό αυτό διδάσκονται αρκετά δοκίμια, ώστε να προκαλείται προβληματισμός και συζήτηση, από την οποία να παράγεται το αναγκαίο υλικό που θα προωθήσει το στοχασμό και θα αποτελέσει την υποδομή για την έκθεση. Παράλληλα, διδάσκονται και λογοτεχνικά κείμενα, τα οποία επίσης υπηρετούν τον πιο πάνω σκοπό. Ειδικά η διδασκαλία δοκιμίων αποβλέπει στο να ασκηθούν οι μαθητές στο δοκιμιακό λόγο με τις ιδιαίτερες απαιτήσεις του.

Θέματα εκθέσεων:

Διατύπωση απόψεων, ιδεών, κρίσεων σε συγκεκριμένα περιστατικά ή κοινωνικά φαινόμενα. (Η διατύπωση του θέματος γίνεται αναλυτικά, ώστε να αποφεύγεται η ασάφεια).

Μικρές πραγματείες και μελέτες σε θέματα ποικίλου περιεχομένου. (Όπου το θέμα δεν προσφέρεται για εκτενέστερη διατύπωση, αναλύεται σε επιμέρους ερωτήσεις, στις οποίες καλούνται να απαντήσουν οι μαθητές).

Σκέψεις και ιδέες με αφορμή ένα σύντομο κείμενο (μία ή περισσότερες στροφές ενός ποιήματος, ένα απόσπασμα μέχρι μία σελίδα λογοτεχνικού, φιλοσοφικού, επιστημονικού κειμένου).

Ανάλυση περιεχομένου, περίληψη, κριτική ενός λογοτεχνικού, φιλοσοφικού, επιστημονικού κλπ. έργου που θα έχουν μελετήσει οι μαθητές μετά από υπόδειξη του καθηγητή.

Κριτική ανάλυση έργων αρχαίας ή νέας λογοτεχνίας που διδάσκονται στην τάξη και είναι πρόσφατα στη μνήμη των μαθητών (γενική αναφορά στις φιλολογικές αρετές και το περιεχόμενο ή απάντηση σε συγκεκριμένες ερωτήσεις).

Η διόρθωση των εκθέσεων γίνεται από τον καθηγητή στο σπίτι. Οι διορθωμένες εκθέσεις σχολιάζονται στην τάξη κατά τη διάρκεια μιας διδακτικής ώρας. Κατά την εργασία αυτή αναφέρονται τα θετικά στοιχεία και γενικά τα προτερήματα των καλών εκθέσεων και επισημαίνονται τα συνηθισμένα και κοινά σφάλματα (πραγματικά, λογικά, συντακτικά, ορθογραφικά, στίξεως, κυριολεξίας, διαρθρώσεως, συνθέσεως) με σκοπό την αποφυγή της επαναλήψεώς τους και δίνονται οδηγίες για τη σύνθεση και την έκθεση ιδεών.

Και στην τάξη αυτή, καταβάλλεται επίμονη προσπάθεια για την αποφυγή της κενολογίας και την άσκηση των μαθητών στην ορθή ανάπτυξη και έκθεση των διανοημάτων τους, όπως και στην προηγούμενη τάξη.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ 1ης δέσμης

Α. ΣΚΟΠΟΣ

Επιδιώκεται ο σκοπός που ορίζεται για το μάθημα αυτό από την παράγραφο 3 του άρθρου 1 αυτού του Π. Δ/τος για την Α' τάξη Λυκείου.

Β. ΚΛΑΔΟΙ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι κλάδοι του μαθήματος των Μαθηματικών στη δέσμη αυτή είναι δύο: 1) Άλγεβρα — Αναλυτική Γεωμετρία και 2) Ανάλυση.

Γ. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ

I. ΑΛΓΕΒΡΑ — ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ

Διατίθενται 5 ώρες διδασκαλίας την εβδομάδα κατά το α' τρίμηνο και 4 ώρες κατά το β' και γ' τρίμηνο.

1. ΑΛΓΕΒΡΑ

α) Πίνακες — Γραμμικά συστήματα

Η έννοια του πίνακα και είδη πινάκων. Πρόσθεση πινάκων και ιδιότητες. Πολλαπλασιασμός αριθμού με πίνακα, πολλαπλασιασμός πινάκων, ιδιότητες. Αντιστρέψιμο, πίνακες. Επιμεριστικότητα. Η έννοια του γραμμικού συστήματος. Μέθοδος διαδοχικών απαλοιφών.

Λύση συστήματος με τον επαυξημένο πίνακα. Ορίζουσα 2ης τάξης. Αντίστροφος πίνακας 2Χ2. Λύση συστήματος με τον αντίστροφο πίνακα. Ορίζουσα 2ης τάξης. Ανάπτυγμα ορίζουσας 3ης τάξης. Ιδιότητες οριζουσών. Ομογενές σύστημα 3Χ3. Αντίστροφος πίνακας 3Χ3. Λύση συστήματος 3Χ3. Ορίζουσα ν τάξης. Λύση συστήματος νΧν με ορίζουσες.

β) Ομάδες — δακτύλιοι

Η έννοια της εσωτερικής πράξης. Υποσύνολα κλειστά ως προς πράξη. Η πράξη γενικά. Προσεταιριστικότητα. Αντιμεταθετικότητα. Ουδέτερο στοιχείο. Συμμετρικά στοιχεία. Συνέπειες προσεταιριστικότητας και αντιμεταθετικότητας.

Η έννοια της ομάδας και της υποομάδας, ιδιότητες.

Σύνολα εφοδιασμένα με δύο πράξεις. Η έννοια του δακτυλίου, ιδιότητες. Η έννοια του σώματος, ιδιότητες.

γ) Διανυσματικοί χώροι

Εξωτερική πράξη. Η έννοια του διανυσματικού χώρου, ιδιότητες. Ο χώρος Rν. Η έννοια του διανυσματικού υπόχωρου. Υπόχωρος παραγόμενος από Κ διανύσματα. Γραμμική εξάρτηση και ανεξαρτησία διανυσμάτων, βασικές ιδιότητες.

Βάση διανυσματικού χώρου. Κανονική βάση του Rν. Βάση υπόχωρου παραγόμενου από Κ διανύσματα. Διάσταση διανυσματικού χώρου. Εφαρμογές στη λύση γραμμικών συστημάτων ν εξισώσεων με μ αγνώστους. Σύστημα GRAMER Ομογενές σύστημα νΧμ.

δ) Μιγαδικοί αριθμοί

Η ανάγκη επέκτασης του R'. Κατασκευή του σώματος C των μιγαδικών. Εξισώσεις β' βαθμού στο C. Μιγαδικό επίπεδο. Μέτρο και όρισμα μιγαδικού. Σχέση καρτεσιανών και πολικών συντεταγμένων. Τριγωνομετρική μορφή μιγαδικού. Μέτρο και συζυγής μιγαδικού. Μέτρο και όρισμα γινομένου, πηλίκου μιγαδικών.

Ο συζυγής του γινομένου και του πηλίκου μιγαδικών. Τύπος DE MOIVRE. Νιοστές ρίζες μιγαδικού. Εξισώσεις στο C.

ε) Στατιστική

Πληθυσμός, μεταβλητή πληθυσμού. Συλλογή παρατηρήσεων: Απογραφή, δειγματοληψία. Κατανομή συχνοτήτων. Σχετική συχνότητα. Αθροιστική συχνότητα. Σχετική αθροιστική συχνότητα. Γραφική παράσταση κατανομής συχνοτήτων. Κυκλικό και ημικυκλικό διάγραμμα. Ομαδοποίηση παρατηρήσεων. Γραφική παράσταση κατανομής ομαδοποιημένων παρατηρήσεων. Μέση τιμή. Αλλαγή μεταβλητής. Διάμεσος. Πρακτικός υπολογισμός του διαμέσου.

Μέση απόλυτη απόκλιση. Διακύμανση. Τυπική απόκλιση. Αλλαγή μεταβλητής.

στ) Συνδυαστική

Καρτεσιανό γινόμενο. Πληθικός αριθμός καρτεσιανού γινομένου. Βασική αρχή απαρίθμησης. Η έννοια της διάταξης. Μεταθέσεις. Διατάξεις με επανάληψη. Πλήθος διατάξεων με επανάληψη.

Συνδυασμοί και ιδιότητες συνδυασμών. Τύπος του διωνύμου του NEWTON.

ζ) Πιθανότητες

Βασικές έννοιες: Πείραμα τύχης. Δειγματικός χώρος. Ενδεχόμενα. Πράξεις με ενδεχόμενα. Η έννοια της πιθανότητας. Ισοπίθανα ενδεχόμενα. Ιδιότητες της πιθανότητας. Δεσμευμένη πιθανότητα. Ανεξάρτητα ενδεχόμενα. Ανεξαρτησία ενδεχομένων περισσοτέρων από δύο. Δειγματοληψία και τυχαίοι αριθμοί.

2. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ

α) Διανύσματα

Διεύθυνση ευθείας, φορά ημιευθείας, εφαρμοστό διάνυσμα, ελεύθερο διάνυσμα. Πράξεις στα διανύσματα, ιδιότητες. Πολλαπλασιασμός αριθμού με διάνυσμα, ιδιότητες.

Η διανυσματική ευθεία, γραμμική εξάρτηση δύο διανυσμάτων. Διανυσματικό επίπεδο, γραμμική εξάρτηση τριών διανυσμάτων. Γραμμική εξάρτηση τεσσάρων διανυσμάτων, βάση και διάσταση.

β) Συντεταγμένες στο επίπεδο

Αλγεβρική τιμή διανύσματος. Συντεταγμένες σημείου. Συντεταγμένες διανύσματος. Μερικός λόγος. Συνθήκη συγγραμμικότητας διανυσμάτων και συντελεστής διευθύνσεως διανύσματος.

Εσωτερικό γινόμενο, ιδιότητες. Συνθήκη καθετότητας διανυσμάτων. Απόσταση δύο σημείων. Συνημίτονο γωνίας δύο διανυσμάτων.

γ) Η ευθεία

Εξίσωση γραμμής. Αλλαγή συστήματος αναφοράς. Συντελεστής διευθύνσεως ευθείας. Παράλληλες και κάθετες ευθείες. Εφαπτόμενη γωνίας δύο ευθειών. Εξίσωση ευθείας. Διάνυσμα παράλληλο ή κάθετο σε ευθεία. Σχετική θέση δύο ευθειών. Απόσταση σημείου από ευθεία. Δέσμη ευθειών.

δ) Κωνικές τομές

Εξίσωση κύκλου. Η εξίσωση $X^2 + \Psi^2 + A\chi + B\psi - \Gamma = 0$. Εξίσωση εφαπτόμενης κύκλου.

Ορισμός παραβολής και εξίσωσής της. Ιδιότητες παραβολής. Εξίσωση εφαπτόμενης παραβολής.

Ορισμός έλλειψης και η εξίσωσή της. Ιδιότητες έλλειψης. Έλλειψη και κύκλος. Εξίσωση εφαπτόμενης έλλειψης.

Ορισμός υπερβολής και η εξίσωσή της. Ιδιότητες υπερβολής. Ασύμπτωτες υπερβολής. Εξίσωση εφαπτόμενης υπερβολής.

Τομή Κωνικής επιφάνειας με επίπεδο. Μελέτη της $A\chi^2 + B\psi^2 + \Gamma\chi + \Delta\psi + E = 0$.

ε) Στοιχεία από την αναλυτική γεωμετρία του χώρου.

Συντεταγμένες σημείου. Συντεταγμένες διανυσμάτων. Συνθήκη γραμμικής εξάρτησης διανυσμάτων. Εσωτερικό γινόμενο. Εξίσωση σημειοσυνόλου στο χώρο. Εξίσωση επιπέδου και σφαίρας.

II. ΑΝΑΛΥΣΗ

α) Πραγματικοί αριθμοί πραγματικές συναρτήσεις

Το R ως διατεταγμένο σώμα. Η έννοια του φραγμένου διαστήματος. Άνω και κάτω φράγμα συνόλου. E⊆R. Συνέπειες του κιβωτισμού. Απόλυτος τιμή πραγματικού, χρήσιμες ανισότητες. Πραγματικές συναρτήσεις. Ειδικές συναρτήσεις. Αξιοσημείωτα χαρακτηριστικά μιας συνάρτησης. Μονοτονία συνάρτησης. Σύνολο τιμών συνάρτησης. Φραγμένη συνάρτηση. Αντίστροφη συνάρτηση. Η μονοτονία της αντίστροφης συνάρτησης. Σύνθεση συναρτήσεων.

β) Ακολουθίες πραγματικών αριθμών

Ακολουθίες με όριο μηδέν. Ακολουθία που φράσσεται από άλλη με όριο μηδέν. Πρόσθετη ακολουθιών με όριο μηδέν. Πολλαπλασιασμός ακολουθιών με όριο μηδέν. Πολλαπλασιασμός με φραγμένη ακολουθία. Συγκλίνουσες ακολουθίες. Βασικές ιδιότητες. Σύγκλιση και πράξεις. Σύγκλιση και διάταξη. Μονοτονία και σύγκλιση. Ο αριθμός e Μη συγκλίνουσες ακολουθίες. με όριο το $\pm\infty$.

Ακολουθίες που δεν έχουν όριο. Πράξεις με μη πεπερασμένα όρια. Απροσδιόριστες μορφές. Πράξεις και όρια.

γ) Όριο και συνέχεια συνάρτησης

Όριο συνάρτησης στο $\pm\infty$. Οριζόντια ασύμπτωτη. Ιδιότητες του ορίου. Όρια και διάταξη. Πλάγια ασύμπτωτη. Όριο και συνέχεια συνάρτησης στο Xo. Πλευρικά όρια και πλευρική συνέχεια. Ιδιότητες ορίου στο Xo. Συνέχεια και πράξεις. Κριτήριο ύπαρξης ορίου συνάρτησης με ακολουθίες. Όριο σύνθεσης συναρτήσεων. Όρια και συνέχεια τριγωνομετρικών συναρτήσεων. Συνέχεια σε κλειστό διάστημα. Μονοτονία και συνέχεια. Ιδιότητες εκθετικής και λογαριθμικής συνάρτησης.

δ) Παράγωγος

Η έννοια της παραγώγου. Κινηματική και γεωμετρική σημασία παραγώγου. Πλευρική παράγωγος. Διαδοχικές παράγωγοι. Παράγωγος και συνέχεια. Παράγωγος βασικών συναρτήσεων και κανόνες παραγώγισης. Παράγωγος σύνθεσης συναρτήσεων.

Ακρότατα συνάρτησης. Θεώρημα ROLLE. Θεώρημα μέσης τιμής και άμεσες συνέπειες.

Παράγουσα συνάρτηση. Απροσδιόριστες μορφές. Θεώρημα L'HOSPITAL. Μελέτη συνάρτησης. Μονοτονία, ακρότατα, κυρτά και κοίλα, σημεία καμπής. Εφαρμογές.

ε) Ολοκλήρωμα

Η έννοια του ολοκληρώματος. Υπολογισμός του ολοκληρώματος. Ιδιότητες ολοκληρώματος. Ολοκλήρωμα και διάταξη. Θεώρημα μέσης τιμής. Ολοκλήρωμα και παράγουσες. Μέθοδοι ολοκλήρωσης. Εφαρμογές. Υπολογισμός εμβαδών και όγκων.

ΦΥΣΙΚΗ 1ης και 2ης δέσμης

Α. ΣΚΟΠΟΣ

Επιδιώκεται ο σκοπός που ορίζεται για το μάθημα αυτό από την παράγραφο 3 του άρθρου 1 του Π. Δ/τος για την Α' τάξη Λυκείου.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Διατίθενται 5 ώρες την εβδομάδα από την αρχή μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων.

1. Έργο — ενέργεια
2. Ορμή — Κρούση
3. Πεδίο δυνάμεων
4. Κίνηση μέσα σε πεδία
5. Μελέτη κυκλωμάτων συνεχούς ρεύματος

6. Ηλεκτρομαγνητική επαγωγή
7. Εναλλασσόμενα ρεύματα.
8. Ηλεκτρομαγνητική θεωρία
9. Θερμοδυναμική (κινητική θεωρία αερίων, θερμοδυναμικά αξιώματα, εντροπία)
10. Ταλαντώσεις κύματα
11. Στοιχεία κβαντικής φυσικής (σωματιδιακή φύση της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας, κυματική φύση των υλικών σωματιδίων).
12. Η αγωγιμότητα του στερεού σώματος (αγωγοί, ημιαγωγοί, μονωτές, μαγνητικές και ηλεκτρικές ιδιότητες του στερεού).
13. Στοιχεία από την ειδική θεωρία της σχετικότητας.

ΧΗΜΕΙΑ 1ης και 2ης δέσμης

Α. ΣΚΟΠΟΣ

Επιδιώκεται ο σκοπός που ορίζεται για το μάθημα αυτό από την παράγραφο 3 του άρθρου 1 αυτού του Π. Δ/τος για την Α΄ τάξη Λυκείου.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Διατίθενται 3 ώρες από την αρχή μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων.

Ι. Ανόργανη Χημεία
1. Ιδιότητες μη ηλεκτρολυτών διαλυμάτων
2. Χημική αντίδραση — ταχύτητα αντιδράσεως — παράγοντες που την επηρεάζουν.
3. Χημική ισορροπία
4. Ηλεκτρονική θεωρία του σθένους — χημικοί δεσμοί
5. Ιδιότητες ηλεκτρολυτικών διαλυμάτων
6. Οξείδωση — αναγωγή
7. Μερικά οξέα βιομηχανικής σημασίας
8. Μελέτη της κατασκευής κραμάτων.

ΙΙ. Οργανική Χημεία
1. Εισαγωγή. Διαφορά ανόργανων και οργανικών ενώσεων
2. Σύσταση των οργανικών ενώσεων
3. Ονοματολογία — ισομέρεια των οργανικών ενώσεων
4. Οργανικές αντιδράσεις
5. Υδρογονάνθρακες
6. Αλκυλολογονίδια
7. Κορεσμένες, μονοσθενείς αλκοόλες
8. Πολυαλογονοπαράγωγα υδρογονανθράκων
9. Αιθέρες
10. Καρβονυλικές ενώσεις
11. Οργανικά οξέα (καρβονυλικά).
12. Εστέρες
13. Οπτική ισομέρεια
14. Αζωτούχες ενώσεις
15. Αμινοθέα
16. Υδατάνθρακες
17. Αρωματικές ενώσεις
18. Πολυμερή

ΒΙΟΛΟΓΙΑ — ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ 2ης δέσμης.

Α. ΣΚΟΠΟΣ

Επιδιώκεται ο σκοπός που ορίζεται για το μάθημα αυτό από την παράγραφο 2 του άρθρου 2 αυτού του Π.Δ/τος για τη Β΄ τάξη Λυκείου.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Διατίθενται 4 ώρες την εβδομάδα από την αρχή μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων.

Ι. Γενική Βιολογία
1. Το κύτταρο (δομή και λειτουργία του).

2. Γενετική.
Η έννοια της κληρονομικότητας και γενετικής. Πολλαπλασιασμός, αναπαραγωγή, γονιμοποίηση. Μηχανισμός μεταβίβασης του γενετικού υλικού.

Το γενετικό υλικό.
Μεταλλαγές. Μοριακή γενετική. Εφαρμοσμένη γενετική.

3. Μικροβιολογία
Οι προκαρυωτικοί οργανισμοί. Οι ιοί. Οι ευκαριωτικοί οργανισμοί. Ο μεταβολισμός των μικροβίων. Οι μικροοργανισμοί στο εργαστήριο. Η άμυνα ενάντια στα παθογόνα μικρόβια.

4. Προέλευση και εξέλιξη των οργανισμών.
Η ποικιλομορφία και βιοχημική ενότητα των οργανισμών. Η προέλευση της ζωής. Η προέλευση των κυττάρων. Η εξέλιξη των οργανισμών. Ενδείξεις για την εξέλιξη των οργανισμών. Τα πρωτεύοντα και η εξέλιξη του ανθρώπου. Φυλές.

5. Οικολογία.
Το οικοσύστημα.
Τα χερσαία και υδάτινα οικοσυστήματα.
Αλλαγή περιβάλλοντος.
Το φως και τα ζώα.
Οι ανθρώπινες κοινωνίες και η περιβαλλοντική κρίση.

ΙΙ. Ειδική Βιολογία — Βιολογία του ανθρώπου.
1. Το νευρικό σύστημα.
Ο νευρικός ιστός και η λειτουργία του. Ανατομία και λειτουργία του νευρικού συστήματος.
2. Οι αισθήσεις και τα αισθητήρια όργανα.
Το αισθητήριο της όρασης. Το αισθητήριο της ακοής και της ισορροπίας. Το αισθητήριο της όσφρησης. Το αισθητήριο της γεύσης.
Το δέρμα, όργανο των γενικών αισθήσεων.

3. Το ερειστικό σύστημα.
Η κατασκευή των ιστών. Η μορφολογία των οστών. Διάπλαση, ανάπτυξη, τελείωση και αναγέννηση των οστών. Τα οστά του σκελετού του ανθρώπου. Οι αρθρώσεις του σκελετού.
4. Το μυϊκό σύστημα.
Γραμμωτοί μύες. Οι λείοι μύες. Ο καρδιακός μυς. Η φυσιολογία της μυϊκής συστολής. Περιγραφή του μυϊκού συστήματος. Συνεργασία των μυών.

5. Πεπτικό σύστημα.
Γαστρεντερικός σωλήνας. Μεγάλοι αδένες του πεπτικού συστήματος.
Πέψη και απορρόφηση. Η φυσιολογία των κυριοτέρων γαστρεντερικών διαταραχών, θρέψη.

6. Κυκλοφορικό σύστημα—αίμα.
Το αιμοφόρο σύστημα. Το λεμφοφόρο σύστημα. Το αίμα.
7. Αναπνευστικό σύστημα.
Η ρίνα (μύτη). Ο λάρυγγας. Η τραχεία και οι βρόγχοι. Οι πνεύμονες. Οι αναπνευστικές κινήσεις. Η ρύθμιση των αναπνευστικών κινήσεων. Η ανταλλαγή των αερίων στους πνεύμονες και τους ιστούς.
8. Ουροποιητικό σύστημα.
Οι νεφροί, ουρητήρες, ουροδόχος κύστη, ουρήθρα.
9. Ενδοκρινείς αδένες.
Η υπόφυση και οι ορμόνες της. Τα επινεφρίδια και οι ορμόνες τους.
Ο θυρεοειδής αδένας. Ωοθήκες. Η ενδοκρινής μοίρα του παγκρέατος (ινσουλίνη - γλυκαλόνη). Παραθυρεοειδείς αδένες.
10. Γεννητικό σύστημα.
Γεννητικό σύστημα του άνδρα.
Γεννητικό σύστημα της γυναίκας.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ 2ης και 4ης δέσμης.

Α΄ ΣΚΟΠΟΣ

Επιδιώκεται ο σκοπός που ορίζεται για το μάθημα αυτό από την παράγραφο 3 του άρθρου 1 αυτού του Π.Δ/τος για την Α΄ τάξη Λυκείου.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Διατίθενται 4 ώρες την εβδομάδα από την αρχή μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων.
1. Πίνακες — Γραμμικά συστήματα.
Η έννοια του πίνακα και είδη πινάκων.

Πρόσθεση πινάκων και ιδιότητες. Πολλαπλασιασμός αριθμού με πίνακα, πολλαπλασιασμός πινάκων, ιδιότητες. Αντιστρέψιμοι πίνακες. Επιμεριστικότητα. Η έννοια του γραμμικού συστήματος. Μέθοδος διαδοχικών απαλοιφών.

Λύση συστήματος με τον επαυξημένο πίνακα.

Ορίζουσα 2ης τάξης. Αντίστροφος πίνακας 2Χ2. Λύση συστήματος με τον αντίστροφο πίνακα. Ορίζουσα 3ης τάξης. Ανάπτυγμα ορίζουσας 3ης τάξης. Ιδιότητες οριζουσών. Ορίζουσα ν τάξης. Λύση συστήματος νΧν με ορίζουσες.

2. Στατιστική.

Πληθυσμός, μεταβλητή πληθυσμού. Συλλογή παρατηρήσεων: Απογραφή, δειγματοληψία. Κατανομή συχνοτήτων. Σχετική συχνότητα. Αθροιστική συχνότητα. Σχετική αθροιστική συχνότητα. Γραφική παράσταση κατανομής συχνοτήτων. Κυκλικό και ημικυκλικό διάγραμμα. Ομαδοποίηση παρατηρήσεων. Γραφική παράσταση κατανομής ομαδοποιημένων παρατηρήσεων. Μέση τιμή. Αλλαγή μεταβλητής. Διάμεσος. Πρακτικός υπολογισμός του διαμέσου. Μέση απόλυτη απόκλιση. Διακύμανση. Τυπική απόκλιση. Αλλαγή μεταβλητής.

3. Συνδυαστική.

Καρτεσιανό γινόμενο. Πληθικός αριθμός καρτεσιανού γινομένου. Βασική αρχή απαρίθμησης.

Η έννοια της διάταξης. Μεταθέσεις. Διατάξεις με επανάληψη. Πλήθος διατάξεων με επανάληψη.

Συνδυασμοί και ιδιότητες των συνδυασμών. Τύπος του διωνύμου του NEWTON.

4. Πιθανότητες.

Βασικές έννοιες: Πείραμα τύχης. Δειγματικός χώρος. Ενδεχόμενα. Πράξεις με ενδεχόμενα.

Έννοια της πιθανότητας. Ισοπίθανα ενδεχόμενα. Ιδιότητες της πιθανότητας. Δεσμευμένη πιθανότητα. Ανεξάρτητα ενδεχόμενα. Ανεξαρτησία ενδεχομένων περισσοτέρων από δύο. Δειγματοληψία. Τυχαίοι αριθμοί.

5. Πραγματικές συναρτήσεις (Επαναλήψεις — συμπληρώσεις).

Η φυσική διάταξη στο R. Διαστήματα. Απόλυτη τιμή πραγματικού. Πραγματικές συναρτήσεις. Ειδικές συναρτήσεις. Η ευθεία ως γραφική παράσταση συνάρτησης. Συντελεστής διευθύνσεως ευθείας, μορφές της εξίσωσης ευθείας. Αξιοσημείωτα χαρακτηριστικά μιας συνάρτησης. Μονοτονία συνάρτησης. Σύνολο τιμών συνάρτησης. Φραγμένη συνάρτηση. Μέγιστη και ελάχιστη τιμή συνάρτησης. Σύνθεση συναρτήσεων.

Η αντίστροφη συνάρτηση, αντίστροφη και μονοτονία. Εκθετική, λογαριθμική συνάρτηση, και βασικές ιδιότητες. Εξίσωση γραμμής. Γενική μορφή εξίσωσης ευθείας. Ο κύκλος. Η παραβολή. Η έλλειψη. Η υπερβολή.

6. Όριο και συνέχεια συνάρτησης.

Ακολουθίες με πεπερασμένο όριο. Μοναδικότητα του ορίου. Όριο συνάρτησης στο $\pm$ 00. Πλάγια ασύμπτωτη. Όριο συνάρτησης στο Χ 0. Συνεχής συνάρτηση. Πλευρικά όρια συνάρτησης. Μη πεπερασμένο όριο συνάρτησης στο Χο. Ιδιότητες ορίου. Όρια και συνέχεια τριγωνομετρικών συναρτήσεων. Συνέχεια σε κλειστό διάστημα.

7. Παράγωγος.

Η έννοια της παραγώγου, κινηματική και γεωμετρική σημασία της παραγώγου. Διαδοχικές παράγωγοι. Παράγωγος και συνέχεια. Παράγωγος βασικών συναρτήσεων και κανόνες παραγώγισης. Παράγωγος σύνθεσης συναρτήσεων.

Ακρότητα συνάρτησης. Θεώρημα ROLLE. Θεώρημα μέσης τιμής και άμεσες συνέπειες. Παράγουσα συνάρτηση.

Μελέτη συνάρτησης: Μονοτονία, ακρότατα, κυρτά και κοίλα, σημεία καμπής. Εφαρμογές.

8. Ολοκλήρωμα.

Η έννοια του ολοκληρώματος. Υπολογισμός του ολοκληρώματος. Ιδιότητες ολοκληρώματος. Ολοκλήρωμα και διάταξη. Θεώρημα μέσης τιμής. Ολοκλήρωμα και παράγουσες. Μέθοδοι ολοκλήρωσης. Εφαρμογές. Υπολογισμός εμβαδών και όγκων.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

3ης δέσμης

Α. ΣΚΟΠΟΣ

Επιδιώκεται ο σκοπός που ορίζεται για το μάθημα αυτό από την παράγραφο 3 του άρθρου 1 αυτού του Π. Δ/τος για την Α' τάξη Λυκείου.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

1. Κείμενα Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας.

Διατίθενται 5 ώρες την εβδομάδα από την αρχή μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων:

1. Σοφοκλή, Οιδίπους Τύραννος: διδάσκεται 5 ώρες την εβδομάδα από την έναρξη των μαθημάτων μέχρι τα τέλη Νοεμβρίου και 3 ώρες από 1 μέχρι 23 Δεκεμβρίου.

α) Εισαγωγή: Σύντομη υπόμνηση των απαραίτητων πληροφοριών για την αρχαία δραματική ποίηση και ιδιαίτερα το Σοφοκλή. Ο Οιδίποδας τύραννος του Σοφοκλή (τοποθέτησή του μέσα στο έργο του τραγικού — περιεκτικό διάγραμμα του έργου).

β) Γλωσσική, πραγματολογική, νοηματική, λογική και αισθητική επεξεργασία της τραγωδίας. Τα χορικά μέρη θα διδαχτούν από δόκιμη μετάφραση, ενώ οι ενότητες στ. 276—299, 513—697, 950—1046 και 1223—1509 θα αποδοθούν περιληπτικά.

γ) Ύστερα από την ολοκλήρωση της ερμηνευτικής εργασίας, θα γίνει συνολική θεώρηση του έργου. Οι μαθητές, με βάση τα δεδομένα της διδασκαλίας στη σχολική αίθουσα, θα κληθούν να τοποθετήσουν το Σοφοκλή στην εποχή του και στο λογοτεχνικό είδος όπου ανήκει, να αναζητήσουν το βαθύτερο νόημα του Οιδίποδα Τύραννου και τις σημαντικότερες ιδέες που εκφράζονται μέσα στο έργο, να χαρακτηρίσουν τα κύρια πρόσωπα του δράματος (με παραπομπές σε συγκεκριμένες σκηνές και στίχους που οδηγούν στο χαρακτηρισμό του κάθε προσώπου) και να υπογραμμίσουν το δραματικό χαρακτήρα της τραγωδίας και τις θεατρικές αρετές της.

2. Θουκυδίδη, Περικλέους Επιτάφιος: Διδάσκεται 3 ώρες την εβδομάδα από τον Ιανουάριο ως το τέλος Μαρτίου.

α) Εισαγωγή: Σύντομη επανάληψη του βίου και του έργου του Θουκυδίδη.

Η πατρότητα του Επιτάφιου — Ένταξη του Επιτάφιου στην αρχαία ρητορική — Οι επιτάφιοι λόγοι στην Αρχαία Αθήνα — Η δομή και το περιεχόμενο του Επιτάφιου του Περικλή — Η θέση του Επιτάφιου μέσα στην Ιστορία του Θουκυδίδη.

β) Γλωσσική, πραγματολογική, νοηματική, λογική και αισθητική επεξεργασία των Κεφαλαίων 34—46 του Β' βιβλίου των Ιστοριών του Θουκυδίδη.

γ) Ύστερα από την ολοκλήρωση της ερμηνευτικής εργασίας, θα γίνει η συνολική θεώρηση του έργου. Με βάση τη διδασκαλία που έγινε στη σχολική αίθουσα, οι μαθητές θα κληθούν να δώσουν τη δομή, το νοηματικό περιεχόμενο του Επιτάφιου, τις σημαντικότερες ιδέες που εκφράζονται σ' αυτόν και να αξιολογήσουν τη σημασία του για τη συγκεκριμένη στιγμή της αθηναϊκής ιστορίας και για το σημερινό άνθρωπο. Τέλος να παρουσιάσουν τον Επιτάφιο ως έκφραση της ιδεολογίας και των θεσμών της αθηναϊκής δημοκρατίας, της Κλασικής Εποχής και να τον αποτιμήσουν ως λογοτεχνικό κείμενο.

3. Ανθολόγιο αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων: Διδάσκεται 2 ώρες την εβδομάδα από 1 Δεκεμβρίου ως το τέλος Μαρτίου και 5 ώρες από 1 Απριλίου ως το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων.

Θα διδαχθούν οι ενότητες από έργα αρχαίων (κλασικών) συγγραφέων που περιέχονται στο βιβλίο «Ανθολόγιο αρχαίων ελλήνων συγγραφέων» του ΚΕΜΕ (έκδοση ΟΕΔΒ 1983). Ύστερα από την απαραίτητη γραμματολογική πληροφόρηση για το συγγραφέα και το συγκεκριμένο έργο στο οποίο ανήκει η κάθε ενότητα, θα γίνεται η γλωσσική, πραγματολογική, νοηματική και αισθητική επεξεργασία της.

Όλα τα παραπάνω κείμενα (1—4) θα αποτελέσουν την εξεταστέα ύλη των γενικών εξετάσεων της 3ης Δέσμης.

II. Θεματογραφία.

Διδάσκεται 3 ώρες την εβδομάδα από την αρχή μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων, με σκοπό την εμπέδωση και συμπλήρωση των γνώσεων των μαθητών στο λεξιλόγιο, τη γραμματική και τη σύνταξη της αρχαίας ελληνικής. Γίνεται διδασκαλία (κυρίως γλωσσική) κατάλληλων παραγράφων από τα έργα αττικής πεζογραφίας της κλασικής εποχής.

ΛΑΤΙΝΙΚΑ 3ης δέσμης.

Διατίθενται 4 ώρες την εβδομάδα από την αρχή μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων.

1. Σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος των Λατινικών στην 3η Δέσμη της Γ' τάξης του Γενικού Λυκείου είναι να μάθουν οι μαθητές τα στοιχεία της λατινικής γλώσσας και να γίνουν ικανοί να διαβάζουν, να μεταφράζουν και να κατανοούν απλά λατινικά κείμενα.

2. Ο στόχος επιτυγχάνεται με τη διδασκαλία Λατινικών κειμένων που περιέχουν το βασικότερο λατινικό λεξιλόγιο και τα κυριότερα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα της λατινικής.

3. Η διδασκαλία γίνεται από ειδικό Ανθολόγιο, που περιέχει 40—50 διδακτικές ενότητες - κεφάλαια, από τις οποίες η κάθε μία μπορεί να διδάσκεται σε δύο ως τρεις διδακτικές ώρες και περιλαμβάνει με τη σειρά: α) μια σύντομη πραγματολογική και γραμματολογική εισαγωγή στο κείμενο που ακολουθεί, β) ένα σύντομο λατινικό κείμενο, αυτούσιο ή ελαφρά τροποποιημένο, κατάλληλο για τη διδασκαλία συγκεκριμένων γραμματικών ή συντακτικών φαινομένων, γ) λεξιλόγιο με τις άγνωστες λέξεις ή φράσεις, δ) τα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα που διδάσκονται σε κάθε ενότητα και ε) ασκήσεις για την εμπέδωση της γλωσσικής διδασκαλίας.

4. Ειδικότερα διδάσκονται τα ακόλουθα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα:

α) Γραμματικά φαινόμενα: Γράμματα, προφορά, ποσότητα φωνηέντων και συλλαβών, τονισμός, συλλαβισμός, έγκλιση τόνου, στίξη. Κλίση ουσιαστικών και επιθέτων, παραθετικά επιθέτων και επιρρημάτων, αντωνυμίες, αντωνυμικά επίθετα, το ρήμα SUM, αρχικοί χρόνοι των ρημάτων, οι τέσσερις συζυγίες, αποθετικά και ημιαποθετικά ρήματα περιφραστική συζυγία, τα κυριότερα ανώμαλα ρήματα, απρόσωπα ρήματα, επιρρήματα, προθέσεις, σύνδεσμοι.

β) Συντακτικά φαινόμενα: Η χρήση των πτώσεων και ιδιαίτερα η χρήση της γενικής, της δοτικής, της αφαιρετικής (αφαιρετική του χρόνου, γενική και αφαιρετική της ιδιότητας, δοτική κτητική, απόλυτη αφαιρετική).

Ο προσδιορισμός του χρόνου, του τόπου, του σκοπού. Ο ιστορικός CUM, ο αντίστροφος CUM, ο επαναληπτικός CUM, ο CUM με οριστική ενεστώτα.

Εξωτερικό και Εσωτερικό αναγκαστικό αίτιο, ποιητικό αίτιο.

Οι επιρρηματικές συμπερασματικές προτάσεις, ουσιαστικές συμπερασματικές προτάσεις, ουσιαστικές προτάσεις με το CUM, προτάσεις με το QUOMINUS και το QUIN, προτάσεις εναντιωματικές - παραχωρητικές, παραβολικές, αναφορικές, βουλητικές, χρονικές, τελικές, αιτιολογικές. Υποθετικοί λόγοι, ευθείες και πλάγιες ερωτήσεις — πλάγιος λόγος.

Ονοματικοί τύποι του ρήματος και ιδιαίτερα: το απαρέμφατο, η μετοχή, το γερούνδιο, το γερουνδιακό, γερουνδιακή έλξη.

Η χρήση της υποτακτικής και της προστακτικής. Η απαγόρευση. Το απαρέμφατο με τα ρήματα IUBEO, VETO, PROHIBEO, SINO, PATIOR, COGO. Η ακολουθία των χρόνων.

ΙΣΤΟΡΙΑ 3ης και 4ης ΔΕΣΜΗΣ

Α. ΣΚΟΠΟΣ

Επιδιώκεται ο σκοπός που ορίζεται για το μάθημα αυτό από την παράγραφο 3 του άρθρου 1 αυτού του Π. /τος για την Α' τάξη Λυκείου.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

I. Θέματα Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας από τις Πηγές:

Διδάσκεται 3 ώρες την εβδομάδα από την αρχή μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων.

1. Ευρωπαϊκός Διαφωτισμός.
2. Οι πολιτειακές αντιλήψεις των Ελλήνων πριν από την Επανάσταση του 1821 και ο χαρακτήρας των συνταγματικών κειμένων που διαμορφώθηκαν κατά τη διάρκειά της.
3. Τα οικονομικά του Αγώνα.
4. Η παιδεία κατά την Επανάσταση του 1821 και κατά την περίοδο της βαραρικής Αντιβασιλείας.
5. Εξωτερική Πολιτική των Ελλήνων από 1821 ως 1832.
6. Η Ελληνική Κοινότητα κατά την Τουρκοκρατία.
7. Ο Μικρασιατικός Πόλεμος 1918—1923 και η πορεία προς το Ελληνοτουρκικό Σύμφωνο του 1930.

II. Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές:

Διδάσκεται 1 ώρα την εβδομάδα από την αρχή μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων α) Για τα σχολικά έτη 1985 — 1986 και 1986 —1987:

1. Θεωρητικά προβλήματα της Ιστορίας:
Η ιστορία. Το ιστορικό γεγονός. Ο ιστορικός.
Ιστορία και Φυσικές Επιστήμες.
Ιστορική εξήγηση (EXPLANANS — EXPLANADUM).
Η αιτιότητα στην Ιστορία.
Κοινωνία και Άτομο
Ο ιστορικός χρόνος
2. Μεθοδολογικά προβλήματα της Ιστορίας:
Πηγές της ιστορίας, κατάταξη των πηγών.
Άμεσες πηγές. Έμμεσες πηγές.
Αξιοπιστία των πηγών.
Οι ιστοριοδίφες —ερευνητές.
Εργαλεία του ιστορικού.
Οι πηγές μιας ιστορικής περιόδου: της επανάστασης του 1821.
3. Βοηθητικές της ιστορίας επιστήμες: επιγραφική, παπυρολογία, παλαιογραφία, διπλωματική, ονομαστική, νομισματική, σφραγιδογραφία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ:

Η τελευταία μεταρρυθμιστική προσπάθεια στην Αρχαία Σπάρτη: (1) από τις πηγές, (2) κατά τη σύγχρονη έρευνα.

β) Για τα σχολικά έτη 1987 — 1988 και εξής:

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Εμφάνιση και εξέλιξη της ιστοριογραφίας και παράλληλη διαμόρφωση της ιστορικής μεθόδου:

α) Οι πρώτες προσπάθειες καταγραφής του παρελθόντος (π.χ. το έπος, οι γενεαλογίες, οι λογογράφοι ως προδρομικές μορφές ιστοριογραφίας).

β) Οι Έλληνες ιστορικοί: Ηρόδοτος, Θουκιδίδης, Πολύβιος.

γ) Οι Ρωμαίοι ιστορικοί: Τίτος Λίβιος, Τάκιτος, Σουητώνιος (οικουμενική αντίληψη της ιστορίας).

δ) Χριστιανική Ιστοριογραφία: Ευσέβιος Αυγουστίνος (τελεολογική αντίληψη της ιστορικής ζωής).

ε) Βυζαντινή Ιστοριογραφία: Προκόπιος. Άννα Κομνηνή. Νικηφόρος Γρηγοράς.

Βυζαντινή Χρονογραφία: Ι. Μαλάλας.

στ) Δυτικοευρωπαϊκή και Αραβική ιστοριογραφία κατά το μεσαίωνα: Γρηγόριος της TOURS VEDE VENERABILIS IBN KHALDOWN.

ζ) Νεότεροι χρόνοι:

NICOLO MACCHIAVELLI BOSSUET

G. B. VICO ή

Η ιστοριογραφία κατά την αντίληψη των διαφωτιστών, των ρομαντικών, των θετικιστών, των μαρξιστών.

θ) Σύγχρονη ιστοριογραφία:

Συνολική θεώρηση της ιστορικής ζωής (οικονομική ζωή, κοινωνική οργάνωση, πολιτική δράση, επιστημονική έρευνα.... τέχνη).

Από τους ηγέτες στους λαούς.

Διεπιστημονική προσέγγιση του ιστορικού υλικού.

Αλλαγή μεθοδολογίας.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Μεθοδολογία της Ιστορίας.

α) Το αντικείμενο της ιστορίας.

β) Οι «πηγές» της ιστορίας: άμεσες και έμμεσες.

γ) Βοηθητικές για τον ιστορικό επιστήμες: αρχαιολογία, παλαιογραφία, επιγραφική, νομισματική, γλωσσολογία, οικονομία, κοινωνιολογία (πώς οι επιστήμες αυτές βοηθούν τον ιστορικό να κατανοήσει το δικό του υλικό και να το ερμηνεύσει).

δ) Κατανόηση των πηγών. Αξιοπιστία των πηγών, διασταύρωση των πληροφοριών για αναζήτηση της αλήθειας.

ε) Η «αφήγηση» του ιστορικού.

στ) Στοιχεία που μπορούν να επηρεάζουν την «αφήγηση» του ιστορικού:

Ο θεωρητικός οπλισμός του.

Οι εμπειρίες, οι ιδέες του.

Προβλήματα, αναζητήσεις της κοινωνίας του.

ζ) Το «ιστορικό γεγονός» ως ιστορική δράση και ως ιστορική αφήγηση.

η) Διαρκής εξέλιξη της μεθόδου.

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Πώς χρησιμοποιήθηκε κατά καιρούς η ιστορική γνώση, τι μπορεί να προσφέρει στην παιδεία του σύγχρονου ανθρώπου:

α) Για δικαίωση ορισμένων θεσμών και τρόπων διακυβέρνησης, για προβολή ορισμένης ιδεολογίας και τρόπων συμπεριφοράς, για πρόβλεψη του μέλλοντος κλπ.

β) Για καλλιέργεια ιστορικής συνείδησης και κρίσης.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Θεωρητικά προβλήματα της Ιστοριογραφίας:

α) Η έννοια του παρελθόντος και η γνωσιολογική προσέγγισή του.

β) Η δυνατότητα (ή τα όρια) αντικειμενικότητας του ιστορικού.

γ) Οι παράγοντες της ιστορικής ζωής ή η έννοια του ιστορικού γίγνεσθαι:

Οι ανάγκες του ανθρώπου

το φυσικό περιβάλλον

η τεχνολογία (επινοήσεις του ανθρώπου)

τα μέσα παραγωγής

οι παραγωγικές δυνάμεις και σχέσεις

ο ρόλος του ατόμου και των μαζών.

δ) Η αιτιότητα στην ιστορία και το πρόβλημα της ιστορικής εξήγησης.

ε) Το πρόβλημα των γενικεύσεων στην ιστορία και η διατύπωση ιστορικών νόμων.

στ) Η ιδεαλιστική και η υλιστική (διαλεκτική) ερμηνεία της ιστορίας.

ζ) Οι έννοιες του χώρου και του χρόνου για την κατανόηση της ιστορίας.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Γιατί μελετάμε την ιστορία το νόημα της ιστορικής συνείδησης και σκέψης.

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ 4ης Δέσμης.

Α΄. ΣΚΟΠΟΣ

α) Να γνωρίσουν οι μαθητές το αντικείμενο, τα πλαίσια, την έκταση και τη σημασία της Κοινωνιολογίας, **στοιχεία** απαραίτητα για την παραπέρα κοινωνιολογική γνωστική δομή και προβληματισμό τους.

β) Τα κοινωνικά φαινόμενα και προβλήματα να προκαλέσουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον στους μαθητές αυτής της ηλικίας, που μάχονται για την ιδεολογική, την επαγγελματική και γενικά την κοινωνική και πολιτιστική ένταξή τους.

Β΄. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Διδάσκεται 4 ώρες την εβδομάδα από την αρχή μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: Η κοινωνία της εποχής μας.

Κεφ. 1ο: Τύποι κοινωνικής οργάνωσης:

Ι. Αγροτική και προβιομηχανική κοινωνία.

ΙΙ. Η βιομηχανική κοινωνία.

Κεφ. 2ο: Κοινωνία και Κράτος:

Κεφ. 3ο: Κοινωνική διαστρωμάτωση — Κοινωνική κινητικότητα:

Ι. Κοινωνική διαστρωμάτωση

ΙΙ. Κοινωνική κινητικότητα.

Κεφ. 4ο: Οι κοινωνικοί θεσμοί:

Ι. Μορφή και λειτουργία των κοινωνικών θεσμών.

ΙΙ. Μεταβολή και μετασχηματισμός των κοινωνικών θεσμών.

Κεφ. 5ο: Ιδεολογία —Κουλτούρα.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: Το άτομο στην κοινωνία.

Κεφ. 1ο: Προσωπικότητα και κοινωνική συμπεριφορά.

Κεφ. 2ο: Κοινωνικοποίηση και κοινωνικός έλεγχος:

Ι. Κοινωνικοποίηση.

ΙΙ. Κοινωνικός έλεγχος.

Κεφ. 3ο: Κοινωνικές δομές και συμπεριφορά.

Κεφ. 4ο: Προσδιοριστικοί παράγοντες της κοινωνικής συμπεριφοράς:

Ι. Νοοτροπίες.

ΙΙ. Στερεότυπα, πεποιθήσεις και προκαταλήψεις.

Κεφ. 5ο: Κοινωνική συμπεριφορά και τρόποι εκδήλωσής της:

Ι. Κοινωνική στάση

ΙΙ. Γνώμες — Κοινή γνώμη.

Κεφ. 6ο: Προβλήματα κοινωνικής προσαρμογής. Ανομία — Αλλοτρίωση.

Κεφ. 7ο: Η αποκλίνουσα συμπεριφορά.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ 4ης ΔΕΣΜΗΣ

Α΄. ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος της Πολιτικής Οικονομίας είναι να επεκτείνουν οι μαθητές τις γνώσεις τους σε οικονομικά θέματα και να εμβαθύνουν πάνω σ' αυτές.

Β΄. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Διδάσκεται 4 ώρες την εβδομάδα από την αρχή μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων.

1. Αντικείμενο της Πολιτικής Οικονομίας
2. Εισαγωγικές έννοιες
3. Ο ρόλος του κράτους στην οικονομία
4. Οι ανάγκες των ατόμων και η ζήτηση αγαθών
5. Η οργάνωση των επιχειρήσεων
6. Η παραγωγή, το κόστος της, η προσφορά των προϊόντων της
7. Ο προσδιορισμός των τιμών των προϊόντων στην αγορά: Ανταγωνισμός, μονοπώλιο, ολιγοπώλιο
8. Οι τιμές των συντελεστών της παραγωγής
9. Το εθνικό προϊόν
10. Κατανάλωση - αποταμίευση - επένδυση
11. Προσδιορισμός του εισοδήματος και της απασχόλησης
12. Χρήμα και τραπεζικό σύστημα
13. Οικονομικές διακυμάνσεις και πληθωρισμός
14. Ο δημόσιος τομέας
15. Διεθνείς οικονομικές σχέσεις
16. Καπιταλιστικός τύπος παραγωγής
17. Έννοια και μέτρηση της «αξίας»
18. Υπεραξία και κέρδος
19. Οικονομικές κρίσεις
20. Ιμπεριαλισμός

21. Σοσιαλιστική οικονομία
22. Ελληνική οικονομία.

III. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΩΦΕΛΙΜΟΤΗΤΑΣ
5ης δέσμης

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Σκοπός και διδακτέα ύλη όπως ορίζεται παραπάνω για την 1η, 2η, 3η και 4η δέσμη.

ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Α. ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος είναι να βοηθήσει τους μαθητές που δε θα ακολουθήσουν την τριτοβάθμια εκπαίδευση, να αποκτήσουν τις απαραίτητες οικονομικές γνώσεις, που έχουν σχέση με την ενεργό ζωή.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Διατίθενται 4 ώρες την εβδομάδα από την αρχή μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων.

1. Βασικές έννοιες της οικονομίας
2. Ανάγκες, αγαθά, συντελεστές παραγωγής της οικονομίας
3. Ζήτηση και προσφορά αγαθών
4. Επιχείρηση
5. Συνεταρισμοί
6. Οικονομικές συναλλαγές
7. Πιστωτικοί τίτλοι
8. Το χρήμα
9. Τράπεζες — ασφάλειες
10. Ο τόκος
11. Δημόσια έσοδα, δημόσιες δαπάνες
12. Διεθνείς συναλλαγές
13. Οικονομικά συστήματα
14. Δικαιώματα και υποχρεώσεις εργαζομένων

ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ

Σκοπός και διδακτέα ύλη όπως ορίζεται παραπάνω γι' αυτό το μάθημα, ως μάθημα γενικής παιδείας, για την 1η, 2η, 3η και 4η δέσμη.

ΑΡΧΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

Α. ΣΚΟΠΟΣ

Απώτερος στόχος του μαθήματος είναι η γενική κατατόπιση των μαθητών σε θέματα διοίκησης δημοσίων ή ιδιωτικών ιδρυμάτων, επιχειρήσεων, υπηρεσιών κτλ.

Κεντρική θέση σε όλα αυτά κατέχει το γραφείο με τις πολλές και ποικίλες λειτουργίες.

Ειδικός στόχος του μαθήματος είναι η βασική θεωρητική κατάρτιση κα πρακτική εξάσκηση των μαθητών στα ακόλουθα αντικείμενα, όπως λεπτομερέστερα περιγράφονται στο αναλυτικό πρόγραμμα: Οργάνωση γραφείου, Εμπορική Αλληλογραφία και Διοικητική πρακτική, Οργάνωση Αρχείου, Δημόσιες Σχέσεις.

Βασικός τρόπος προσφοράς του γνωστικού αντικειμένου παραμένει ο παραδοσιακός τρόπος διδασκαλίας στην αίθουσα, με τη βοήθεια του σχολικού εγχειριδίου και άλλων κατάλληλων εποπτικών μέσων (διαγράμματα, υποδείγματα εγγράφων κτλ.). Όμως το μάθημα απαιτεί επισκέψεις σε πολλά και ποικίλα γραφεία, όπου οι μαθητές θα έρχονται σε άμεση επαφή με τις εφαρμοσμένες μορφές των όσων διδάσκονται.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Διατίθενται 2 ώρες την εβδομάδα από την αρχή μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων.

I. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

Α' Το γραφείο στη σύγχρονη επιχείρηση

1. Έννοια, σημασία και κατηγορίες επιχειρήσεων
2. Το γραφείο στις σύγχρονες επιχειρήσεις
3. Τα τμήματα μιας μεγάλης σύγχρονης επιχείρησης — αρμοδιότητες.

α) Τμήμα Διοικητικού
β) Τμήμα προσωπικού
γ) Τμήμα λογιστηρίου
δ) Τμήμα προμηθειών
ε) Τμήμα πωλήσεων
στ) Τμήμα μεταφορών
ζ) Τμήμα παραγωγής
η) Τμήμα μελετών, ανάπτυξης
θ) Τμήμα δημοσίων σχέσεων

Β' Το προσωπικό των γραφείων μιας σύγχρονης επιχείρησης.

1. Υπηρεσία προσωπικού
2. Η θέση του προσωπικού στη διαρθρωτική οργάνωση της επιχείρησης (κατηγορίες — αρμοδιότητες).
3. Πρόσληψη προσωπικού (τρόπος και διαδικασία επιλογής).
4. Εκπαίδευση και εξέλιξη του προσωπικού.

Γ'. Διοίκηση — Οργάνωση Γραφείου

1. Έννοια και λειτουργίες της διοίκησης
2. Μορφές οργάνωσης
3. Διακρίσεις τυπικής οργάνωσης
4. Συστήματα οργάνωσης
5. Αρχές και αδυναμίες οργάνωσης
6. Οργανογράμματα
7. Τμηματοποίηση της εργασίας

Δ' Περιβάλλον του γραφείου

1. Επιλογή τόπου και χώρου εγκατάστασης μιας επιχείρησης.
2. Οργάνωση εσωτερικών χώρων (έπιπλα — φωτισμός — θέρμανση — εξαερισμός — θόρυβος — χρώματα — μουσική).

Ε. Μηχανές γραφείου και επικοινωνίες

1. Πλεονεκτήματα από τη χρησιμοποίηση μηχανών στις σύγχρονες επιχειρήσεις.
2. Κατηγορία — είδη μηχανών γραφείου και επικοινωνίας.

II. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ — ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

1. Επικοινωνίες
2. Έγγραφη επικοινωνία
α) Έντυπα (μορφή - εμφάνιση)
β) Εκθέσεις
γ) Αναφορά
δ) Αίτηση
ε) Υπεύθυνη δήλωση
στ) Εξουσιοδότηση
ζ) Βιογραφικό σημείωμα
η) Τηλεγράφημα
θ) Τήρηση πρακτικών κλπ.
3. Αλληλογραφία (έννοια — διακρίσεις — χρησιμότητα)
4. Εμπορική αλληλογραφία (έννοια — διακρίσεις — χρησιμότητα)
5. Εισερχόμενη αλληλογραφία — εξερχόμενη αλληλογραφία
6. Εγκύκλιες επιστολές
7. Επιστολές προσφοράς εμπορευμάτων
8. Επιστολές προσφοράς υπηρεσιών
9. Επιστολές αγοραπωλησίας εμπορευμάτων
10. Επιστολές διακανονισμού λογαριασμών και συν/κών
11. Επιστολές πληροφοριών

III. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

1. Σκοπιμότητα ύπαρξης γραφείου
2. Συστήματα αρχειοθέτησης
3. Μέθοδοι αρχειοθέτησης
4. Υλικά — μέσα αρχειοθέτησης — εξοπλισμός αρχείου
5. Εκκαθάριση αρχείου — μέθοδοι εκκαθάρισης

IV. ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

1. Δημόσιες σχέσεις (έννοια)
2. Διάκριση Δ.Σ. από άλλες παρεμφερείς λειτουργίες (προπαγάνδα — διαφήμιση — μάρκετινγκ).

3. Μέσα Δ.Σ. (τύπος — ραδιόφωνο — τηλεόραση — κινηματογράφος και η συμβολή τους στο έργο των Δ.Σ.).

4. Υπηρεσία — Τμήμα δημοσίων σχέσεων

5. Η σημασία των Δ.Σ. στην οικονομική ζωή

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ

Α. ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος «Περιβάλλον και Υγεία» είναι να στρέψει το ενδιαφέρον του μαθητή στο βιολογικό, φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον και να του δώσει χρήσιμες πληροφορίες και τρόπους σωστής χρήσης και αντιμετώπισης δυσμενών επιδράσεων του περιβάλλοντος προς αυτόν τον ίδιον.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Διατίθεται μία ώρα την εβδομάδα από την αρχή μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων.

Γενικά

Οι βασικές προϋποθέσεις της ζωής

Ο άνθρωπος δέσμιος του βιολογικού του οικοσυστήματος

Ερωτήσεις

Το βιολογικό περιβάλλον

Δημογραφία

Η αύξηση του ανθρώπινου πληθυσμού

Το δημογραφικό πρόβλημα της Ελλάδας

Αναπαραγωγή και ανάπτυξη του ανθρώπου

Οι γεννητικοί αδένες και η διαδικασία της αναπαραγωγής

Κυοφορία και τοκετός

Η βρεφική και νηπιακή ηλικία.

Η ψυχανοητική ανάπτυξη του παιδιού

Σχολική και εφηβική ηλικία

Ανάστημα και βάρος

Η κρίση της εφηβείας

Ο γάμος, η οικογένεια και η παραγωγική εργασία

Επαγγελματικός προσανατολισμός

Το τέλος της επαγγελματικής σταδιοδρομίας και τα προβλήματα των γηρατειών

Τα μυστικά της καλής διατροφής

Τα διάφορα τρόφιμα

Θερμιδικά ισοδύναμα τροφής

Οι αρρώστιες και επιδημιολογία τους

Γιατί και από τί αρρωσταίνουμε

Τα ατυχήματα

Τα λοιμώδη νοσήματα

Τα κρυολογήματα και οι επιπλοκές τους

Τα παιδικά λοιμώδη νοσήματα

Γένεση, ακμή και παρακμή των λοιμωδών νοσημάτων

Συμβίωση με οικόσιτα και άλλα ζώα

Ερωτήσεις

Το φυσικό περιβάλλον.

Γενικά.

Ο ήλιος, πατέρας της ζωής.

α) Υπεριώδης ακτινοβολία.

β) Η φωτεινή ακτινοβολία και το όργανο της οράσεως.

Η ατμόσφαιρα.

α) Βιολογικός κύκλος οξυγόνου και διοξειδίου του άνθρακα.

β) Η πείνα των ιστών για οξυγόνο (Ανοξαιμία).

Το νερό.

Ο κύκλος του νερού στη φύση.

Μετεωρολογικό κλίμα.

α) Το κλίμα της Ελλάδας.

β) Η ζώνη ευεξίας.

γ) Το κρυοπάγημα.

δ) Η θερμοπληξία (ηλίαση).

Το νερό και ο άνθρωπος.

α) Δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης.

β) Η αγάπη μας προς το υγρό στοιχείο.

Ερωτήσεις.

Το κοινωνικό περιβάλλον.

Γενικά.

Η κατοικία και οι χώροι εργασίας και αναψυχής του ανθρώπου.

α) Οι χαρακτήρες της υγιεινής κατοικίας.

β) Η αγροτική κατοικία.

γ) Χώροι εργασίας και αναψυχής.

Ρύπανση και μόλυνση του περιβάλλοντος.

α) Ρύπανση της ατμόσφαιρας.

β) Ρύπανση του εδάφους και των υδάτων.

Υπερεκμετάλλευση και μετατροπή του περιβάλλοντος.

α) Σπατάλη, εκμετάλλευση και άνιση διανομή των φυσικών πόρων του πλανήτη μας.

β) Υποβιβάζεται ποιοτικά το φυσικό μας περιβάλλον;

Ερωτήσεις.

Πρώτες βοήθειες.

Γενικά.

Ανακοπή (σταμάτημα της αναπνοής)

Αιμορραγία.

Καταπληξία (SHOCK).

Δηλητηριάσεις.

Κατάγματα.

Εγκαύματα.

Δάγκωμα από φίδι (ή άλλα ζώα)

Λιποθυμία.

Επίλογος.

Ερωτήσεις.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ

Α. ΣΚΟΠΟΣ

α) Να γνωρίσουν οι μαθητές το αντικείμενο, τα πλαίσια, την έκταση και τη σημασία της Κοινωνιολογίας, στοιχεία απαραίτητα για την παραπέρα κοινωνιολογική γνωστική δομή και προβληματισμό τους.

β) Τα κοινωνικά φαινόμενα και προβλήματα να προκαλέσουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον στους μαθητές αυτής της ηλικίας, που μάχονται για την ιδεολογική, την επαγγελματική και γενικά την κοινωνική και πολιτιστική ένταξή τους.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Διατίθενται 4 ώρες την εβδομάδα από την αρχή μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: Η κοινωνία της εποχής μας.

Κεφ. 1ο: Τύποι κοινωνικής οργάνωσης.

Ι. Αγροτική και προβιομηχανική κοινωνία.

ΙΙ. Η βιομηχανική κοινωνία.

Κεφ. 2ο: Κοινωνία και Κράτος.

Κεφ. 3ο: Κοινωνική Διαστρωμάτωση — Κοινωνική Κινητικότητα.

Ι. Κοινωνική διαστρωμάτωση.

ΙΙ. Κοινωνική κινητικότητα.

Κεφ. 4ο: Οι κοινωνικοί θεσμοί.

Ι. Μορφή και λειτουργία των κοινωνικών θεσμών.

ΙΙ. Μεταβολή και σχηματισμός των κοινωνικών θεσμών.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: Το άτομο στην κοινωνία.

Κεφ. 1ο: Κοινωνικοποίηση και κοινωνικός έλεγχος.

Ι. Κοινωνικοποίηση.

ΙΙ. Κοινωνικός έλεγχος.

Κεφ. 2ο: Κοινωνικές δομές και συμπεριφορά.

Κεφ. 3ο: Προσδιοριστικοί παράγοντες της κοινωνικής συμπεριφοράς.

Ι. Νοοτροπίες.

ΙΙ. Στερεότυπα, πεποιθήσεις και προκαταλήψεις.

Κεφ. 4ο: Κοινωνική συμπεριφορά και τρόποι εκδήλωσής της.

I. Κοινωνική στάση.

II. Γνώμες — Κοινή γνώμη.

Κεφ. 5ο: Προβλήματα κοινωνικής προσαρμογής, Ανομία-αλλοτρίωση.

Κεφ. 6ο: Αποκλίνουσα συμπεριφορά.

ΜΕΛΕΤΗ ΧΩΡΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Διατίθενται 4 ώρες την εβδομάδα από την αρχή μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων.

Α. ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση του μαθητή με την οργάνωση και τους τρόπους λειτουργίας των κοινωνικών θεσμών, ιδρυμάτων, υπηρεσιών, ιδιωτικών επιχειρήσεων κλπ.

Β. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ

Διδακτική μέθοδος είναι πρώτα η αυτοψία με παράλληλη ξενάγηση από ειδικούς. Έτσι ο μαθητής έρχεται σε άμεση επαφή με τους χώρους και τους ανθρώπους που εφαρμόζουν στην πράξη όσα ίσως ο ίδιος γνωρίζει θεωρητικά από τη σχολική διδασκαλία μαθημάτων, όπως η φυσική, η χημεία, η βιολογία αλλά και η αγωγή του πολίτη, η πρακτική οικονομία, οι αρχές λειτουργίας γραφείου κ.α. Ανάλογα με την περιοχή που εδρεύει το σχολείο— και ως περιοχή ορίζεται ο κύκλος με ακτίνα 50 χιλιομέτρων, όπου θα περιλαμβάνεται έδρα νομού— οι μαθητές επισκέπτονται και ξεναγούνται σε διάφορες υπηρεσίες, οργανισμούς και επιχειρήσεις, όπως ενδεικτικά αναφέρεται στον ακόλουθο πίνακα:

Αντικείμενο	Τα θέματα επίσκεψης-ξενάγησης τα ρυθμίζει :	Σημειώσεις
Νομαρχία	Διευθυντής Νομαρχίας	Αποκέντρωση-Οργάνωση Υπηρεσιών, Προϋπολογισμός, Δημόσια έργα κ.λ.π.
Δημαρχείο	(αναπλ.) Δήμαρχος	Τοπική Αυτοδιοίκηση, Υπηρεσίες (π.χ. καθαριότητας και οδοστρωμάτων), Ληξιαρχείο κ.λ.π.
Εφορία-Δημόσιο Ταμείο	Διευθυντής	Έσοδα-τήρηση φακέλων, εντελλόμενα έξοδα, εκτιμήσεις περιουσιακών στοιχείων κ.λ.π.
Δασαρχείο	Δασάρχης	Οργάνωση, εκτιμήσεις ζημιών, φυτώρια, ξύλευση, αεροφωτογράφηση κ.λ.π.
Λιμεναρχείο Τελωνείο	Λιμενάρχης/Αρχιτελώνης	Οργάνωση, αστυνόμευση, λαθρεμπόριο, κίνηση λιμένος κ.λ.π.
Μεγάλη στρατιωτική μονάδα	Επιτελάρχης	Οργάνωση, τροφοδοσία, ασκήσεις ετοιμότητας, εκπ/ση, αποθήκες υλικού κ.λ.π.
Νοσοκομείο	Αρχίατρος-Προϊστάμενος διοικητικών υπηρεσιών	Κίνηση ασθενών, τροφοδοσία, φαρμακείο, εξωτερικά ιατρεία, χρηματοδότηση κ.λ.π.
Μητρόπολη	Πρωτοσύγκελος	Διοικητικός μηχανισμός, διαχείριση εκκλησιαστικής περιουσίας, κληροδοτήματα, Φιλανθρωπικά ιδρύματα.
Εργοστάσιο	Διοικητικές/Αρχιεργάτης	Τεχνικά στοιχεία, οικονομικά στοιχεία, κατανομή εργασίας, συνδικαλισμός κ.λ.π.
Ορυχείο/Αλυκές	Διοικητικός/Αρχιεργάτης	Τεχνικά στοιχεία, οικονομικά στοιχεία, κατανομή εργασίας, συνδικαλισμός κ.λ.π.
Ναυπηγείο	Διοικητικός/Αρχιεργάτης	Τεχνικά στοιχεία, οικονομικά στοιχεία κατανομή εργασίας, συνδικαλισμός κ.λ.π.
Αγροτικός συνεταιρισμός	Πρόεδρος	Παραγωγή και κατανάλωση, συνδιοίκηση, διαχείριση προϊόντων-χρημάτων Ε.Ο.Κ.
Αγροτικές εγκαταστάσεις, π.χ. εκκοκκιστήριο, συσκευαστήριο, σιλό	Διοικητικός/Τεχνικός	Συγκέντρωση προϊόντων, τυποποίηση, πωλήσεις, αποθήκευση κ.λ.π.
Συγκοινωνιακό κέντρο π.χ. Κ.Τ.Ε.Λ. Σιδηροδρομικός σταθμός	Σταθμάρχης	Κίνηση

Άλλοι Οργανισμοί : (π.χ. Τράπεζες, Βιοτεχνίες, (λαχαν.) Αγορά, Έκθεση, Ραδιοφ. Σταθμό, Εφημερίδα, Πρακτορείο τύπου, Διϋλιστήριο...........).

Ο παραπάνω πίνακας πρέπει να θεωρηθεί ενδεικτικός και μπορεί να τροποποιηθεί, να συμπληρωθεί κλπ., ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες και δυνατότητες.

Το πρόγραμμα των επισκέψεων—ξεναγήσεων δεν μπορεί και δεν πρέπει να καλύψει μόνο του ολόκληρο το διδακτικό χρόνο του μαθήματος, γιατί τότε η γνωριμία με τα πράγματα μένει αόριστη και ξεχνιέται, και —το κυριότερο— περιορίζεται σε ό,τι ο καθένας μόνος είδε, πρόσεξε, κατάλαβε και συγκράτησε.

Έτσι σε κάθε τετράωρο επίσκεψης—ξενάγησης ορίζεται να αντιστοιχεί ένα τετράωρο συζήτησης, ανταλλαγής των κατασταλαγμένων κ.α. εντυπώσεων, συστηματοποίησης και καταγραφής των όσων οι μαθητές είδαν κα έμαθαν στην επίσκεψη, σε ένα κοινό κείμενο 2—3 σελίδων.

Η συζήτηση θα γίνει μέσα στην τάξη με βάση τις εμπειρίες (και τις σημειώσεις) των μαθητών από την επίσκεψη, και με την καθοδήγηση του καθηγητή. Οποιαδήποτε άλλα στοιχεία προσκομιστούν από τους μαθητές (ή και τον καθηγητή) π.χ. από τη μελέτη βιβλίων, ή άλλες έγκυρες πηγές, είναι ευπρόσδεκτα, αλλά δεν επιτρέπεται να επισκιάσουν (και πολύ λιγότερο να αναιρέσουν) την άμεση γνωριμία με τα πράγματα, που προηγήθηκε.

Σημείωση: Η παραπάνω οργάνωση του μαθήματος απαιτεί 10—15 επισκέψεις το χρόνο, κάτι απόλυτα εφικτό στα αστικά κέντρα, όπου προβλέπεται να λειτουργήσει ο νέος θεσμός. Πρόβλημα θα παρουσίαζαν ίσως τα αποκεντρωμένα σχολεία. Γι' αυτό σωστό θα ήταν ο προγραμματισμός των επισκέψεων να γίνει έγκαιρα από τους Λυκειάρχες, που αυτοί μπορούν πιο εύκολα να συνεννοηθούν με τους επικεφαλής των υπηρεσιών, Ιδρυμάτων κλπ. για τις ημερομηνίες και τους ξεναγούς, ακόμα και να συνδυάσουν τις επισκέψεις δύο ή και περισσοτέρων σχολείων, αν τα αντίστοιχα τμήματα έχουν λίγους μαθητές.

Αρθρο 4.

Ωρολόγιο και αναλυτικό πρόγραμμα Α', Β', Γ' και Δ' τάξης Εσπερινού Λυκείου Μέσης Γενικής Εκπ/σης.

1. Τα διδασκόμενα μαθήματα και οι ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας τους στην Α, Β' και Γ' τάξη Εσπερινού Λυκείου Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης ορίζονται ως εξής:

Μαθήματα	Ωρες εβδ. διδασκ. κατά τάξεις		
	Α	Β'	Γ'
Θρησκευτικά	2	2	1
Νεοελληνική Γλώσσα και Γραμματεία	3	3	3
Αρχαία Ελληνική γλώσσα και Γραμματεία	6	4	4
Ιστορία	2	2	2
Φιλοσοφικά	—	—	1
Ψυχολογία	—	1	—
Μαθηματικά	3	4	3
Κοσμογραφία	—	—	1
Φυσική	2	1	2
Χημεία	1	1	1/—
Γεωλογία-Ορυκτολογία	—	1	—
Βιολογία-Ανθρωπολογία-Υγιεινή	—	—	1/2
Ξένη Γλώσσα (Αγγλικά ή Γαλλικά)	2	2	2
Φυσική Αγωγή	1	1	1
Σύνολο ωρών	22	22	22

2. Η διδακτέα ύλη των μαθημάτων της Α' τάξης Εσπερινού Λυκείου Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης ορίζεται ως εξής:

α) ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ, ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ, ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ, ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ: Ισχύει το αναλυτικό πρόγραμμα της αντίστοιχης τάξης του Ημερήσιου Λυκείου όπως ορίζεται από το άρθρο 1 αυτού του Π. Δ/τος με προσαρμογή της εκτάσεως της διδακτέας ύλης στις ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας κάθε μαθήματος.

β) ΙΣΤΟΡΙΑ

Ιστορία του Ανθρώπινου Γένους.

α) Σπουδάζοντας το παρελθόν.

β) Οι άνθρωποι πριν από τις τεχνολογικές επαναστάσεις.

γ) Η γεωργική επανάσταση.

δ) Η βιομηχανική επανάσταση.

ε) Η επανάσταση της υψηλής τεχνολογίας.

στ) Ατενίζοντας το μέλλον: Προβληματισμοί για το μέλλον μας.

γ) ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

Α' ΑΛΓΕΒΡΑ, ώρες 2

Διδάσκονται οι ενότητες 1, 2, 3, 4, 5 και 6 της Άλγεβρας της Α' τάξης του Ημερήσιου Λυκείου όπως ορίζονται από το άρθρο 1 αυτού του Π. Δ/τος.

Β' ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ, ώρα 1

Διδάσκονται οι ενότητες 1, 2, 3, 4, 5, 6 και 7 της Γεωμετρίας της Α' τάξης του Ημερήσιου Λυκείου όπως ορίζονται από το άρθρο 1 αυτού του Π. Δ/τος.

δ) ΦΥΣΙΚΗ

1. Εισαγωγή:

Φυσικά μεγέθη, το διεθνές σύστημα. Διαστάσεις.

Μεταβολές φυσικών μεγεθών.

ΜΗΧΑΝΙΚΗ

2. Κινήσεις ευθύγραμμες και καμπυλόγραμμες

Συστήματα αναφοράς. Ταχύτητα. Επιτάχυνση.

Κινήσεις με επιτάχυνση. Σύνθεση ταχυτήτων. Ελεύθερη πτώση. Βολές. Περιοδικές κινήσεις. Ομαλές κυκλικές κινήσεις. Γραμμικές αρμονικές ταλαντώσεις. Φθίνουσα —αμείωτη, σύνθεση δυνάμεων.

4. Δύναμη και κίνηση.

Νόμοι του Νεύτωνα. Αρχή διατήρησης της ορμής.

Τριβή. Κεντρομόλος δύναμη. Δύναμη και αρμονική ταλάντωση.

5. Περιστροφή στερεού.

Ροπή δύναμης. Κέντρο βάρους. Ροπή αδράνειας. Στροφορμή.

ε) ΧΗΜΕΙΑ

Ιστορική εξέλιξη της Χημείας. Φυσικά και Χημικά φαινόμενα. Σύσταση της ύλης. Νόμοι της Χημείας. Ατομική και μοριακή θεωρία. Οι τρεις φυσικές καταστάσεις της ύλης. Διαλύματα. Σύμβολα στοιχείων—Χημικοί τύποι—Χημικές εξισώσεις. Χημική συγγένεια—Σθένος —Ρίζες. Υδρογόνο—Οξυγόνο—Όζον—Νερό —Υπεροξείδιο του υδρογόνου. Αλογόνα—Υδραλογόνα—Θείο και ενώσεις του. Άζωτο —Φωσφόρος—Άνθρακες—Βυρίτιο—Βόριο.

3. Η διδακτέα ύλη των μαθημάτων της Β' τάξης Εσπερινού Λυκείου Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης ορίζεται ως εξής:

α) ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ, ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ, ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ, ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ: Ισχύει το αναλυτικό πρόγραμμα της αντίστοιχης τάξης του Ημερήσιου Λυκείου, όπως ορίζεται από το άρθρο 2 αυτού του Π. Διατάγματος, με προσαρμογή της εκτάσεως της διδακτέας ύλης στις ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας κάθε μαθήματος.

β) ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Διδάσκονται τα ακόλουθα κείμενα:

1) Από 11 Σεπτεμβρίου ως το τέλος Νοεμβρίου θα ολοκληρωθεί η διδασκαλία της αρχαίας ελληνικής γλώσσας από ειδικό εγχειρίδιο.

2) Από 1 Δεκεμβρίου ως την 31 Ιανουαρίου θα διδαχτεί Υπέρ του αδυνάτου λόγος του Λυσία, όπως στη Β' τάξη του Ημερήσιου Λυκείου.

3) Από 1 Φεβρουαρίου ως το τέλος του διδακτικού έτους θα διδαχτεί η Ιστορία του Θουκυδίδη, όπως στη Β' τάξη του Ημερήσιου Λυκείου.

γ) ΙΣΤΟΡΙΑ

Ι. Κατά το σχολικό έτος 1985—1986 διδάσκονται τα ακόλουθα:

(Από την Κτίση της Κωνσταντινουπόλεως ως την Πτώση της για τον Ελληνισμό —από την κατάρρευση του Ρωμαϊκού Κράτους ως το Γαλλικό Διαφωτισμό για τον άλλο Κόσμο).

1. Εισαγωγή: Συνοπτική αναδρομή (από τις αρχές της ιστορικής ζωής ως την Κτίση της Κωνσταντινουπόλεως και την κατάρρευση του Ρωμαϊκού Κράτους).

2. Συνοπτικό διάγραμμα της Βυζαντινής και γενικότερα της Μεσαιωνικής Ιστορίας (κύριες περίοδοι, κύρια προβλήματα, κύρια επιτεύγματα).

3. Η Κωνσταντινούπολη ως οικονομικό, διοικητικό και πολιτιστικό κέντρο.

4. Οι παράγοντες που διαμόρφωσαν τη φυσιογνωμία του Βυζαντίου (Ελληνικός πολιτισμός, Ρωμαϊκή κρατική παράδοση και Χριστιανισμός: Πίστη και Εκκλησία).

5. Το αυτοκρατορικό πολίτευμα και η νομοθεσία (Θεοδόσιος Β', Ιουστινιανός, Ίσαυροι, Μακεδόνες, Νομική Σχολή της Κωνσταντινούπολης —κυρίως τον 11ο αιώνα— εξάβιβλος του Αρμενόπουλου).

6. Διοίκηση, στρατός, ναυτικό, διπλωματία.

7. Οικονομική ζωή (γεωργία, βιοτεχνία, εμπόριο) δημοσιονομική πολιτική.

8. Παιδεία, Εκπαίδευση, Αποστολική δραστηριότητα.

9. Κράτος και Εκκλησία (Κωνσταντίνος Α', Θεοδόσιος Α', Ιουστινιανός Α', Ηράκλειος, Λέων Γ' Ίσαυρος, Φώτιος, Κηρουλάριος).

10. Η βυζαντινή τέχνη και η ακτινοβολία της.

11. Ο Ισλαμικός Κόσμος (Θρησκεία, οικονομική ζωή, ιδιαίτερα όμως επιστήμη και τέχνη του).

12. Ο Ευρωπαϊκός Κόσμος (κρατική διαμόρφωση, οικονομική ζωή, κοινωνική οργάνωση, επιστήμη, τέχνη, σταυροφορική εξόρμηση, πρώτη αναγέννηση).

13. Ο Σλαβικός και λοιπός μεσαιωνικός Κόσμος.

ΙΙ. Από το σχολικό έτος 1986—87 ως διδακτέα ύλη του μαθήματος ορίζεται η παρακάτω:

Ιστορία του Νεοελληνικού Κράτους (με αναφορές και στην παράλληλη ιστορία του κόσμου):

α) Εισαγωγή: Πλαίσια της Ελληνικής και της παγκόσμιας ιστορίας.

β) Η πάλη των Ελλήνων για πολιτική ανεξαρτησία (από τον Καποδίστρια ως το β μισό του 20ού αιώνα).

γ) Η πάλη των άλλων λαών για την ανεξαρτησία τους: ακμή και παρακμή της ευρωπαϊκής κυριαρχίας στον κόσμο.

δ) Η ελληνική προσπάθεια για οικονομική ανεξαρτησία.

ε) Η προσπάθεια των άλλων λαών για οικονομική ανεξαρτησία: ακμή και παρακμή της ευρωπαϊκής οικονομικής ηγεμονίας.

δ) ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

Α'. ΑΛΓΕΒΡΑ, ώρες 2.

Διδάσκονται η ενότητα 7 της Άλγεβρας της Α΄ τάξης του Ημερήσιου Λυκείου όπως ορίζεται από το άρθρο 1 αυτού του Π. Δ/τος και οι ενότητες 1, 2 και 3 της Άλγεβρας της Β΄ τάξης του Ημερήσιου Λυκείου όπως ορίζονται από το άρθρο 2 αυτού του Π. Δ/τος.

Β'. ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ, ώρες 2.

Διδάσκονται οι ενότητες 8 και 9 της Γεωμετρίας της Α΄ τάξης του Ημερήσιου Λυκείου όπως ορίζεται από το άρθρο 1 αυτού του Π. Δ/τος και οι ενότητες 1, 2, 3 και 4 της Γεωμετρίας της Β΄ τάξης του Ημερήσιου Λυκείου όπως ορίζεται από το άρθρο 2 αυτού του Π. Δ/τος.

ε) ΦΥΣΙΚΗ

Θερμότητα.

Διαστολή των σωμάτων.

Θερμότητα. Θερμοκρασία. Θερμόμετρα. Διαστολή των στερεών. Εξισώσεις γραμμικής επιφανειακής και κυβικής διαστολής. Διαστολή των υγρών. Ανωμαλία της διαστολής του νερού. Μεταβολή της πυκνότητας των στερεών και των υγρών ανάλογα με τη θερμοκρασία. Πειραματική μελέτη των μεταβολών των αερίων. Απόλυτο μηδέν και απόλυτη κλίμακα θερμοκρασιών.

Θερμιδομετρία.

Ποσότητα θερμότητας και μονάδα ποσότητας. Η ειδική θερμότητα. Μέτρηση της ειδικής θερμότητας (στερεών και υγρών) με τη μέθοδο των μειγμάτων. Θερμιδόμετρα. Ειδικές θερμότητες των αερίων. Θερμότητα από την καύση (καυσίμων και τροφών).

Μεταβολές στην κατάσταση των σωμάτων.

Τήξη και πήξη, οι νόμοι τους. Θερμότητα τήξεως και μέτρησή της. Θερμιδόμετρο LAPLACE. Εξαέρωση. Βρασμός και νόμοι του βρασμού. Θερμότητα εξαερώσεως. Υγροποίηση των αερίων και του αέρα.

Απόλυτη και σχετική υγρασία του αέρα.

Διάδοση της θερμότητας. Τρόποι διαδόσεως της θερμότητας. Εφαρμογές. Μηχανικό έργο και θερμότητα. Μηχανική θεωρία της θερμότητας. Μετατροπή του μηχανικού έργου σε θερμότητα. Μηχανικό ισοδύναμο της θερμότητας. Υποβάθμιση της ενέργειας.

Στατικός Ηλεκτρισμός:

1. Ηλεκτρικό φορτίο: Φύση του ηλεκτρισμού, αρχή της διατηρήσεως των φορτίων. Θεμελιώδη φαινόμενα. Νόμος του COULOMB. Μονάδες ηλεκτρικού φορτίου.

2. Ηλεκτρικό πεδίο: Ορισμός ηλεκτρικού πεδίου. Στοιχεία ηλεκτρικού πεδίου (ένταση, δυναμικό, διαφορά δυναμικού σε δύο σημεία). Μονάδες εντάσεως και δυναμικού.

3. Χωρητικότητα αγωγού: Ορισμός χωρητικότητας. Μονάδες μετρήσεως της χωρητικότητας. Ενέργεια φορτισμένου αγωγού. Πυκνωτές. Χωρητικότητα επιπέδου πυκνωτή, ενέργεια φορτισμένου πυκνωτή, σύνδεση πυκνωτών, μορφές πυκνωτών.

Συνεχές ηλεκτρικό ρεύμα:

1. Ηλεκτρικό ρεύμα: Το ηλεκτρικό ρεύμα ως ροή ηλεκτρονίων. Πηγές ηλεκτρικού ρεύματος. Ένταση του ηλεκτρικού ρεύματος. Νόμος του ΟΗΜ. Μονάδες μετρήσεως της εντάσεως του ρεύματος. Μονάδες αντιστάσεως. Αμπερόμετρο και βολτόμετρο. Μελέτη της αντιστάσεως ενός αγωγού. Σύνδεση αντιστάσεων. Ρυθμιστικές αντιστάσεις. Ρυθμιστής τάσεως.

2. Ενέργεια του ηλεκτρικού ρεύματος: Ενέργεια και ισχύς του ηλεκτρικού ρεύματος. Νόμος του JOULE. Εφαρμογές.

3. Κλειστό κύκλωμα: Η γεννήτρια στο κλειστό κύκλωμα. Ηλεκτρεγερτική δύναμη και εσωτερική αντίσταση. Νόμος του ΟΗΜ στο κλειστό κύκλωμα.

στ) ΧΗΜΕΙΑ

Κατάταξη των στοιχείων. Περιοδικό σύστημα. Σύγχρονη ατομική θεωρία. Θεωρία της ηλεκτρολυτικής διαστάσεως. Ηλεκτρόλυση —νόμοι της —οξέα —Βάσεις —Άλατα.

Γενικά για τα μέταλλα και τα κράματα.

Νάτριο —Κάλλιο —Μαγνήσιο — Ασβέστιο — Αργίλιο — Κασσίτερος — Μόλυβδος — Χαλκός — Άργυρος — Χρυσός — Ψευδάργυρος — Υδράργυρος — Χρώμιο — Μαγγάνιο — Σίδηρος — Νικέλιο — Κοβάλτιο — Λευκόχρυσος — Ράδιο — Ουράνιο.

ζ) ΓΕΩΛΟΓΙΑ — ΟΡΥΚΤΟΛΟΓΙΑ

Ισχύει το αναλυτικό πρόγραμμα της Α΄ τάξης του Ημερήσιου Λυκείου, όπως ορίζεται από το άρθρο 1 αυτού του Π. Δ/τος.

4. Η διδακτέα ύλη των μαθημάτων της Γ΄ τάξης Εσπερινού Λυκείου Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης ορίζεται ως εξής:

α) ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ, ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ, ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ:

Ισχύει το αναλυτικό πρόγραμμα της αντίστοιχης τάξης του Ημερήσιου Λυκείου όπως ορίζεται από το άρθρο 3 αυτού του Π. Δ/τος.

β) ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Διδάσκονται μέχρι 31 Ιανουαρίου ενότητες από τα κείμενα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Β΄ τάξης Ημερήσιου Λυκείου και από 1 Φεβρουαρίου μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων ενότητες από τα κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Γ΄ τάξης του Ημερήσιου Λυκείου.

γ) ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Διδάσκονται τα ακόλουθα κείμενα:

1. Πλάτωνα Πρωταγόρας, από 11 Σεπτεμβρίου ως το τέλος Δεκεμβρίου όπως στη Β΄ τάξη Ημερήσιου Λυκείου.

2. Σοφοκλή Αντιγόνη, από τον Ιανουάριο ως το τέλος του διδακτικού έτους, όπως στη Β΄ τάξη του Ημερήσιου Λυκείου.

δ) ΙΣΤΟΡΙΑ

α) Η αρχαία ελληνική πόλη — κράτος

β) Ο Ελληνισμός τον καιρό της ρωμαιοκρατίας

γ) Ο Εξελληνισμός του χριστιανισμού και ο εκχριστιανισμός του Ελληνισμού και ο νέος κόσμος στα πλαίσια του Βυζαντίου.

δ) Κοινωνικά προβλήματα και θεσμοί το Βυζάντιο (και η εξέλιξη του ρωμαϊκού δικαίου).

ε) Η πολιτιστική φυσιογνωμία του ύστερου Βυζαντίου: (1) Πολιτιστική ακτινοβολία (2) Ρίζες του Νέου Ελληνισμού.

στ) Φραγκοκρατία — Τουρκοκρατία: οικονομική κοινωνική, πολιτική, πολιτισμική παρουσία του Ελληνισμού και δυνάμεις επιβίωσης και ανανέωσης.

ζ) Δυναμική του 1821: Ο κοινωνικές δυνάμεις που ετοίμασαν και πραγματοποίησαν την Επανάσταση.

η) Βαυαροκρατία:

θ) Ο ιστορικός χώρος της ανατολικής Μεσογείου ειδικότερα το 19ο και 20ο αιώνα.

ε) ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

Α' ΑΛΓΕΒΡΑ, ώρες 2

Διδάσκονται οι ενότητες 4, 5 και 6 της 'Αλγεβρας της Β' τάξης του Ημερήσιου Λυκείου, όπως ορίζεται από το άρθρο 2 αυτού του Π. Δ/τος.

Β' ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ, ώρα 1

Διδάσκονται οι ενότητες 5 και 6 της Γεωμετρίας της Β' τάξης του Ημερήσιου Λυκείου όπως ορίζεται από το άρθρο 2 αυτού του Π. Δ/τος.

στ) ΦΥΣΙΚΗ

Μαγνητισμός: Ιδιότητες μαγνητών. Μαγνητικά πεδία. Μαγνητική κατάταξη υλικών. Μαγνητικό πεδίο της γης.

Ηλεκτρομαγνητισμός: Μαγνητικό πεδίο ρεύματος. Νόμος BIOT —SAVART. Μαγνητικό πεδίο διαφόρων ρευματοφόρων αγωγών. Επίδραση μαγνητικού πεδίου σε ρεύμα. Νόμος LAPLACE.

1. Επαγωγικά ρεύματα.

Επαγωγή — αμοιβαία επαγωγή — αντεπαγωγή — εφαρμογές.

2. Εναλλασσόμενο ρεύμα — μετασχηματιστές.

3. Αρμονική ταλάντωση (Αμείωτη —φθίνουσα — εξαναγκασμένη — φθίνουσα).

4. Κύματα — είδη κυμάτων — ιδιότητες. Ηλεκτρικές ταλαντώσεις. Ηλεκτρομαγνητικά κύματα. Το φως ως κύμα. Φάσματα (εκπομπή — απορροφήσεις) φωταύγεια. Χρώμα του ουράνιου.

5. Αγωγιμότητα των στερεών. Αγωγιμότητα αερίων. Αγωγιμότητα στο κενό. Εφαρμογές. Ακτίνες.

6. Συστήματα εκπομπής στους δέκτες ηλεκτρομαγνητικών κυμάτων (ραδιόφωνο — τηλεόραση — ραντάρ).

7. Ατομική Φυσική.

ζ) ΧΗΜΕΙΑ

Το πλήθος των οργανικών ενώσεων. Σύσταση των οργανικών ενώσεων. Κατάταξη —Ονοματολογία.

Κορεσμένοι υδρογονάνθρακες. Ακόρεστοι υδρογονάνθρακες. Αλκοόλες — Αιθέρες — Καρβονυλικές ενώσεις — Καρβονικά οξέα — Αμινοξέα — Πρωτεΐνες. Υδατάνθρακες — Αρωματικές ενώσεις — ύλες — Υδροαρωματικές ενώσεις — Αλκαλοειδή — Βιταμίνες — Ορμόνες — Ένζυμα — Χημειοθεραπεία — Εντομοκτόνο — Συνθετικές υφαντικές ύλες — Πλαστικά — Τεχνητές ύλες — Ρητίνες.

η) ΚΟΣΜΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΑ — ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ — ΥΓΙΕΙΝΗ:

Ισχύει το αναλυτικό πρόγραμμα της Β' τάξης του Ημερήσιου Λυκείου όπως ορίζεται από το άρθρο 2 αυτού του Π. Δ/τος.

5. Τα διδασκόμενα μαθήματα και οι ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας τους στη Δ' τάξη Εσπερινού Λυκείου Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης ορίζονται ως εξής:

Μαθήματα	Ώρες
Α' Γενικής Παιδείας	
Ιστορία	1
Αρχές Πολιτικής Επιστήμης-Στοιχεία Δημοκρατικού Πολιτεύματος	1
Σύνολο ωρών	2

Β' Προπαρασκευαστικά	Ώρες κατά δέσμη			
	1η	2η	3η	4η
Νεοελληνική Γλώσσα και Γραμματεία	4	4	4	4
Μαθηματικά	8	4	–	4
Φυσική	5	5	–	–
Χημεία	3	3	–	–
Βιολογία-Ανθρωπολογία	–	4	–	–
Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία	–	–	8	–
Λατινικά	–	–	4	–
Ιστορία	–	–	4	4
Κοινωνιολογία	–	–	–	4
Πολιτική Οικονομία	–	–	–	4
Σύνολο ωρών	20	20	20	20

Γ' Γενικής Ωφελιμότητας 5η δέσμη	Ώρες
Νέα Ελληνική Γλώσσα και Γραμμετεία	4
Εφαρμοσμένα Οικονομικά	4
Ξένη Γλώσσα και Αγγλικά ή Γαλλικά	4
Αρχές Λειτουργίας Γραφείορ	3
Περιβάλλον και Υγεία	1
Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία	
Σύνολο ωρών	20

6. Οι μαθητές της Δ' τάξης Εσπερινού Λυκείου Γενικής Εκπαίδευσης επιλέγουν μία από τις τέσσερις δέσμες προπαρασκευαστικών μαθημάτων ή την 5η δέσμη μαθημάτων γενικής ωφελιμότητας.

7. Ως διδακτέα ύλη των μαθημάτων γενικής παιδείας στη Δ' τάξη Εσπερινού Λυκείου Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης ορίζεται η προβλεπόμενη από το προηγούμενο άρθρο για την Ιστορία και τις Αρχές πολιτικής επιστήμης— Στοιχεία Δημοκρατικού Πολιτεύματος, ως μαθήματα γενικής παιδείας.

8. Ως διδακτέα ύλη των προπαρασκευστικών μαθημάτων και των μαθημάτων γενικής ωφελιμότητας της Δ' τάξης Εσπερινού Λυκείου Μέσης Γενικής εκπαίδευσης ορίζεται η προβλεπόμενη κατά μάθημα ύλη για τη Γ' τάξη Ημερήσιου Λυκείου Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης, από το προηγούμενο άρθρο.

'Αρθρο 5.

Ωρολόγιο και αναλυτικό Πρόγραμμα Α', Β' και Γ' τάξης Πρότυπου Ελληνικού Κλασικού Λυκείου.

1. Τα διδασκόμενα μαθήματα και οι ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας στις Α' και Β' τάξεις του Πρότυπου Ελληνικού Κλασικού Λυκείου ορίζανται ως εξής:

Μαθήματα	Ώρες εβδομ. διδασκαλίας κατά τάξεις	
	Α'	Β'
Θρησκευτικά	2	2
Νεοελληνική Γλώσσα και Γραμματεία	4	4
Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία	8/7	6
Ιστορία	2/3	2
Λατινικά	2/1	2/1
Ψυχολογία	-	1
Μαθηματικά	3	4

Κοσμογραφία	—	1
Φυσική	2	2
Χημεία	1	1
Βιολογία (Γεν. Βιολ. Ανθρ.-Υγιεινή)	—	1
Γεωλογία-Ορυκτολογία	1	—
Ξένη Γλώσσα (Αγγλικά ή Γαλλικά)	1/2	1/2
Γερμανικά	2/1	2/1
Φυσική αγωγή	1	1
Μουσική	1	—
ΣΕΠ	—/1	—/1
Σύνολο ωρών	30	30

2. Οι μαθητές όλων των τάξεων των Προτύπων Ελληνικών Κλασικών Λυκείων διδάσκονται δύο ξένες γλώσσες, τη Γερμανική και την Αγγλική ή Γαλλική.

3. Η διδακτέα ύλη των μαθημάτων της Α' τάξης του Πρότυπου Ελληνικού Κλασικού Λυκείου ορίζεται ως εξής:

α) ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ, ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ, ΙΣΤΟΡΙΑ, ΦΥΣΙΚΗ, ΧΗΜΕΙΑ, ΓΕΩΛΟΓΙΑ—ΟΡΥΚΤΟΛΟΓΙΑ, ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΑΓΓΛΙΚΑ ή ΓΑΛΛΙΚΑ), ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ:

Ισχύει το αναλυτικό πρόγραμμα της αντίστοιχης τάξης του Ημερήσιου Λυκείου όπως ορίζεται από το άρθρο 1 αυτού του Π. Δ/τος.

β) ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ:

Εφαρμόζεται το αναλυτικό πρόγραμμα της αντίστοιχης τάξης του Ημερήσιου Λυκείου, όπως ορίζεται από το άρθρο 1 αυτού του Π. Δ/τος με τις ακόλουθες τροποποιήσεις ως προς τη διδακτέα ύλη:

1) Διατίθενται 8 ώρες την εβδομάδα από την αρχή της διδασκαλίας των μαθημάτων μέχρι της 20 Ιανουαρίου και 4 ώρες από 21 Ιουνουαρίου μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων για γλωσσική διδασκαλία από το Εγχειρίδιο που χρησιμοποιείται στην Α' τάξη Ημερήσιου Λυκείου.

2) Διατίθενται 3 ώρες την εβδομάδα από 11 Ιανουαρίου μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων για ερμηνεία περικοπών από τα Ελληνικά του Ξενοφώντα.

γ) ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

Ισχύει το αναλυτικό πρόγραμμα της αντίστοιχης τάξης του Ημερήσιου Λυκείου, όπως ορίζεται από το άρθρο 1 αυτού του Π. Δ/τος, με τη διαφορά ότι για την Άλγεβρα διατίθενται 2 ώρες από την αρχή της διδασκαλίας των μαθημάτων μέχρι 20 Ιανουαρίου και 1 ώρα από 21 Ιανουαρίου μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων και για τη Γεωμετρία διατίθεται 1 ώρα από την αρχή της διδασκαλίας των μαθημάτων μέχρι τις 20 Ιανουαρίου και 2 ώρες από 21 Ιανουαρίου μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων.

δ) ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Α. ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της διδασκαλίας των Λατινικών είναι:

α) Να κάνει τους μαθητές ικανούς να διαβάζουν και να κατανοούν τα αντιπροσωπευτικότερα κείμενα της κλασικής λατινικής Γραμματείας.

β) Να διεγείρει το ενδιαφέρον των μαθητών για να γνωρίσουν και να εκτιμήσουν το κάλλος της μορφής των λατινικών κειμένων, τις ηθικές αξίες που περικλείουν και τα ιδιαίτερα πολιτιστικά στοιχεία που αντικατοπτρίζονται σ' αυτό, ώστε να συνειδητοποιήσουν ότι ο πολιτισμός της Ευρώπης, και γενικότερα των προηγμένων λαών πολλά οφείλει στο ρωμαϊκό πολιτισμό, που είναι το άλλο σκέλος του κλασικού κόσμου.

γ) Να προσπορίσει στους μαθητές αξιόλογο λεξιλογικό και γλωσσικό πλούτο από μια γλώσσα, η οποία έχει διανύσει στην επιστήμη, στην τέχνη και στη φιλοσοφία πολλά και σημαντικά συστατικά στοιχεία της και είναι η μητέρα — γλώσσα των σημαντικότερων γλωσσών του ευρωπαϊκού κόσμου.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Γλωσσική διδασκαλία: Διατίθενται 2 ώρες την εβδομάδα από την αρχή της διδασκαλίας των μαθημάτων μέχρι 20 Ιανουαρίου και 1 ώρα την εβδομάδα από 21 Ιανουαρίου μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων για:

α) Ανάγνωση και μετάφραση απλών λατινικών κειμένων από εγκεκριμένο Ανθολόγιο Ασκήσεων της Λατινικής. Παράλληλα και με βάση τις ασκήσεις του Ανθολογίου, γίνεται συστηματική διδασκαλία των πιο συνηθισμένων γραμματικών και συντακτικών φαινομένων από εγκεκριμένο διδακτικό εγχειρίδιο της Λατινικής Γραμματικής σε τόση έκταση όση χρειάζεται για μία πρώτη γνωριμία των μαθητών με τη γλώσσα αυτή και όση απαιτείται για να καταστούν οι μαθητές ικανοί να διαβάζουν, να μεταφράζουν και να κατανοούν το περιεχόμενο των διδασκομένων λατινικών κειμένων.

β) Εμπέδωση των διδασκομένων γραμματικών και συντακτικών φαινομένων με γραπτές ή και προφορικές ασκήσεις που θα περιλαμβάνουν:

1. Φράσεις και μικρές — απλές προτάσεις για συμπλήρωση ή μετασχηματισμό ορισμένων μερών τους.

2. Λέξεις, φράσεις και μικρές απλές προτάσεις για μεταφορά από τα ελληνικά στα λατινικά και αντίθετα.

γ) Ευκαιριακά: 1) Απομνημόνευση λέξεων και φράσεων με τις οποίες θα εμπλουτίζεται προοδευτικά το λατινικό λεξιλόγιο των μαθητών. 2) επισήμανση στερεότυπων λατινικών φράσεων, που διατηρούνται ακόμη ως όροι ή αποφθεγματικές εκφράσεις. 3) επισήμανση αντίστοιχων γλωσσικών φαινομένων της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

ε) ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ

Α. ΣΚΟΠΟΣ

Ο γενικός σκοπός της διδασκαλίας της Γερμανικής γλώσσας στο Κλασικό Λύκειο είναι να δώσει στους μαθητές τα βασικά και απαραίτητα στοιχεία της γλώσσας ως προϋπόθεση για μια ευρύτερη ανάπτυξη και εμπλουτισμό των γνώσεών τους σ' ό,τι αφορά το γερμανόφωνο πνευματικό και λοιπό πολιτισμό. Ειδικότερα η διδασκαλία της Γερμανικής γλώσσας αποσκοπεί στο να δημιουργήσει στους μαθητές τις προϋποθέσεις (κατοχή του βασικού λεξιλογίου, γνώση των βασικών κανόνων ορθογραφίας και γραμματικής, καθώς και της δομής της γλώσσας) ώστε να μπορούν:

α) να κατανοούν με ευχέρεια και να ομιλούν ορθά τη γερμανική γλώσσα στα πλαίσια του βασικού λεξιλογίου της.

β) να κατανοούν απλά Γερμανικά κείμενα.

γ) να συμμετέχουν σε συζήτηση στη γερμανική και να εκφράζουν την προσωπική τους γνώμη.

δ) να γράφουν ορθά στη γερμανική.

ε) να γνωρίσουν από άμεσες ή έμμεσες πληροφορίες τον πολιτισμό και την πνευματική ζωή, καθώς και τον τρόπο ζωής των κατοίκων του γερμανόφωνου χώρου.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

1. Λεξιλόγιο: Το λεξιλόγιο αυτής της τάξεως περιλαμβάνει 800 περίπου λέξεις του βασικού γερμανικού λεξιλογίου. Οι λέξεις αυτές έχουν σχέση με το άμεσο περιβάλλον και τα ενδιαφέροντα των μαθητών και επιλέγονται με κριτήρια τη συχνότητα χρήσεως και τη χρησιμότητά τους στις αμεσότερες γλωσσικές ανάγκες της καθημερινής κυρίως ζωής.

2. Προφορικός λόγος.

α) Προφορά: Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στους φθόγγους της γερμανικής γλώσσας, που δεν απαντώνται στην ελληνική γλώσσα. Χρειάζεται καθοδήγηση του μαθητή για να ακούει ενσυνείδητα, ώστε να επιτύχει καλή προφορά.

Τούτο επιτυγχάνεται με σχετικές ασκήσεις με τις οποίες θα μάθει ο μαθητής την ορθή προφορά των γερμανικών φθόγγων και εκφράσεων.

δ) Προφορικές ασκήσεις. 1) Γίνεται επεξεργασία των κειμένων και δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στους διαλόγους του διδακτικού βιβλίου με επαναλήψεις των κειμένων αυτών με ασκήσεις.

Γίνονται επαναληπτικές ασκήσεις (PATTERN DRILL) για την εμπέδωση του λεξιλογίου και της γραμματικής. Οι διάλογοι αποδίδονται επιτυχέστερα, αν γίνεται διανομή «ρόλων», με ερωτήσεις και συζητήσεις σχετικές με το περιεχόμενο των διαλόγων και των κειμένων του βιβλίου καθώς και με πληροφορίες για το περιβάλλον. Γενικώς οι μαθητές ασκούνται στη σύνθεση απλών προτάσεων, καταφατικών και αρνητικών με βάση αντίστοιχες ερωτήσεις και με θέματα σχετικά με την οικογένεια, το σχολείο, το επάγγελμα, τα ταξίδια, τις επισκέψεις κ.τ.λ. Τέλος γίνονται ασκήσεις για την ακουστική κατανόηση.

3. Ανάγνωση.

Κατά την ακόλουθη διάταξη:

α) Ανάγνωση λέξεων, εκφράσεων και προτάσεων που γράφονται από τον καθηγητή στον πίνακα.

β) Ανάγνωση κειμένων και διαλόγων σε θέματα καθημερινού ενδιαφέροντος.

γ) Ανάγνωση μικρών κειμένων σχετικών με γεωγραφικά στοιχεία.

δ) Ανάγνωση και εκμάθηση μερικών μικρών ποιημάτων.

4. Γραμματική και συντακτικό.

Σ' αυτή την τάξη διδάσκονται βασικά στοιχεία της δομής της γλώσσας, δηλαδή γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα που σχετίζονται με τις πρώτες ανάγκες χρήσεως της γλώσσας. Αυτά είναι τα εξής:

Κλίση του ουσιαστικού (ονομαστική, αιτιατική, δοτική πληθυντικού).

Οριστικό και αόριστο άρθρο.

Κλίση ρημάτων και βοηθητικών ρημάτων στον Ενεστώτα.

Η προστακτική του β' προσώπου, που χρησιμοποιείται χάρη ευγένειας.

Προθέσεις που συντάσσονται με δοτική και αιτιατική.

Αντωνυμίες: προσωπικές, κτητικές, ερωτηματικές και ερωτηματικά επιρρήματα.

Αριθμοί. Η ώρα, οι εποχές του έτους.

Η θέση της δοτικής και αιτιατικής στα ονόματα και στις αντωνυμίες ως αντικείμενα.

Ερωτήσεις κρίσεως.

Τα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα δε διδάσκονται μεμονωμένα, αλλά πάντοτε με βάση προτάσεις και κείμενα και, αφού συνειδητοποιούνται με σχετικές ασκήσεις, διατυπώνονται σε κανόνες.

5. Γραπτές ασκήσεις.

Συστηματικές γραπτές ασκήσεις πάνω στα διδαγμένα στο σχολείο και το σπίτι, για πληρέστερη αφομοίωση και εμπέδωση.

Αντιγραφή κειμένων και διαλόγων από το διδακτικό βιβλίο.

Γραφή καθ' υπαγόρευση.

Γραπτές ασκήσεις γραμματικής στην τάξη και στο σπίτι.

Συμπλήρωση ελλιπών κειμένων για την εξάσκηση στη γραμματική και την ορθογραφία.

Γραπτή μετατροπή καταφατικών προτάσεων σε αρνητικές ή ερωτηματικές ή και αντίστροφα.

Γραπτή μετατροπή των κειμένων σε διαλόγους.

4. Η διδακτέα ύλη των μαθημάτων της Β' τάξης του Πρότυπου Ελληνικού Κλασικού Λυκείου ορίζεται ως εξής:

Α) ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ, ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ, ΙΣΤΟΡΙΑ, ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ, ΦΥΣΙΚΗ, ΧΗΜΕΙΑ, ΒΙΟΛΟΓΙΑ — ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ — ΥΓΙΕΙΝΗ, ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΑΓΓΛΙΚΑ ή ΓΑΛΛΙΚΑ) ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ: Ισχύει το αναλυτικό πρόγραμμα της αντίστοιχης τάξης του Ημερήσιου Λυκείου Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης, όπως ορίζεται από το άρθρο 2 αυτού του Π. Διατάγματος.

β) ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ:

Ισχύει το αναλυτικό πρόγραμμα της αντίστοιχης τάξης του Ημερήσιου Λυκείου Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης με την ακόλουθη διαφορά μόνο ως προς τις διατιθέμενες ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας των αρχαίων ελληνικών κειμένων:

1. Λυσία, «Λόγος υπέρ του αδυνάτου»: διατίθενται 6 ώρες την εβδομάδα από την έναρξη της διδασκαλίας των μαθημάτων μέχρι 15 Οκτωβρίου.

2. Πλάτωνος, «Πρωταγόρας»: διατίθενται 6 ώρες την εβδομάδα από 16 Οκτωβρίου μέχρι 30 Νοεμβρίου και 3 ώρες από 1 μέχρι τα τέλη Δεκεμβρίου.

3. Σοφοκλέους, «Αντιγόνη»: Διατίθενται 3 ώρες την εβδομάδα από 1 μέχρι τα τέλη Δεκεμβρίου και 3 ώρες από 8 Ιανουαρίου μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων.

4. Θουκυδίδη, Ιστορία: Διατίθενται 3 ώρες την εβδομάδα από 8 Ιανουαρίου μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων.

γ) ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ: Ισχύει το αναλυτικό πρόγραμμα της αντίστοιχης τάξης του Ημερήσιου Λυκείου με τη διαφορά ότι για την Άλγεβρα διατίθενται 2 ώρες από την αρχή μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων και για τη Γεωμετρία διατίθενται 2 ώρες από την αρχή μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων.

δ) ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Α. ΣΚΟΠΟΣ: Όπως ορίζεται από την προηγούμενη παράγραφο για την Α' τάξη.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Ι. Κείμενα. Ανάγνωση, μετάφραση και ερμηνεία ως εξής:

α) εκλεκτές περικοπές από τους «Βίους» του Κορνήλιου Νέπωτα, από την αρχή του διδακτικού έτους ως τις 31 Ιανουαρίου, και β) εκλεκτές περικοπές από το DE BELLO CIVILI του Ιουλίου Καίσαρα, από την 1η Φεβρουαρίου ως το τέλος του διδακτικού έτους.

Και στις δύο περιπτώσεις τα κείμενα περιλαμβάνονται σε συγκεκριμένα διδακτικά εγχειρίδια που περιέχουν, επιπλέον εισαγωγή, εισαγωγικά σημειώματα, σχόλια, καθώς και γλωσσικές και ερμηνευτικές παρατηρήσεις.

ΙΙ. Γλωσσική διδασκαλία: Παράλληλα με τα κείμενα:

1. Συνέχιση της διδασκαλίας της γραμματικής και του συντακτικού, με ιδιαίτερη αναφορά στα φαινόμενα που παρουσιάζουν ιδιομορφία.

2. Εμπέδωση των διδασκομένων με γραπτές ή προφορικές ασκήσεις που περιλαμβάνουν:

α) φράσεις και απλές προτάσεις για συμπλήρωση ή μετασχηματισμό ορισμένων μερών τους και β) λέξεις, φράσεις και απλές προτάσεις για μεταφορά από τα ελληνικά στα λατινικά και αντίστροφα.

3. Ευκαιριακά: α) Απομνημόνευση λέξεων και φράσεων με τις οποίες εμπλουτίζεται προοδευτικά το λεξιλόγιο των μαθητών, β) επισήμανση στερεότυπων λατινικών φράσεων που διατηρούνται ακόμη στο λόγο ως όροι ή αποφθεγματικές εκφράσεις.

ε) ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ

Α. ΣΚΟΠΟΣ

Όπως ορίζεται από την προηγούμενη παράγραφο για την Α' τάξη.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Προφορά:

α) Ορθή προφορά και τονισμός με συστηματικές ασκήσεις. Ιδιαίτερη προσοχή στα γράμματα που προφέρονται διαφορετικά στη Γερμανική απ' ότι στην Ελληνική.

β) Καθοδήγηση και εισαγωγή στη συνειδητή και κριτική ακρόαση ως προϋπόθεση για μια σωστή προφορά.

Προφορικές ασκήσεις:

α) Επεξεργασία και κατανόηση απλών κειμένων και διαλόγων.

2. Υποδειγματικές ασκήσεις με σκοπό την ασφαλή και συστηματική γνώση της Γραμματικής, του Συντακτικού και του Λεξιλογίου.

3. Ανάθεση ρόλων με αντίστοιχη απόδοση διαλόγων.

4. Ερωτήσεις και απλές συζητήσεις σχετικές με τα κείμενα και με πληροφορίες για τις χώρες όπου ομιλείται η γερμανική και κυρίως τη Γερμανία.

5. Τροποποίηση διαλογικών κειμένων ως προς το πρόσωπο και το χρόνο με σκοπό τη χρήση αντίστοιχων γραμματικών τύπων.

6. Μετασχηματισμός των κειμένων σε διαλόγους και των διαλόγων σε αφηγήσεις.

7. Σύντομες συζητήσεις σε θέματα καθημερινής ζωής (πχ. σπίτι και κατοικία, αναζήτηση κατοικίας, συναντήσεις, ταχυδρομείο, ψώνια, πληροφορίες, για το δρόμο, τη συγκοινωνία, για ατυχήματα και για άλλα περιστατικά).

Ανάγνωση:

α) Ανάγνωση ιδιωματισμών και προτάσεων, που γράφονται από το διδάσκοντα στον πίνακα.

β) Ανάγνωση κειμένων και διαλόγων σχετικών προς τα υπ' αριθμ. 7 των «προφορικών ασκήσεων» θέματα.

γ) Ανάγνωση κειμένων από διάφορα αναγνωστικά βοηθητικά βιβλία (LESEHEFTE).

Λεξιλόγιο:

Το λεξιλόγιο αυτής της τάξης περιλαμβάνει περίπου 800 λέξεις του βασικού γερμανικού λεξιλογίου.

Η εκλογή των λέξεων και των σχετικών εκφράσεων γίνεται με βάση τη συχνότητα και χρησιμότητά τους στην καθημερινή ζωή.

Γραμματική και Συντακτικό:

1. Γενική του ουσιαστικού.

2. Κλίση του ασθενούς ουσιαστικού (ονομαστική, αιτιατική, δοτική, γενική στον ενικό και πληθυντικό).

3. Κλίση της αόριστης αντωνυμίας (EIN, WELSCHER) και η χρήση της.

4. Η απρόσωπη αντωνυμία «ES» και η θέση της στην πρόταση.

5. Η αυτοπαθής αντωνυμία, χρήση και κλίση.

6. Κλίση της δεικτικής αντωνυμίας.

7. Απάντηση με πρόθεση και αόριστη αντωνυμία.

8. Ο παρωχημένος χρόνος.

9. Παρακείμενος.

10. Υπερσυντέλικος.

11. Προστακτική.

12. Συμπλήρωση της διδασκαλίας για τα βοηθητικά ρήματα.

13. Κλίση επιθέτου.

14. Δευτερεύουσες προτάσεις: αιτιολογικές, συνδετικές, συγκριτικές προτάσεις εισαγόμενες με «DASS».

ΓΡΑΠΤΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Συστηματικές γραπτές ασκήσεις ζητούνται από το μαθητή μόνο σχετικά με ό,τι έχει διαβάσει ή μιλήσει.

1. Υποχρεωτική αντιγραφή κειμένων και διαλόγων περιεχομένων στο διδακτικό βιβλίο.

2. Υπαγορεύσεις.

3. Γραπτές ασκήσεις γραμματικής στην αίθουσα και στο σπίτι.

4. Συμπλήρωση ελλειπών κειμένων για γραμματική και ορθογραφική άσκηση.

5. Γραπτός μετασχηματισμός των διαλόγων.

6. Γραπτός μετασχηματισμός των κειμένων σε διαλόγους.

7. Μετασχηματισμός των διαλόγων σε αφηγηματικές εκθέσεις ως άσκηση στην αφηγηματική διατύπωση κα ως προάσκηση για τη σύνταξη εκθέσεως.

8. Πρώτες σύντομες εκθέσεις σε θέματα από αυτά που περιέχονται στο διδακτικό βιβλίο.

5. Τα διδασκόμενα μαθήματα στη Γ' τάξη Πρότυπου Ελληνικού Κλασικού Λυκείου και οι ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας τους ορίζονται ως εξής:

Μαθήματα	Ώρες
Α' Γενικής Παιδείας	
Θρησκευτικά	1
Φιλοσοφικά	1/2
Ιστορία	2/1
Αρχές Πολιτικής Επιστήμης-Στοιχεία Δημοκρατικού Πολιτεύματος	2
Ξένη Γλώσσα (Αγγλικά ή Γαλλικά)	1
Γερμανικά	1
Φυσική Αγωγή	2
Σύνολο ωρών	10

Β' Προπαρασκευαστικά	Ώρες κατά δέσμη	
	3η	4η
Νεοελληνική Γλώσσα και Γραμματεία	4	4
Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία	8	–
Λατινικά	4	–
Ιστορία	4	4
Κοινωνιολογία	–	4
Πολιτική Οικονομία	–	4
Μαθηματικά	–	4
Σύνολο ωρών	20	20

6. Στη Γ' τάξη των Πρότυπων Ελληνικών Κλασικών Λυκείων οι μαθητές μπορούν να επιλέξουν τα προπαρασκευαστικά μαθήματα μόνο της 3ης ή της 4ης δέσμης από τις δέσμες που προβλέπονται για τη Γ' τάξη Ημερήσιου Λυκείου Γενικής Εκπαίδευσης από το άρθρο 3 αυτού του Π. Δ/τος.

7. Ως διδακτέα ύλη των προπαρασκευαστικών μαθημάτων της 3ης και 4ης δέσμης της Γ' τάξης Πρότυπου Ελληνικού Κλασικού Λυκείου ορίζεται η προβλεπόμενη κατά μάθημα ύλη για τη Γ' τάξη Ημερήσιου Λυκείου Γενικής Εκπαίδευσης, από το άρθρο 3 αυτού του Π. Δ/τος.

8. Ως διδακτέα ύλη των μαθημάτων Γενικής Παιδείας (Θρησκευτικών, Φιλοσοφικών, Ιστορίας, Αρχών Πολιτικής Επιστήμης — Στοιχείων Δημοκρατικού Πολιτεύματος, Ξένης Γλώσσας (Γαλλικής ή Αγγλικής) και Φυσικής Αγωγής) στη Γ' τάξη Πρότυπου Ελληνικού Κλασικού Λυκείου ορίζεται η προβλεπόμενη από το άρθρο 3 αυτού του Π. Δ/τος.

9. Για το μάθημα της Γερμανικής γλώσσας, ως μάθημα γενικής παιδείας, ορίζεται η ακόλουθη διδακτέα ύλη:

Α. ΣΚΟΠΟΣ

Η διδασκαλία της Γερμανικής γλώσσας στην τάξη αυτή αποσκοπεί στην ανάπτυξη των ικανοτήτων του μαθητή, ώστε:

1. Να είναι σε θέση να αντιλαμβάνεται απλές και μικρές ανακοινώσεις σχετικές με καθημερινές καταστάσεις οι οποίες θα δίνονται σε κανονικό ρυθμό ομιλίας.

2. Να ομιλεί πάνω σε μικρές καθημερινές ανακοινώσεις, κατά το δυνατό σύμφωνα με τους κανόνες, κατάλληλες από άποψη έκφρασης για την εκάστοτε περίπτωση.

3. Να κατανοεί άγνωστα κείμενα, όχι ειδικής ορολογίας, αλλά μέσου επιπέδου με τη χρήση της μεθόδου της γρήγορης αναγνώσεως και με βάση τη συνάφεια του περιεχομένου.

4. Να εκφράζεται γραπτά, σύμφωνα με τους κανόνες σε θέματα απλά, και μέσα στα πλαίσια του αφομοιωμένου γλωσσικού υλικού.

Β. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Προφορικές ασκήσεις.

1. Επεξεργασία και αφομοίωση των κειμένων και διαλόγων που διδάσκονται.

2. Ασκήσεις για εμπέδωση πάνω σε θέματα γραμματικής και συντάξεως.

3. Απόδοση κειμένων σε μορφή διαλόγου για εξάσκηση σε διαλογική ομιλία.

4. Ανάθεση ρόλων για την αντίστοιχη απόδοση διαλόγων που περιέχονται στα διδακτικά εγχειρίδια.

5. Δημιουργία παράλληλων διαλόγων με ποικίλες δυνατότητες εκλογής γραμματικών και συντακτικών τύπων.

6. Μετασχηματισμός διαλόγων σε εκθέσεις (αφηγήσεις).

7. Ερωτήσεις και συζητήσεις σχετικές με γεωγραφικές πληροφορίες με βάση χάρτες που περιέχονται στα διδακτικά εγχειρίδια.

8. Συζητήσεις πάνω σε θέματα σχετικά με αναζήτηση δωματίου, τη φοιτητική ζωή, τα αθλήματα, το σχολείο και τη μόρφωση, τα ατομικά και ομαδικά ταξίδια, την τράπεζα, την οικονομία κ.α. με βάση τα σχετικά προς τα θέματα αυτά περιεχόμενα των διδακτικών εγχειριδίων.

Επί πλέον μπορούν να γίνουν συζητήσεις πάνω στα εξής θέματα:

α) Ποιός είσαι; Τί (ίδεν) κάνεις με ευχαρίστηση;

β) Δυνατότητες εκδρομών — διακοπών στην Αθήνα και τα περίχωρα.

γ) Εκπομπές ενδιαφέρουσες στην τηλεόραση.

δ) Ένα πάρτυ.

ε) Ψώνια — Αγορά.

στ) Σχολείο και σχολικό σύστημα στην Ελλάδα.

ζ) Η Ελλάδα ως τουριστική χώρα.

η) Το τελευταίο καλοκαίρι μου.

θ) Συμπεριφορά σε σχέση με τη συγκοινωνία.

Ανάγνωση.

Ανάγνωση κειμένων από εγχειρίδια και αναγνωστικό τετράδιο (LISEHEFT).

Γραμματική και Σύνταξη.

1. Κλίση επιθέτου χωρίς άρθρο.
2. Παραθετικά του επιθέτου.
3. Το επίθετο ως όνομα (ουσιαστικό)
4 Μετοχή του ενεστώτα.
5. Αόριστη προσωπική αντωνυμία.
6. Μέλλοντας.
7. Παθητική φωνή.
8. Σύνταξη του παρακειμένου των βοηθητικών (MODAL) και ημιβοηθητικών (SEMIMODAL—VERBEN) ρημάτων.
9. Υποτακτική.
10. Δευτερεύουσες προτάσεις με «WENN» και «WIE».
11. Αναφορικές προτάσεις.
12. Απαρέμφατο με «ZU» και η χρήση του.
13. Τελικές προτάσεις.

Γραπτές ασκήσεις.

Συστηματικές γραπτές ασκήσεις είναι απαραίτητες όπως στην πρώτη και δεύτερη τάξη.

1 Υποχρεωτική αντιγραφή κειμένων και διαλόγων του εγχειριδίου.
2 Υπαγόρευση.
3. Γραπτές ασκήσεις γραμματικής στην τάξη και στο σπίτι.
4. Συμπλήρωση ελλιπών κειμένων ως γραμματική και ορθογραφική άσκηση.
5. Γραπτή μετατροπή κειμένων σε διαλόγους.
6. Γραπτή μετατροπή διαλόγων σε αφηγήσεις.
7. Περιληπτική έκθεση του περιεχομένου των κειμένων του εγχειριδίου.
8. Εκθέσεις πάνω σε θέματα όπως τα υπ' αριθ. 8 των «προφορικών ασκήσεων».

Άρθρο 6.

Στην περίπτωση, κατά την οποία από το παρόν προεδρικό διάταγμα προβλέπονται ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας για ορισμένα μαθήματα μόνο κατά το μισό χρονικό διάστημα του διδακτικού έτους, ως ημερομηνία λήξης του πρώτου μισού του διδακτικού έτους ορίζεται η 20ή Ιανουαρίου.

Άρθρο 7.

1. Η ισχύς του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός από τις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 που αφορούν το αναλυτικό πρόγραμμα των Θρησκευτικών και της Μουσικής της Α' τάξης Λυκείου, και των Θρησκευτικών της Β' τάξης Λυκείου, οι οποίες θα αρχίσουν να ισχύουν από το σχολικό έτος 1985—87 και εξής:

2. Από τη δημοσίευση του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος καταργούνται τα Προεδρικά Διατάγματα: 826/79, 827/1979 (εκτός από τις διατάξεις του άρθρου 2, που αφορούν το αναλυτικό πρόγραμμα των Θρησκευτικών και της Μουσικής της Α' τάξης Λυκείου, οι οποίες καταργούνται από το σχολικό έτος 1986—87), 922/80 (εκτός από τις διατάξεις του άρθρου 2, που αφορούν το αναλυτικό πρόγραμμα των Θρησκευτικών της Β' τάξης Λυκείου, οι οποίες καταργούνται από το σχολικό έτος 1986—87), 317/81 καθώς και οι διατάξεις των άρθρων 3—11 του Προεδρικού Διατάγματος 91/84, του άρθρου 2 του Προεδρικού Διατάγματος 413/84 και του άρθρου 2 του Προεδρικού Διατάγματος 175/85.

Στον Υφυπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος.

Αθήνα, 18 Σεπτεμβρίου 1985

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΤ. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΠΕΤΡΟΣ ΜΩΡΑΛΗΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ